

STATENS
VETERINÄRMEDICINSKA
ANSTALT

ÅRSREDOVISNING 2025

Innehåll

Friska djur – trygga människor	3	FINANSIELL REDOVISNING	59
Generaldirektören har ordet	4	Avgiftsbelagd verksamhet	60
RESULTATREDOVISNING	5	Resultaträkning	61
Ekonomisk utveckling	6	Balansräkning	62
Sjukdomsövervakning och beredskap	8	Anslagsredovisning	64
Diagnostik och analysverksamhet	21	Sammanställning över väsentliga uppgifter	65
Forskning och utveckling	28	Redovisningsprinciper	66
Kunskapsstöd och kommunikation	33	Noter	67
Civilt försvar	39	SVA:s insynsråd 2025	71
Antibiotikaresistens	43	Organisationsschema	72
Agenda 2030	47	Förkortningar och ordförklaringar	73
Uppdragsverksamhet	53		
Tjänsteexport	54		
Kompetensförsörjning	55		
Systematisk verksamhetsutveckling	57		

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat, samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning för år 2025.

Johanna Sandwall, generaldirektör.

Friska djur – trygga människor

SVA är en beredskapsmyndighet som ska bistå andra myndigheter och enskilda med veterinärmedicinskt expertkunnande och service. I uppdraget ingår att utveckla kunskap om och övervaka allvarliga djursjukdomar, sjukdomar och smittämnen som kan överföras mellan djur och människor, samt farliga substanser i foder.

SVA:s vision ”Friska djur – trygga människor” handlar om just detta. Ett gott hälsoläge bland djuren är en förutsättning för att vi människor ska vara trygga. Människors och djurs hälsa är nära kopplade till varandra och till ekosystemet i ett ömsesidigt beroende. Det är lika sant när allt är lugnt som vid en fredstida krissituation eller höjd beredskap. Myndighetens verksamhet måste därför bedrivas effektivt, ändamålsenligt och med hög beredskap, i tät samverkan med andra myndigheter, företag och civilsamhället. Den finansieras genom anslag, avgifter från uppdrag samt bidrag (främst forskningsbidrag).

Resultatredovisningen har upprättats enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Den beskriver SVA:s verksamhetsmässiga resultat för 2025 med utgångspunkt från SVA:s egen vision och verksamhetsplanering, kraven i SVA:s instruktion och andra förordningar, i regleringsbrevet för 2025 och i förhållande till de särskilda regeringsuppdrag som har tilldelats SVA för år 2025.

En beskrivning av resultaten lämnas för verksamhetsområdena Sjukdomsövervakning och beredskap, Diagnostik och analysverksamhet, Kunskapsstöd och kommunikation, samt Forskning och utveckling. Specifika uppdrag och återrapporteringskrav som efterfrågas i regleringsbrevet redovisas under Antibiotikaresistens respektive Civilt försvar. En motsvarande redovisning ges också av hur Agenda 2030 används i kärnverksamheten, som ett led i omställningen till ett hållbart samhälle.

Uppdragsverksamhet redovisas under egen rubrik. Åtgärder för att säkerställa väsentliga krav i myndighetsförordningen (2007:515) för myndighetens ledning och utveckling redovisas under rubriken Systematisk verksamhetsutveckling.

En god beredskap kräver en bra och kostnadseffektiv sjukdomsövervakning och ett sjukdomsförebyggande arbete som tar hänsyn till effekterna av klimatförändringar, förändringar hos smittämnen, samt de risker för smittspridning som följer av globaliseringen där människor, djur och livsmedel i stor omfattning förflyttas mellan länder och världsdelar. För att SVA ska ha möjlighet att fullgöra sitt uppdrag krävs både en effektiv diagnostik och analyser av smittspridning och sjukdomsläge.

Tillsammans lägger det grunden till SVA:s epidemiologiska intelligens: förmågan att systematiskt samla in, sammanställa och kommunicera smittlägesinformation som bidrar till tidiga varningar och lägesbilder som vägleder andra myndigheters agerande.

Beredskapsuppdraget är alla SVA-anställdas angelägenhet. SVA:s sjukdomsövervakning och riskvärderingar gör att myndigheten kan agera proaktivt och ligga steget före. Arbets-sätten stärks kontinuerligt så att de är effektiva, robusta och säkra. Verktygen utvecklas vid SVA:s laboratorier och i olika forsknings- och utvecklingsprojekt. För att klara sitt stödjande uppdrag delar SVA sina kunskaper med omvärlden, både nationellt och internationellt.

SVA:s arbete inom återuppbyggnaden av det civila försvaret har under året fortsatt skett mot bakgrund av ett svårt regionalt och internationellt säkerhetsläge, samt förutsättningarna att verka som expertmyndighet inom sektorn Livsmedelsberedskap och dricksvatten. SVA samverkar med andra myndigheter för att nå målen om robusthet och uthållighet.

De senaste åren har ett flertal oväntade och kostsamma sjukdomsutbrott drabbat svensk djurhållning där smittspridning från miljö, vilda djur och människor har spelat en central roll. Detta har skett trots det generellt goda hälsoläget hos svenska djur och den höga kunskapsnivån hos svenska producenter. Tillsammans med Jordbruksverket har SVA under året fortsatt den förstärkta dialogen med bland andra näringsens aktörer för att stärka förmågan att möta nya utmaningar, samt för att bättre kunna förebygga allvarliga smitthändelser i framtiden. Arbetet med att stärka svenska producenters beredskap fortsätter, bland annat genom nya informationsmaterial. Ett gemensamt smittskyddsarbete i nära samverkan mellan bransch och myndigheter är avgörande för att upprätthålla det goda djurhälsoläget i Sverige, där många av de smittämnen som är vanliga i andra länder i dagsläget inte förekommer alls eller endast i mycket begränsad omfattning. Med en starkt förmåga skapar vi en tryggare livsmedelsförsörjning, både i fred och i krig.

Generaldirektören har ordet

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) arbetar utifrån visionen ”friska djur – trygga människor”. Visionen uttrycker kärnan i myndighetens uppdrag och den inriktning som styr verksamheten. Genom att begränsa konsekvenserna av smittsamma sjukdomar hos både tama och vilda djur stärks djurhälsan, livsmedelsförsörjningen tryggas och förutsättningarna för god folkhälsa förbättras. Som expertmyndighet med ett centralt beredskapsuppdrag bidrar myndigheten genom diagnostik, forskning och rådgivning till att stärka Sveriges förmåga att upptäcka, hantera och bekämpa djursjukdomar som kan påverka kritiska samhällsfunktioner.

Under året har sjukdomsläget fortsatt att förändras och ställt höga krav på myndighetens operativa och analytiska förmåga. Övåntade utbrott av mul- och klövsjuka i Europa har tydliggjort behovet av att upprätthålla en hög och uthållig beredskap. Den högpatogena fågelinfluensan har haft en omfattande spridning i vårt närområde och säsongen i Sverige inleddes tidigare än normalt. Samtidigt har Sverige varit förskonat från nya fall av blåtunga under 2025, trots att risken bedömdes som betydande efter höstens fall 2024. För att stärka den framtida motståndskraften har myndigheten initierat forskningsprojekt som ska fördjupa kunskapen om virusets spridningsvägar och möjliggöra mer träffsäkra förebyggande insatser.

Klimatförändringarnas påverkan på sjukdomsspridning är tydlig. Högre temperaturer förändrar förutsättningarna för vektorer som fästingar och myggor och därmed för de smittämnen de bär. Myndigheten driver och deltar i flera forskningsprojekt som syftar till att öka kunskapen om dessa förändringar och stärka Sveriges förmåga att möta framtida risker. Under 2026 tas viktiga steg för att etablera en systematisk vektorövervakning, en funktion som kommer att förbättra möjligheterna till tidig upptäckt och en effektiv hantering av nya hot.

Under året har myndigheten även påbörjat etableringen av ett nationellt referenslaboratorium för växtskadegörare. Detta är en ny nationell resurs som kommer att stärka Sveriges förmåga att snabbt identifiera och agera vid förekomst av nya skadegörare inom jord- och skogsbruk; sektorer som är centrala för landets försörjningsförmåga.

Som beredskapsmyndighet fortsätter SVA att utveckla sin förmåga att verka i ett omvärldsläge som präglas av ökade risker och större osäkerhet. Arbetet omfattar att stärka robustheten i organisationen, säkerställa att kritiska funktioner kan upprätthållas även under störda förhållanden, samt bidra till att

Sverige har en fungerande livsmedelsberedskap. Myndigheten arbetar också för att stärka den samlade nationella förmågan genom en nära samverkan med andra myndigheter och aktörer inom beredskapsstrukturen.

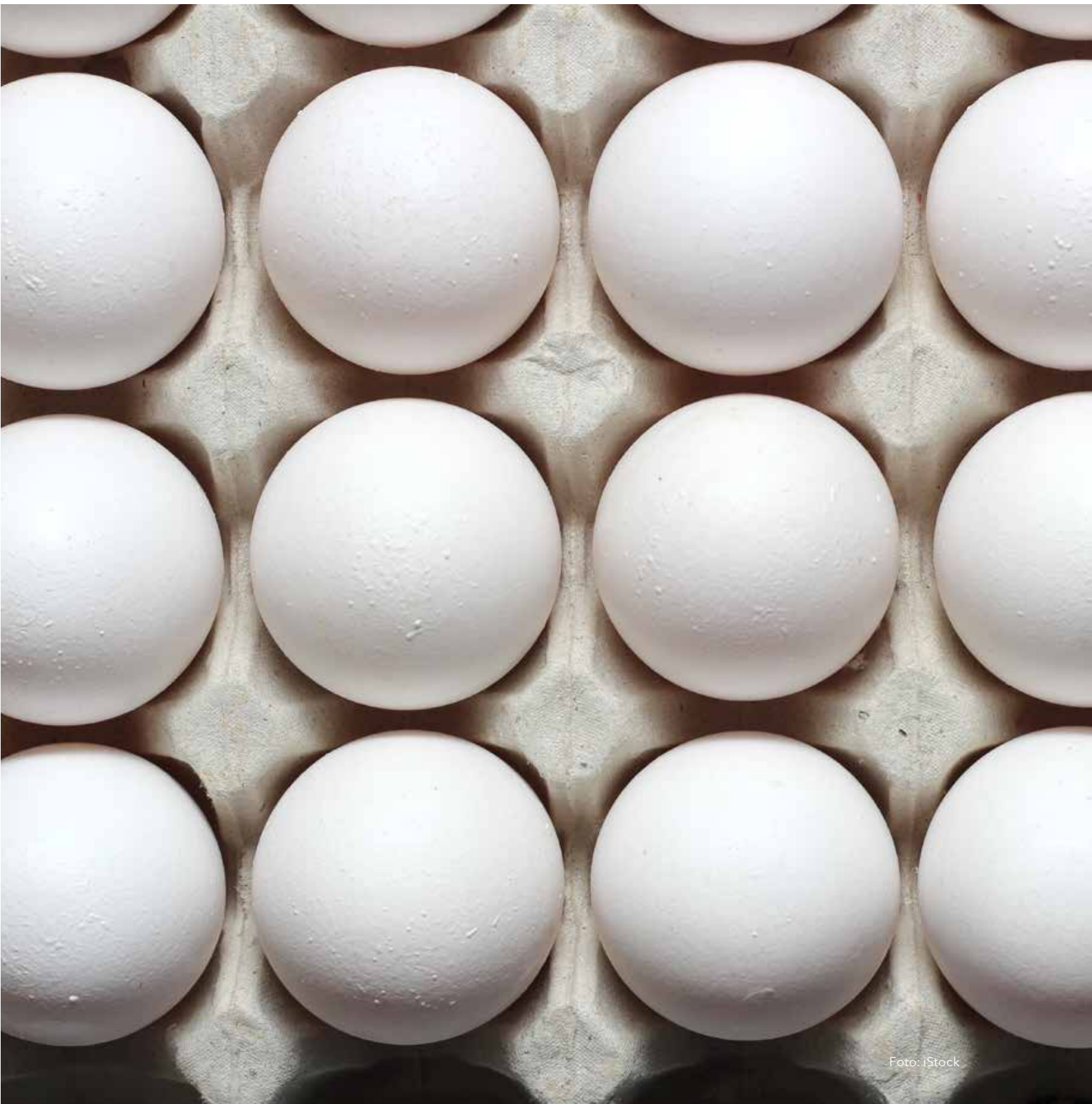
Samtidigt står myndigheten inför flera strukturella utmaningar. Den långsiktiga lokalförsörjningen måste säkras. Lokalerna är hårt slitna och svarar dåligt mot den robusthet som krävs med dagens omvärldsläge och den beredskap som byggs upp. Myndigheten lämnade under året en rapport till regeringen om läget och en bedömning av behoven och kommer att fortsätta dialogen för att säkra lokalförsörjningen. SVA har också stora investeringsbehov som är kopplade till både vår roll som beredskapsmyndighet och till myndighetens föräldrade system och infrastruktur.

Sammanfattningsvis bedömer jag att myndigheten under 2025 i allt väsentligt har fullgjort sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt och fortsatt att stärka Sveriges förmåga att möta framtida utmaningar inom djurhälsa, livsmedelsförsörjning och samhällsberedskap.

Generaldirektör Johanna Sandwall. Foto: Janne Höglund.

RESULTATREDOVISNING

Ekonomisk utveckling

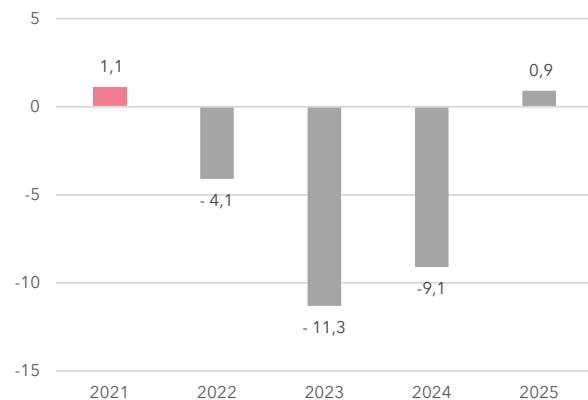
SVA är en blandfinansierad myndighet. Sett över tid har blandningen varit cirka 40 procent anslag, 40 procent avgifter och 20 procent bidrag. Myndighetens basfinansiering sker via förvaltningsanslaget, men SVA är också i hög grad beroende av avgiftsintäkter och bidragsintäkter för att hålla en hög nivå på expertkunskande, teknik och beredskap. De totala intäkterna 2025 uppgick till 519,9 miljoner kronor (479 miljoner kronor år 2024). De totala kostnaderna uppgick till 519 miljoner kronor (488 miljoner kronor år 2024). Myndighetens samlade verksamhetsresultat uppgick år 2025 till 0,9 miljoner kronor. Myndigheten har de tre föregående verksamhetsåren uppvisat ett negativt resultat. Se figur 1.

De fyra verksamhetsområdena i resultatredovisningen – som också är myndighetens huvudprocesser – är sjukdomsövervakning och beredskap, diagnostik och produkter, kunskapsstöd och kommunikation, samt forskning och utveckling. Tabell 1 nedan visar intäkter och kostnader fördelade per verksamhetsområde.

Under covid-19-pandemin utförde SVA stora volymer av covid-19-analyser åt humansjukvården. Detta gällde under perioden 2020 till och med februari 2022 vilket gör att den avgiftsbelagda verksamheten sticker ut under dessa år.

I regleringsbrevet för 2025 tilldelades myndigheten 5 miljoner kronor för etablering av omsättningslager. Detta som ett led i att stärka robustheten och öka beredskapen inom livsmedelssektorn. SVA har sedan tidigare i sin instruktion ett uppdrag att som riskvärderande myndighet och beredskapsmyndighet bland annat upprätthålla en effektiv vaccinberedskap för smittsamma djursjukdomar, inklusive zoonoser.

FIGUR 1. Verksamhetens resultat, miljoner kronor.

TABELL 1. Sammanställning av intäkter och kostnader per verksamhetsområde, miljoner kronor.

	Sjukdomsövervakning och beredskap			Diagnostik och produkter			Forskning och utveckling			Kunskapsstöd och kommunikation			Summa		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Intäkter															
Anslag	101,9	113,0	134,4	19,9	31,5	36,5	33,7	30,4	34,2	28,5	19,0	22,7	184,0	193,9	227,8
Avgifter	61,2	64,3	63,5	131,2	125,8	141,1	-	0,1	0,7	6,1	4,9	4,8	198,5	195,1	210,1
Bidrag	38,2	31,9	38,1	4,2	5,2	5,3	35,0	46,5	33,2	7,3	4,9	4,1	84,7	88,5	80,7
Finansiella	-	-	-	-	-	-	2,2	1,7	1,3	-	-	-	2,2	1,7	1,3
Summa intäkter	201,3	209,2	236,0	155,3	162,5	182,9	70,9	78,7	69,4	41,9	28,8	31,6	469,4	479,2	519,8
Kostnader															
Kostnader	-210,5	-215,6	-236,0	-157,9	-166,3	-183,0	-70,9	-78,7	-69,0	-41,4	-27,7	-31,0	-480,7	-488,3	-519,0
Verksamhetsutfall	-9,2	-6,4	-	-2,6	-3,8	-0,1	-	-	0,4	0,5	1,1	0,6	-11,3	-9,1	0,8
Transfereringar															
Erhållna bidrag	6,6	10,4	15,1	2,9	-	7,7	3,0	4,5	8,6	-	-	-	12,5	14,9	31,4
Lämnade bidrag	-6,6	-10,4	-15,1	-2,9	-	-7,7	-3,0	-6,1	-7,0	-	-	-	-12,5	-16,5	-29,7
Saldo	-	-	-	-	-	-	-	-1,6	1,6	-	-	-	-	-1,6	1,6
Resultat	-9,2	-6,4	-	-2,6	-3,8	-0,1	-	-1,6	2,0	0,5	1,1	0,6	-11,3	-10,7	2,5

Källa: Uppgift enligt årsredovisning föregående år. Årets belopp utifrån tidredovisning och affärssystem.

Vaccinberedskapen finansierar SVA via avgifter. Att myndigheten under 2025 tilldelats anslagsmedel för verksamhet som sedan tidigare är avgiftsfinansierad har varit en utmaning att hantera under året. Efter bland annat diskussioner med Ekonomistyrningsverket har slutsatser dragits att myndigheten kan finansiera eventuella vaccin som vi normalt inte håller men som vi, av beredskapsskäl ser behov av att hålla med anslag. Likaså att eventuella merkostnader som SVA drabbas av till följd av beredskapsuppdraget inte får föras över på kunderna utan ska bäras av anslaget. Slutligen att de eventuella investeringar myndigheten ser behov av att göra till följd av beredskapsuppdraget kan finansieras via anslaget. Detta har påverkat möjligheten att fullt ut utnyttja anslaget under året.

Myndigheten arbetar aktivt för en ekonomi i balans men ser samtidigt stora kommande investeringsbehov. Gällande basförsörjningen så är SVA:s lokaler slitna. Lokalfrågornas ekonomi är en utmaning för SVA nu och på längre sikt. Sannolikt kommer kostnaderna för nödvändigt underhåll och renoveringar att påverka budgeten redan under 2026. Med dagens finansieringsmodell finns inget utrymme för att uppfylla behoven av underhåll och renovering. Idag är lokalkostnaderna låga på grund av eftersatt underhåll och investeringar. Det går inte att med dagens avgifts- och bidragsintäkter ta ut full täckning för dessa tillkommande kostnader. Det betyder att finansieringen av framtida ombyggnader eller nybyggnationer måste utredas så snart som möjligt.

Sjukdomsövervakning och beredskap

SVA bevakar sjukdomsläget hos många djurslag. Ett stort antal informationskällor, samarbeten och undersökningar ger SVA lägesbilder som kan bli underlag till beslut.

Uppdrag och verksamhetsmål

Som expert- och beredskapsmyndighet ska SVA följa och analysera utvecklingen av sjukdomar bland vatten- och landlevande vilda och tama djur, samt bidra till att zoonoser (smittsamma sjukdomar eller smittämnen som på ett naturligt sätt kan spridas mellan djur och människor) kan förebyggas och bekämpas. SVA ska också upprätthålla en effektiv vaccinberedskap.

Verksamhetens mål för 2025

- » En effektiv beredskap.
- » Sjukdomsövervakningen och det förebyggande arbetet är relevant och kostnadseffektivt.
- » Kännedomen om smittläget ska vara god.

Sjukdomsövervakning och beredskap vid SVA

SVA använder sig av många olika informationskällor för att skaffa sig en god uppfattning om hälsoläget och sjukdomssituationen bland djur, både i Sverige och utomlands. Myndigheten står för huvuddelen av diagnostiken i kontroll- och övervakningsprogram för lantbrukets djur, hållna fiskar, blötdjur, kräfter och vilt. SVA har också tillgång till sjukdomsinformation genom andra diagnostiska uppdrag vid sina egna laboratorier. Under året har SVA även fått tillgång till anonymiserade data från privat obduktionsverksamhet som delfinansieras av Jordbruksverket. Syftet är att stärka kunskapen om pågående trender och sjukdomsförekomst hos självdöda och avlivade produktionsdjur. I samarbete med en större privat aktör inom djursjukvård har SVA även fått tillgång till anonymiserade diagnosdata för att få bättre kunskap om sjukdomsförekomst hos sällskapsdjur. Utveckling pågår av interaktiva datavyer för att öka informationens tillgänglighet för experter och forskare. Den ökade betydelsen av vilda djur som smittreservoarer ökar behovet av kunskap om de vilda populationerna. SVA har under året utvecklat förmågan att samla observationsdata om vilda djur från flera datakällor, bland annat SLU:s artdatabank. Användningen av artificiell intelligens

ger också nya möjligheter. Omvärldsbevakningen inkluderar bland annat trender och förändringar i hur fågelinfluensa, afrikansk svinpest och andra sjukdomar sprids i Europa och den övriga världen.

Sammantaget ger detta SVA viktig kunskap om aktuella hälsoproblem, större sjukdomsutbrott eller utbrott av nya djursjukdomar i Sverige och omvärlden, samt hur sjukdomarna bedöms och hanteras av andra. SVA:s experter medverkar i ett stort antal internationella expertpaneler och nätverk som ger en god omvärldsbevakning. Det ständiga informationsutbytet bidrar i hög grad till SVA:s förmåga att upprätthålla

Övervakning av havets hälsa ingår i livsmedelsberedskapen. Ostronsjukdomen bonamios påvisades 2025 för första gången i Sverige. Foto: Ulrika Bratteby Trolte/SVA.

TABELL 2. Intäkter av bidrag för sjukdomsövervakning och beredskap, miljoner kronor.

	2021	2022	2023	2024	2025
Jordbruksverket	8,9	11,3	10,3	11,7	13,3
MSB anslag 2:4					
Krisberedskap	11,0	14,0	13,4	6,7	8,9
Naturvårdsverket	5,4	6,0	6,0	7,1	6,1
Viltvårdsfonden (Kammarkollegiet)	5,0	5,0	5,0	5,5	5,0
Övriga	1,1	0,8	3,5	0,9	4,8
Intäkter av bidrag	31,4	37,1	38,2	31,9	38,1

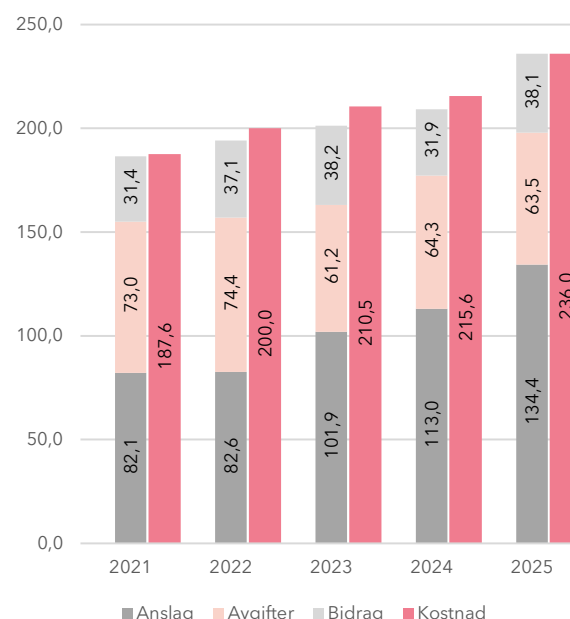
en förutseende beredskap. Vid sjukdomsutbrott, som det med afrikansk svinpest i Sverige under 2023–2024, mobiliserar SVA en bred kompetens till en nationell expertgrupp. Gruppen kan även aktiveras vid en förändrad hotbild.

De senaste åren har präglats av ett flertal oväntade och kostsamma sjukdomsutbrott i svensk djurhållning där smittspridning från miljö, vilda djur och människor har spelat en central roll. Omfattande utbrott av fågelinfluensa i fjäderfäbesättningar visar att dessa delvis nya scenarier, med smitta från och bland vilda djur och miljön, har fått en ökad betydelse för den svenska djurhållningen. I förlängningen påverkar det kanske också risker för människan. Trots det generellt goda hälsoläget hos svenska djur och den höga kunskapsnivån hos svenska producenter har det visat sig vara en stor utmaning att upprätthålla

Tillgång till läkemedel är en viktig del av den nationella beredskapen. Under året har SVA utvecklat sin lagerhållning av vaccin. Foto: Rodrigo Ferrada Stoeihrel/SVA.

FIGUR 2. Huvudsaklig finansiering och kostnader Sjukdomsövervakning och beredskap, miljoner kronor.

ett tillräckligt gott smittskydd under dessa förhållanden, samt undvika att smittämnen från vilda djur och miljön introduceras även i moderna anläggningar för djurhållning.

Mot bakgrund av den utvecklingen fick SVA tillsammans med Jordbruksverket två regeringsuppdrag under 2021–2022. I dessa arbeten lyfts ett antal åtgärder och förändringar för att ytterligare förstärka och anpassa smittskyddet i den svenska animalieproduktionen till de delvis nya förutsättningarna. Under året har SVA tillsammans med Jordbruksverket fått ett nytt regeringsuppdrag: att fortsätta arbetet med att revidera salmonellakontrollprogrammet. Målet är att konkretisera de tidigare förslagen. SVA:s fokus har varit att utforma nya salmonellaövervakningsprogram och riskbaserade provtagningsstrategier för nötkreaturs- och grisbesättningar som kan stödja det förebyggande arbetet och ge mindre livsmedelsförluster med bibehållen livsmedelssäkerhet. Ett av deluppdragen som rapporterades under 2025 handlade om att analysera förebyggande åtgärder som kan vidtas för att hindra smittspridningen av sjukdomen blåtunga i Sverige. Uppdraget var en följd av utbrottet av blåtunga serotyp 3 (BTV3) under 2024. Analysen visar också att vaccination är den enda effektiva åtgärden på besättningsnivå. Den visar även att staten har möjligheter att stödja vaccination, men den totala nyttan för djurhälsan blir större av biosäkerhetsåtgärder som har effekt på flera sjukdomar än enbart av vaccination mot BTV 3.

Ekonomisk utveckling

Ökningen av anslagsintäkter under den senaste femårsperioden beror på nivåförstärkningar av basresurserna inom civilt försvar. Medlen används till arbetet med säkerhetshöjande åtgärder och investeringar, samt uppbyggnad av

livsmedelsberedskapen. För mer information om utfört arbete: se avsnittet om civilt försvar.

Verksamheten är i stor utsträckning beroende av de bidragsintäkter SVA får in för att kunna bibehålla och utveckla den expertkunskap myndigheten besitter inom sitt verksamhetsområde. Vaccinintäkterna ökade under 2025, medan intäkter från destruering minskade under åren 2022–2024 och har fortsatt att minska även under 2025.

Beredskap

SVA har ett viktigt ansvar som beredskapsmyndighet. Ansvarsfördelning och rutiner vid smitthändelser klargörs i SVA:s beredskapsplaner som uppdateras regelbundet. Planerna ger också stöd för en omfördelning av SVA:s resurser när situationen kräver det. I och med att SVA alltid har en beredskap kan sjukdomsmisstankar eller bekräftade utbrott hanteras effektivt. Beredskapsplanens flexibilitet gör att den ger stöd inom både sjukdomsberedskap och krisberedskap. Under året har krisledningen sammankallats en gång för att samordna och inrikta arbetet med smitthändelser. SVA har inte haft något behov av att gå upp i stabsläge under året. Arbetet med ASF-utbrottet 2023–2024 har utvärderats ur olika perspektiv under året med fokus på aktörsgemensamt arbete. MSB utvärderade händelsen utifrån ett systemövergripande perspektiv. Den samlade bedömningen är att smitthanteringen i stora delar har fungerat väl. Hanteringen av smittbekämpningens samhällskonsekvenser har dock hanterats mindre väl. SVA arbetar med att förstärka helhetssynen och perspektivförståelsen främst i samband med riskbedömningar vid utbrott. Jordbruksverket, Svenska Jägarförbundet och Distriktsveterinärerna har deltagit i utvärderingen av den praktiska utbrotthanteringen tillsammans med SVA. På plats har hanteringen i många delar fungerat väl, med goda förberedelser. Både framgångsfaktorer och förbättringsområden har identifierats.

Utbrottet av blåtunga hösten 2024 visade tydligt på behovet av förändrade arbetssätt vid många parallella misstankar om en allvarlig smittsam djursjukdom. Under året har SVA därför inlett ett utvecklingsarbete för säkrare datahantering vid misstanke- och utbrottsarbete. Arbetet fortsätter under nästa år. Ambitionen är också att stärka systemstödet i samarbetet med Jordbruksverket.

Samverkan

Jordbruksverkets och SVA:s gemensamma smittskydds- och djurhälsostategi beslutades 2024 och har under året legat som grund för gemensamma prioriteringar och arbete. För att stärka förståelsen för våra respektive uppdrag och för ett effektivare samarbete hålls regelbundna chefsmöten. En annan del i strategin är att se över och förbättra processerna för det gemensamma arbetet. Som ett exempel har en dialog om hur vi tillsammans omhändertar sjukdomsmisstankar på ett hållbart sätt startats under året. En webinarierie om allvarliga smittsamma djursjukdomar och deras hantering hölls under våren för medarbetare på de två myndigheterna.

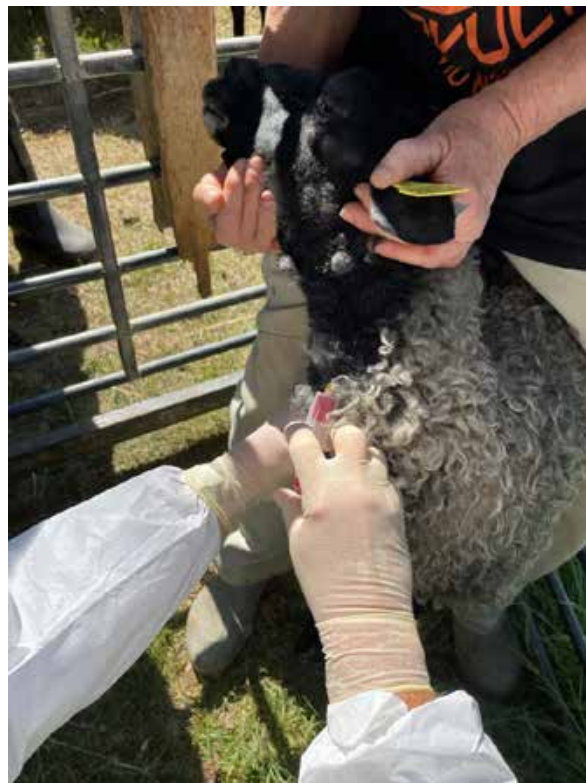
Även arbetet i RAISE, en myndighetsgemensam samverkansgrupp kring rabies och illegal införsel av främst hundar, har under året gett effekt genom en ökad förståelse för de inblandade myndigheternas uppdrag och kompetens. Samverkan med Läkemedelsverket har stärkts under året, särskilt kring frågor om tillgänglighet av vaccin och andra djurläkemedel.

Effektiv vaccinberedskap

SVA upprätthåller en effektiv vaccinberedskap genom att ha personal med rätt kompetens, fastställda rutiner, upparbetade strukturer samt logistik för uppgiften. Lagerhållningen kan snabbt ändras när nya behov uppstår.

En förutsättning för vaccinberedskapen är att SVA kontinuerligt hanterar och säljer vaccin. SVA:s vaccinberedskap omfattar expertkunskap och förmåga att värdera risker och vaccinbehov vid smitthändelser hos djur. En förmåga att utforma akuta vaccinationsstrategier och långsiktiga vaccinationsplaner, inklusive eventuella övervakningsinsatser, finns också. SVA kan dessutom upphandla, lagerhålla och distribuera relevanta vacciner samt hantera beredskapslicenser och ansökningar i samråd med andra myndigheter utifrån behov. SVA:s vaccinberedskap har djurhållning inom samhällsviktig verksamhet som prioriterad målgrupp. Under 2025 hade SVA 33 beredskapslicenser för 23 olika vacciner. En licens omfattar ett djurslag.

Under våren var tillgången till vaccin mot blåtunga ett problem. SVA arbetade aktivt med att göra vaccinet tillgängligt för djurhållare inför vektorsäsongen. I förväg befarades

Provtagning av får. Foto: Astrid Sturnegk.

sjukdomen kunna leda till stor smittspridning, men så blev inte fallet. Även restnoteringar av vaccin är allt oftare ett problem. I en större bristsituation under året lyckades SVA hitta ett parti med vaccin mot aviär encefalomyelit, en sjukdom som drabbar fjäderfä. Det medförde sannolikt att bristen inte orsakade några konsekvenser för näringen.

SVA har också tillgängliggjort vaccin för fortsatt vaccinering mot mjältbrand i några identifierade riskområden. Även vaccin mot paramyxovirus 1 till brevduvor och utställningsduvor, ett virus som också kan orsaka newcastlesjuka hos tamhöns, har tillgängliggjorts. Efter redovisningen av SVA:s regeringsuppdrag kring vaccinberedskap och näringens behov har myndigheten arbetat med att utveckla lagerhållningen av vacciner, samt med att stärka samarbetet med både Läkemedelsverket och den privata sektorn.

Övervakning

Årets programbundna övervakning har genomförts på ett liknande sätt som tidigare år. SVA:s roll varierar i olika övervakningsprogram, från att ha ett fullständigt ansvar för genomförandet till att enbart verka som underleverantör av diagnostik. I den årliga rapporten ”Smittläget i Sverige för djursjukdomar och zoonoser” redovisar SVA och andra myndigheter utfall och betydelse av de olika övervakningsaktiviteter som genomförs.

Under våren tog SVA fram förslag på en reviderad version av övervakningsplanen för åren 2024–2026 som Jordbruksverket sedan fastställde. Övervakningsplanen lägger tonvikt på vilka smittämnen och tillstånd hos djur som ska övervakas och hur det ska göras. Övervakningsplanen är ett centralt underlag för Jordbruksverkets prioritering av övervakning som finansieras genom statsanslaget för bekämpning av smittsamma djursjukdomar och baseras på en systematiserad arbetsprocess på SVA med hotbildsanalyser, kategorisering och förprioritering av smittämnen. Även Folkhälsomyndigheten deltar med hotbildsanalyser och prioriteringar för zoonoser. I år justerades planen bland annat utifrån resultat från en översyn av serologiska övervakningar som SVA har genomfört. Vissa återkommande övervakningar kunde därmed avslutas eller glesas ut. Ett resultat av översynen var även att övervakning som baseras på provuttag på slakteri bör planeras för fler besättningar än beräknat för att även i praktiken nå upp till en önskad nivå. SVA har under året lett ett statligt finansierat projekt som arbetar för en robust och flexibel sjukdomsövervakning på slakterier. Den övervakningen är av särskild betydelse för att styrka den nationella friheten från djursjukdomar. Frågan är komplex och involverar två djurhälsoorganisationer och Jordbruksverket.

Den pågående klimatförändringen, där exempelvis vektorburna smittor som blåtunga, nilfeber och denguefeber sprids till nya områden, pekar på behovet av en nationell vektorövervakning. SVA förbereder uppbyggnaden av en systematisk övervakning av vektorer, vilken behövs för att möta smittohoten. Med medel från Svenska Institutet har SVA också lett uppstarten av nätverket ESSENCE. Sju Östersjöländer ingår och målet är en förbättrad övervakning av myggor. Under året

har verktyget Rapportera fästing utvecklats med en mobilapplikation för att öka användarvänligheten och ge snabbare återkoppling till användaren. En AI-modell för igenkänning av olika fästingarter har effektiviserat övervakningen.

Tillsammans med Folkhälsomyndigheten har SVA deltagit i EU:s hälsoprogram EU4Health som pågår mellan 2024 och 2026. Det innefattar olika aktiviteter för övervakning av zoonoser och deras spridning. Under året har fokus legat på TBE, nilfeber och övervakning av fågelinfluensa hos däggdjur. Övervakningen av fågelinfluensa behövs för att följa virusets spridning och en eventuell anpassning till däggdjur, vilket kan öka den zoonotiska potentialen hos viruset. Ett arbete har också inletts med disease Y. Begreppet används för arbeten som syftar till att öka förmågan att upptäcka nya sjukdomar.

SVA:s experter inom epidemiologi och dataanalys har under året konstruerat modeller för att kunna analysera förekomst och riskfaktorer för spridning av *Salmonella* Dublin hos nötkreatur och campylobacter hos fjäderfä. Resultaten utgör viktiga underlag i förslagen om framtida kontroll- och övervakningsstrategier. En utvärdering av övervakningen för att säkerställa frihet från paratuberkulos hos får har också gjorts på uppdrag av bland andra Jordbruksverket. Ett systematiskt arbete pågår för att skapa moderna lösningar för en robust och säker dataanvändning i övervakning och utbrottshantering.

Salmonella Dublin i en petriskål. Foto: SVA.

Förbättringarna ska även underlätta uppskalning av dataflöden vid större kriser.

Allvarliga smittsamma djursjukdomar 2025

Ett av målen med sjukdomsövervakningen är att upptäcka smittsamma djursjukdomar i ett tidigt skede. Det finns särskilda regelverk för övervakning och bekämpning av allvarliga smittsamma djursjukdomar och infektioner, där vissa kan orsaka sjukdom hos människa. Grundregeln är att den som tror att ett djur har drabbats av en allvarlig smittsam djursjukdom ska meddela veterinär som i sin tur ska anmäla det till Jordbruksverket och länsstyrelsen. De flesta misstankar rapporteras i praktiken först till SVA för rådgivning och bedömning av behovet av provtagning. Om en sådan sjukdom påvisas i ett pågående övervakningsprogram ska det också anmälas till Jordbruksverket och länsstyrelsen. Jordbruksverket och SVA utreder rapporterade misstankar tillsammans och SVA ansvarar för diagnostik, riskvärdering och annan expertrådgivning. Många misstankar kan avskrivas efter en mindre utredning utan provtagning. Alla misstankar som kommer in till SVA och avskrivas utan provtagning rapporteras till Jordbruksverket. Vissa misstankar kräver dock provtagning för att avskrivas eller bekräftas.

TABELL 4. Antal fall/besättningar där allvarlig smittsam djursjukdom har konstaterats i Sverige 2021–2025.

Sjukdom	2021	2022	2023	2024	2025
Newcastlesjuka, fjäderfä	1	2	1	2	0
Atypisk scrapie (Nor 98)	0	3	3	0	2
Aviär influensa hos tamfågel ¹	28	1	2	3	7
Chronic Wasting Disease (CWD)	0	0	0	0	0
Afrikansk svinpest (ASF)	0	0	1 ²	0	0
Bonamios	0	0	0	0	3
Blåtunga	0	0	0	72 ³	-

Källa: SVA och Jordbruksverket.

¹ Utredningarna 2021 avser tamfåglar samt vilda fåglar, övriga år enbart tamfågel.

² Inkluderar 62 stycken individuella vildsvin i samma område.

³ Positiva besättningar fram t.o.m. den 25:e september 2024.

Blåtunga togs ur Epizootilagen den 26:e september 2024.

Under 2025 har 198 utredningar om allvarlig smittsam djursjukdom genomförts genom undersökning och analys vid SVA (tabell 3). I tolv fall påvisades sjukdom (tabell 4).

Smittläget för fågelinfluensa försämrades i oktober när årets säsong inleddes, efter en lugnare period året innan. Under årets första månader konstaterades 13 fall hos vilda fåglar,

TABELL 3. Antal utredningar om allvarlig smittsam djursjukdom som har lett till provtagning 2023–2025.

Sjukdom	2023	2024	2025
Mjältbrand/Antrax	8	9	13
Rabies	2	9	3
Aujeszkys sjukdom (AD)	3	1	0
Brucellos	6	4	2
Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome (PRRS)	5	4	3
Aviär influensa hos tamfågel(AI)	22	24	40
Newcastlesjuka (ND)	15	24	31
Bovin spongiform encefalopati (BSE)	8	0	0
Scrapie, klassisk och atypisk	5	0	4
Chronic Wasting Disease (CWD)	46	39	39
Klassisk svinpest (CSF)	13	6	3
Afrikansk svinpest (ASF)	17 ¹	14	6
Blåtunga (BT)	3	131 ²	-
Tuberkulos (TB)	33	40	34
Paratuberkulos	5	5	5
West Nile-feber (WNF)	4	3	3
Infektiös bovin rhinotrakeit (IBR)	1	4	2
Vestikulär stomatit (VS)	1	0	0
Mul- och klövsjuka (MK)	2	4	5
Enzootisk bovin leukos (EBL)	8	2	5
Bovin virusdiarré (BVDV)	2	6	1
Infektiös pankreasnekros (IPN)	1	1	1
Bonamios	0	0	3

Källa: SVA.

Tabellen redovisar utredningar avseende allvarlig smittsam djursjukdom [1] under den aktuella tidsperioden. Siffrorna inkluderar svaga misstankar, där prov har tagits för att utesluta sjukdom, samt misstankar där besättningen har belagts med restriktioner i avvaktan på provsvar. Även utredningar som uppföljning inom övervakningsprogram är inkluderade. I ovanstående siffror ingår även vilda djur.

¹ Samtliga (87 st.) misstänkta fall hos vildsvin i smittad zon anges som en utredning i tabellen.

² Utredningar fram t.o.m. den 25:e september 2024. Blåtunga togs ur epizootilagen den 26:e september 2024.

[1] Epizootilagens sjukdomar, alla A- och B-sjukdomar, samt de C-sjukdomar där Sverige har särskild status enligt AHL.

medan 47 fall konstaterades från oktober och framåt. Tranor drabbades av massdöd längs flyttfågelsträcket genom Europa och enstaka fall sågs även i Sverige. SVA följer läget hos vilda fåglar genom den så kallade fallviltundersökningen. Åtta utbrott av fågelinfluensa påvisades hos tamfågel under året. Från oktober och framåt konstaterades utbrott på sju anläggningar med tamfåglar. Inga fall av fågelinfluensa konstaterades hos några däggdjur i Sverige under 2025. SVA arbetar med specifik diagnostik och kunskapsstöd innan och i samband med utbrotten. SVA har också deltagit på informationsmöten i syfte att sprida kunskap om hur djurhållare kan skydda sina djur och känna igen sjukdomen så att misstanke om smitta kan väckas hos SVA. Berörda myndigheter har också samman kallats till zoonossamverkan i syfte att dela information och få en samlad lägesbild.

Blåtungevirus serotyp 3 (BTV3) introducerades till Sverige i september 2024 och smittspridningen kulminerade i slutet av september samma år. Under 2025 sågs ett fall av BTV3 som härrörde från smittspridning i Sverige under året. Det var två aborterade foster från samma besättning. Kalvarna beräknas ha smittats i fosterstadiet under sommaren till hösten 2025. Under våren och fram till juni 2025 rapporterades flera fall av svagfödda, dödfödda och missbildade kalvar. Flera av dessa testades positiva för BTV3. Dessa kalvar antas vara smittade i fosterstadiet under smittspridningssäsongen 2024. I år har smittspridningen i stort sett uteblivit även i de andra nordiska länderna. Smittläget i övriga EU är mer komplext än bara BTV3, med flera olika serotyper som sprids parallellt i flera länder. Varför spridningen av BTV3 i norra Europa inte alls blev så omfattande i år som befarat är ännu inte klarlagt, men det beror sannolikt på flera samverkande faktorer. Studier från första smittspridningssäsongen i Sverige tyder på att sjukdomen här ger mildare och mera kortvariga symtom liksom avsevärt lägre

dödlighet än vad som har beskrivits från andra länder söderut i Europa.

Baserat på 16 års övervakning fick Sverige under sommaren 2025 en officiell fristatus inom EU när det gäller ostronsjukdomen bonamios, men i den första provtagningen under hösten påvisades parasiten. Jordbruksverket har upprättat en restriktionszon runt fyndplatsen och inom den har ytterligare infekterade ostron påvisats. Det är oklart om smittan har introducerats via havsströmmar eller exempelvis oavsiktligt via infekterade utländska ostron.

I oktober påvisades virussjukdomen infektiös pankreasnekros (IPN) på regnbågslox i inlandszonen. Sverige har fristatus i inlandszonen och ett utrotningsprogram i kustzonen. Den aktuella genogruppen (2) omfattas inte av epizootilagstiftningen, men av EU:s regelverk kring fristatusen. IPN är en potentiellt mycket allvarlig smitta för laxfiskyngel. Infekterade fiskar som överlever kan sprida smitta till andra fiskar under resten av livet. Infektionen överförs även från mamman till avkomman via rommen. Den smittade anläggningen är belagd med restriktioner och smittspårning pågår.

Förekomst av zoonoser

Den fjäderfäanpassade *Salmonella Enteritidis* har historiskt sett varit ovanlig på svenska fjäderfäanläggningar, men sedan 2021 har den påvisats i flera värphönsflockar varje år. Denna trend fortsatte även under 2025 med fynd i två värphönsanläggningar. Jämförelser visar att bakteriestammarna liknar stammar som har orsakat utbrott i andra EU-länder. Vid slutet av året påvisades *Salmonella* också i en karantän för importerade galtar, liksom i en avelsbesättning med grisar. Fallen har ingen koppling till varandra. I smittspårningen till avelsbesättningen påvisades ytterligare fall på nya anläggningar. Vildsvin som har kommit in till SVA som fallvilt har undersökts för salmonella, även under 2025. Under årets andra hälft har övervakningen fokuserats på vildsvin i områden som inte är kända för smitta sedan tidigare, eftersom syftet med övervakningen främst är att påvisa nya områden med salmonellasmittade vildsvin.

SVA kartlägger regelbundet och utifrån behov arvsmassan hos bakteriestammar som salmonella, campylobacter och STEC (E. colibakterier) som orsakar sjukdom hos djur. Dessa används sedan i smittspårning mellan anläggningar och mellan djur och människa. Under året startades ett fyraårigt projekt (RAPID) inom EU4HEALTH-programmet för att skapa en databas för säker hantering och delning av sådan information till Folkhälsomyndigheten och EU:s smittskyddsorgan EFSA. SVA leder ett internationellt forskningsprojekt som syftar till att underlätta smittspårning över landsgränser genom ökad delning av data vid salmonellautbrott hos fjäderfä.

Andra aktuella hot

I enlighet med EU:s djurhälsolagstiftning kan djursjukdomar kategoriseras baserat på en bedömd allvarlighetsgrad i kategorierna a till e. Kategori a utgörs av fjorton djursjukdomar som anses vara särskilt allvarliga. De ska normalt inte finnas i EU

TABELL 5. Nyinfekterade besättningar och flockar med salmonella hos livsmedelsproducerande djur under 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Besättningar						
Nöt	6	8	5	2	4	1
Gris	10	6	2	8	0	9
Får				2	0	0
Stallar						
Häst	2	2	0	3	1	6
Flockar av fjäderfä						
Matfågel (kyckling)	0	11	9	2	1	5
Värphöns	7	3	4	4	2	6
Gäss	0	1	0	0	0	0
Ankor	1*	0	1**	0	0	0
Vaktlar	0	0	1	0	1	0
Kalkon					1	3

* Småskalig anläggning med värphöns, ankor och gäss i samma flock.
** Småskalig anläggning med höns och ankor i samma flock.

Flera kommersiella anläggningar med fjäderfä drabbades av fågelinfluensa i slutet av året. Foto: iStock.

och därför måste de bekämpas när de uppträder i någon av EU:s medlemsstater. Under 2025 har utbrott av sju av dessa så kallade a-sjukdomar rapporterats inom EU, varav afrikansk svinpest och fågelinfluensa förekommit i stora delar av EU mer eller mindre kontinuerligt under flera år. Andra a-sjukdomar som newcastlesjuka, får- och getkoppor och peste des petits ruminants (PPR) har orsakat utbrott i en eller flera medlemsstater under de senaste åren, inklusive 2025, med mer eller mindre omfattande smittspridning. Mul- och klövsjuka och lumpy skin disease har introducerats till EU under 2025. I samband med smitthändelser som rör allvarliga djursjukdomar i vår närmaste omvärld utvärderar SVA risken för att sjukdomen också ska introduceras till Sverige. Ju längre sådana allvarliga sjukdomar sprids i vår omvärld och ju större delar av EU som drabbas, desto högre är också risken för Sverige. Nedan beskrivs smittläget i EU under 2025 för afrikansk svinpest, mul- och klövsjuka och lumpy skin disease kortfattat.

Medan Sverige åter är fritt från afrikansk svinpest har sjukdomen fortsatt att spridas i stora delar av kontinentala Europa. Under 2025 har tretton av EU:s medlemsstater rapporterat utbrott. Från Tyskland rapporterades i juni om ett nytt utbrott hos vildsvin i ett tamgristätt område i västra Tyskland. I november rapporterade spanska myndigheter om fall hos vildsvin norr om Barcelona. Spanien är EU:s största producent av fläskkött och utbrottet, som är det första av afrikansk svinpest i landet på över 30 år, riskerar att leda till stora konsekvenser för branschen i EU. För svenskt vidkommande bedöms risken för

att sjukdomen åter ska orsaka utbrott på vildsvin eller tamgris i Sverige som fortsatt förhöjd, om än på en låg respektive mycket låg nivå.

Mul- och klövsjuka, en extremt smittsam och fruktad virus-sjukdom som drabbar klövbärande djur, har inte påvisats inom EU sedan 2011. I januari 2025 konstaterades sjukdomen först i Tyskland i en mindre anläggning med vattenbufflar och sedan i elva anläggningar med mjölkkor i Ungern och Slovakien under mars och april. Analyser av påvisade mul- och klövsjukevirus visade att sjukdomsfallen i Ungern och Slovakien hade ett gemensamt ursprung, medan utbrottet i Tyskland orsakades av ett icke-närbesläktat virus. Utbrotten kontrollerades effektivt med omfattande insatser i de drabbade länderna och EU är nu åter fritt från mul- och klövsjuka. Sannolikheten att två helt oberoende utbrott av en allvarlig djursjukdom som inte har påträffats inom EU på nästan 15 år sker inom loppet av knappt två månader är naturligtvis extremt låg. Även om smitthändelserna i fråga inte bedömdes påverka risken för att också svenska djur skulle drabbas av mul- och klövsjuka, fungerade de som en påminnelse om hur viktigt det är att vara förberedd också på osannolika och oväntade händelser.

Lumpy skin disease är en allvarlig virussjukdom som drabbar nötkreatur och som historiskt sett är vanlig i stora delar av Afrika, men som sedan flera år också har etablerat sig i Mellanöstern, Turkiet och Ryssland. I juni påvisades lumpy skin disease i en nötkreatursbesättning på Sardinien, vilket är andra gången någonsin som sjukdomen har introducerats till

EU. Initialt spreds sjukdomen vidare till det italienska fastlandet, varifrån ett enstaka utbrott rapporterades, och därefter till områden i östra Frankrike. Under sommaren och hösten har utbrott av lumpy skin disease också rapporterats från nordöstra Spanien och sydvästra Frankrike. I drabbade områden bekämpas sjukdomen med en kombination av utslaktning i drabbade besättningar och vaccination. I dagsläget är det oklart om situationen i de drabbade länderna är helt under kontroll. Med tanke på att en långväga spridning har skett vid upprepade tillfällen, trots insatta bekämpningsåtgärder, bedöms risken för att också svenska djur ska drabbas som förhöjd, om än på en mycket låg nivå.

Hälsoläget bland svenska djur

Bland sport- och sällskapsdjur är det ovanligt med en aktiv sjukdomsövervakning. SVA får information om sjukdomsläget hos dessa djurslag via diagnostiska uppdrag, forskningsprojekt och genom kontakter med djurägare, organisationer och veterinärer. Under 2025 har dock tre övervakningsaktiviteter av sjukdomar hos häst genomförts. Det finns också planering för ett pilotprojekt avseende sjukdomsövervakning av hundar inför 2026. SVA:s generella övervakning av sjukdomsläget bland vilda djur och vild fisk sker genom obduktioner och undersökningar av döda djur som hittas av allmänheten och sänds in till SVA. Iakttagelser och rapporter från allmänheten som bland annat inkommer via sva.se är också viktiga bidrag. Viltövervakningen möjliggörs delvis genom särskilda medel från Viltvårdsfonden och Havs- och vattenmyndigheten. Följande avsnitt sammanfattar hälsoläget 2025, samt aktuella och vanliga sjukdomsproblem hos olika djurslag.

Idisslare

Hälsan hos svenska idisslare är fortsatt god med en låg antibiotikaanvändning, baserad på nationella riktlinjer. Under 2025 har dessa riktlinjer uppdaterats för både nötkreatur och små idisslare. Dessutom har SVA deltagit i arbetet med Distriktsveterinärernas riktlinjer för antibiotikabehandling av ren. Det goda hälsoläget är till stor del ett resultat av ett långvarigt och systematiskt nationellt arbete där sjuklighet förebyggs genom goda smittskyddsrutiner, optimal skötsel samt utrotning och kontroll av allvarliga sjukdomar.

Juvinflammation är den vanligaste sjukdomen hos svenska mjölkkor. Diarré och lunginflammation är de vanligaste sjukdomarna bland unga kalvar av mjölkkras.

De viktigaste problemområdena hos små idisslare är fortfarande parasitsjukdomar och utfodringsrelaterad sjuklighet. I vissa färbesättningar kan dock luftvägsproblem vara vanliga, medan juveninflammation kan vara vanligt i vissa mjölkgetsbesättningar. I ett nystartat forskningsprojekt undersöks förekomst och riskfaktorer för den fästingöverförd sjukdomen anaplasmos hos får. I ett pågående forskningsprojekt om lentivirus hos små idisslare kan SVA konstatera att sjukdomen maedi-visna är ovanlig hos svenska får, medan kaprin artrit encefalit är relativt vanlig hos get.

Ett pågående forskningsprojekt handlar om infektionssjukdomar i ögonen på ren, som snabbt kan orsaka lidande för drabbade djur, samt leda till ekonomiska förluster i form av avlivade djur. Hälsoläget på ren är överlag gott, men både parasiter och utfodringsrelaterade problem är viktiga områden, liksom infektionssjukdomar i ögon och mun.

Katt och hund

I ett internationellt perspektiv har svenska hundar och katter en god hälsa med avseende på infektionssjukdomar. Vaccinationstäckningen är hög för relevanta infektioner hos både hund och katt. Situationen kan dock försämrats om nya smittor introduceras, vilket kan ske genom både legal och illegal införsel av hundar. Sedan 20 år tillbaka har hundsmugglingen till Sverige och andra europeiska länder ökat, vilket innebär ökande risker. Utöver de två viktiga zoonoserna rabies och rävens dvärgbandmask påträffas en rad andra zoonotiska infektioner hos hundar utanför de nordiska länderna, liksom en högre förekomst av antibiotikaresistenta bakterier. SVA arbetar för att stärka kunskapen om smittrisker, dessa hundpopulationer och internationell hundhandel.

Infektion med de zoonotiska parasitära infektionerna leishmanios och tropisk hjärtmask påvisas sporadiskt hos hundar som har smittats utomlands. Parasiterna sprids via olika myggarter och smittspridningen som tidigare var lokaliserad till södra Europa har under de senaste 15 åren förekommit allt längre norrut. Orsaken tros vara en kombination av klimatförändringar och ökad internationell handel med hundar. En underrapportering föreligger sannolikt, bland annat på grund av att infektionerna kan vara svåra att påvisa. Hundar som vistas i länder utanför Norden kan även föra med sig fästingarter som normalt inte förekommer i Sverige. Exempel på infektioner som sprids av sådana fästingarter och som årligen påvisas hos hundar i Sverige är den parasitära infektionen babesios och den bakteriella infektionen monocytär ehrlichios. Övervakning av infektioner hos hund kan därför bidra till kunskap om fästingars utbredning. För att följa och övervaka smittläget hos hund håller SVA en aktiv, kontinuerlig kontakt med veterinära vårdinrättningar i landet då det saknas en aktiv övervakning för i princip alla ovannämnda infektioner.

Förändringar i klimatet innebär en risk för att den zoonotiska bakteriella infektionen leptospiros på sikt blir vanligare i landet. Genom att kombinera analysresultat över tid med ett aktivt inhämtande av erfarenheter hos veterinärer vid djursjukhus och kliniker, bedömer SVA att antalet sjukdomsfall hos hund har ökat under det senaste decenniet. Detta visar på en ökad förekomst av bakterien i såväl stadsmiljö som i annan natur. Därmed ökar också risken för människor och lantbrukets djur.

SVA:s kunskap efterfrågas kontinuerligt, och myndigheten har under året erhållit medel för att genomföra ett nordiskt expertmöte. Målet är att bilda en nordisk veterinär referensgrupp för ökad samverkan mellan veterinära myndigheter avseende övervakning och hantering av leptospiros, med fokus på infektion hos hund. SVA har också utformat projekt och

sökt medel för ökad samverkan mellan myndigheter och med djursjukvården i Sverige för att förbättra övervakningen och öka beredskapen för möjliga sjukdomsutbrott. Det inkluderar klimatrelaterade händelseförlopp som översvämningar.

Bakterien *Brucella canis* orsakar den svårdiagnosticerade sjukdomen brucellos hos hund och undantagsvis även hos människa. Infektionen har hittills påvisats hos enstaka hundar i Sverige. Efter rapporter om att antalet fall av *Brucella canis* har ökat i flertalet europeiska länder undersöker SVA förekomsten av brucellos hos svenska hundar. Under året har bearbetning av insamlade data och analysresultat om brucellos från år 2024 fortsatt, som en del i en doktorsavhandling.

Fjäderfä

Förutom utbrotten av fågelinfluensa som har drabbat fjäderfäanläggningar under året är hälsoläget i svenska fjäderfäbesättningar gott, i jämförelse med många andra länder i världen. Detta beror bland annat på ett mångårigt och långsiktigt samarbete mellan djurhållare, bransch och myndigheter. Exempel på samarbetet är frivillig isolering vid djurimport, samt deltagande i bekämpningsprogram, sjukdomsövervakning och sjukdomsdiagnostik. Andra faktorer som bidrar till det goda hälsoläget är förebyggande smittskyddsåtgärder, ett systematiskt djurhälsoarbete, förhållandevis långa geografiska avstånd mellan besättningarna och vaccinering. I Sverige är tamhöns den djurart som ges mest vaccin, enligt statistik från Jordbruksverket. Hos fjäderfä används vaccin för att förebygga sjukdom, produktionsstörningar och ekonomiska förluster, men även för att skydda kycklingar från smittämnen som kan överföras via ägg. Under 2025 har SVA samverkat med branschen, djurhållare och veterinärer om vaccinberedskap för fjäderfä.

Med hjälp av information från diagnostik och omvärldsbevakning följer och analyserar SVA djurhälsan hos olika kategorier av fjäderfä, i och utanför Sverige. En viktig komponent i sjukdomsövervakningen är obduktionsverksamheten. Av de obduktioner som utförs på laboratorium i Sverige står SVA för den absoluta majoriteten. Antalet obducerade djur ligger dock fortsatt på en låg nivå och slaktkycklingar och fjäderfä från småskaliga kommersiella flockar är sannolikt underrepresenterade. Hur många fjäderfä som obduceras i fält samt resultaten av dessa obduktioner är inte fullständigt känt. Det kan antas att antalet obduktioner skulle behöva öka eftersom antalet fjäderfä i landet har ökat under senare år.

Obduktionsverksamheten på SVA indikerar att hälsoläget i fjäderfäpopulationen under året har varit förhållandevis gott. Inga nya sjukdomar har upptäckts och sjukdomspanoramat motsvarar det som normalt påvisas. Värphöns är den vanligaste obducerade kategorin, med ökad dödlighet som ett ofta förekommande sjukdomssymtom. I vissa fall även kombinerat med en sänkt äggproduktion. I denna population dominerar bakteriella infektioner som dödsorsak, främst kolibacillos men även rödsjuka och pasteurellos. Hobbyfjäderfä utgör en stor andel av de fjäderfä som obduceras och har också ökat dödlighet som ett vanligt sjukdomssymtom. Ingen diagnos dominerar bland

Rävens dvärgbandmask har för första gången påvisats i stadsnära miljö i utkanten av Uppsala. Foto: iStock.

de hobbyfjäderfä som har obducerats på SVA 2025. Prover från flera av de obducerade hobbyfjäderfäna undersöktes dock avseende förekomst av luftvägssjukdomar med ett för hobbyflockar särskilt framtaget luftvägspaket. I majoriteten av de undersökta proverna påvisades ett eller flera smittämnen som kan orsaka allvarlig luftvägssjukdom hos fjäderfä. Listerios är ett exempel på en ovanlig diagnos som ställdes bland hobbyhöns 2025.

Även övervakningsprogram för specifika sjukdomar ger viktig kunskap om smittläget. Den 1 januari 2025 trädde nya föreskrifter i kraft om övervakning av sjukdomar på fjäderfäanläggningar. De nya föreskrifterna är en anpassning till EU:s regelverk och ersätter det tidigare Hönshälsokontrollprogrammet. SVA utför analyser och viss administration i anslutning till övervakningen.

Gris

Hälsoläget hos svenska grisar är generellt sett gott, vilket bidrar till en i internationell jämförelse låg antibiotikaanvändning. Det goda hälsoläget beror till stor del på ett långvarigt och systematiskt nationellt arbete som har lett till att förekomsten av flera allvarliga infektionssjukdomar har begränsats eller utrotats. Tillsammans med ett kontinuerligt förebyggande arbete med skötsel- och smittskyddsåtgärder ute i besättningarna bidrar det till att minska omfattningen av sjukdomar.

De vanligaste sjukdomarna hos svenska grisar är ledinfektioner hos diande grisar, diarréer hos unga djur och luftvägsinfektioner hos lite äldre, växande djur. Flera av de bakomliggande orsakerna kan kontrolleras genom vaccinationer och andra förebyggande åtgärder. Vanliga sjukdomar som kan kontrolleras

är till exempel spädgrisdarré, lawsonia-infektioner, PMWS, rödsjuka och parvovirusinfektioner.

Behandling av avvänjningsdiarré har ökat sedan 2022 när det, främst av miljöskäl, blev förbjudet inom EU att tillsätta höga doser zinkoxid i fodret för att förebygga avvänjningsdiarré. Under 2025 har kurser för lantbrukare och deras medarbetare anordnats där SVA har medverkat tillsammans med branschorganisationer. Syftet med kurserna är att minska problemen med avvänjningsdiarré. På SVA pågår ett doktorandprojekt som syftar till att utveckla förebyggande strategier.

Svindysenteri är en annan allvarlig diarrésjukdom som framför allt drabbar äldre, växande djur. Akuta sjukdomsutbrott är dock relativt sällsynta i Sverige. Ett nationellt branschöverskridande nätverk arbetar för att utrota svindysenteri hos svenska grisar. Dessvärre har svindysenteri konstaterats i fler besättningar det senaste året jämfört med tidigare. Ett arbete pågår för att hantera och kartlägga utbrotten.

Influensavirus är en välkänd orsak till luftvägslidande hos gris. SVA medverkar sedan 2022 i ett nätverk (ESFLU) inom ramen för COST (European Cooperation in Science and Technology) som syftar till att stärka förmågan att upptäcka, identifiera och beskriva influensavirus hos gris. Vid köttinspektionen vid slakt ses ofta lungsäcksinflammationer. Bakterien *Actinobacillus pleuropneumoniae* (APP) som finns i många olika varianter är en vanlig orsak till lungsäcksinflammationer. Förekomsten av antikroppar mot olika varianter av APP undersöktes i livdjursproducerande besättningar under 2025. Jämfört med tidigare undersökningar ses en större variation, vilket stämmer överens med rapporter från andra länder. Utöver det undersöks de smittämnen, även tidigare okända sådana, som orsakar lunginflammation och hur olika smittämnen samverkar i ett doktorandprojekt. Ett virus, swine orthopneumovirus, som tidigare inte påvisats i Sverige har påvisats i projektet. Betydelsen av viruset är ännu oklar.

Under 2025 har en baslinjestudie över förekomsten av meticillinresistent *Staphylococcus aureus* (MRSA) hos gris genomförts på slakterier i EU. I studien gjordes fynd av MRSA från flera av de deltagande slakterierna. Eftersom fynd vid slakt inte säkert kan kopplas till förekomst på gård, initierade SVA i slutet av 2025 en undersökning om förekomst av MRSA på gård med hjälp av finansiering från Stiftelsen Lantbruksforskning. Då MRSA är vanligt bland grisar och bland personer som jobbar med gris i många länder är det inte förvånande att sådana bakterier finns även hos grisar i Sverige. Inom näringen finns dock hygien- och smittskyddsrutiner utarbetade för att undvika att MRSA sprids mellan djur och människor, samt mellan gårdar.

Häst

Smittläget bland svenska hästar är generellt gynnsamt, med en hög vaccinationsgrad mot hästinfluensa och stelkramp. Under året har ett fåtal fall av hästinfluensa påvisats, då hos ovaccinerade importerade hästar.

Streptococcus equi ss *equi* som orsakar kvarka fortsätter att vara ett viktigt smittämne i Sverige och SVA följer

epidemiologin och hur den kan förändras när ett vaccin nu finns tillgängligt. Vaccinationsgraden är ännu inte hög. SVA har under året publicerat en vetenskaplig artikel från en studie om vaccination av hästar under pågående utbrott av kvarka. Smittämnet ingår även i en pågående smittspårningsstudie, en riktad studie av riskgrupper för kvarka, samt i en baslinjestudie avseende viktiga sjukdomar hos häst. Baslinjestudien omfattar även fästingburen encefalit (TBE), ekvint herpesvirus 4 (EHV-4) och anaplasmos. Preliminära resultat visar att hästar i samtliga regioner i landet har exponerats i varierande grad för de fyra smittämnena. Allra vanligast var EHV-4 med nästan 100 procent exponering i studiegruppen. Baslinjestudien genomförs för första gången under 2025 och kommer att genomföras med visst intervall i framtiden. Målet är att skapa ett gott kunskapsunderlag om smittläget hos svenska hästar.

Ekvint coronavirus orsakar framför allt sjukdom under vinterhalvåret och SVA följer smittspridningen kontinuerligt. Sedan *Taylorella equigenitalis*, som orsakar den smittsamma livmoderinfektionen CEM, påvisades i Sverige 2024 har en större övervakningsinsats bland islandshästar genomförts under 2025. De hästar som har visats vara infekterade med bakterien har kunnat behandlas. Under året har några mindre utbrott av salmonellos observerats hos hästar på olika håll i Sverige och SVA har bistått med expertis avseende smittspårning, smittskydd och sanering.

Sverige har en livaktig och framgångsrik hästnäring med omkring 450 000 tävlingsstarter om året, även på världselitnivå. Ridning är den näst största ungdomssporten i landet och svensk travnäring rankas tvåa i Europa med runt 75 000 travhästar. Det finns hårda regler avseende läkemedel i samband med tävling, bland annat av djurskyddsskäl, och SVA analyserar alla dopingprover. Hästars välfärd har varit i särskilt fokus även senaste året i hela västvärlden. Eftersom förflyttning av hästar kan gynna smittspridning är verksamheter inom hästsektorn ständigt hotade av infektioner som kan påverka djurvelfärden och hindra tävlingsverksamheten. Det är viktigt med förebyggande åtgärder som god hygien, korrekt vaccination, att undvika hästkontakter vid resor och att använda hemkarantän av nya hästar. En stor del av arbetet vid SVA har gällt expertrådgivning avseende smittsamma sjukdomar och smittskydd. SVA har även deltagit i arbetet med samverkansgrupperna Dialoggrupp smittskydd och Hästnäringens smittskyddsgrupp.

Vilt

Hälsoläget, dödsorsaker och förekomsten av sjukdomar och smittor hos vilt i Sverige övervakas och följs genom det samlade arbetet med fallviltundersökningen och riktade undersökningar av vilda djur. Resultaten av SVA:s viltundersökningar sammanfattas årligen i rapporten ”Sjukdomsövervakning av vilda djur i Sverige”. Med enstaka undantag är landet fortsatt fritt från allvarliga smittsamma sjukdomar som drabbar vilt. Det förekommer dock olika sjukdomar hos vilda djur som bäst upptäcks med övervakning av fallvilt, det vill säga: hittade döda djur eller vilda djur som har avlivats på grund av sjukdom.

Undersökningarna visar om och när det sker utbrott av allvarliga smittor, upptäcker introduktioner av helt nya smittämnen och sjukdomar, samt ger kunskap om risker för våra viltpopulationer och eventuella smittrisker för husdjur eller människor. En god omvärldsbevakning rörande sjukdomsläget hos vilda djur sker genom litteratur- och mediebevakning, samt genom deltagande och samverkan i internationella forskningsprojekt, liksom i internationella nätverk, expertgrupper och organisationer.

Under 2025 har arbetet med fallviltundersökningen fortsatt med obduktioner av lämpliga fall. En växande del av viltsjukdomsövervakningen är att analysera de rapporter om sjuka och döda vilda djur som inkommer via webbverktyget rapporteravilt.sva.se, samt via telefon och epost. Med ett ökat antal inkomna rapporter kan trender och misstankar om utbrott av smitta eller ökad dödlighet noteras och följas upp. För att utveckla övervakningen av vilt har ett projekt under året varit digital viltobduktion på distans. Syftet är att ge stöd och ta fram rutiner som underlättar för jägare och andra provtagare i fält att systematiskt fotodokumentera och ta ut prover från fallvilt där hela djurkroppar inte kan transporteras till SVA.

Fågelinfluensa hos vilda fåglar påvisades i större omfattning först i slutet av året, framför allt i de södra delarna av landet. Fall hos vilda fåglar indikerar var smittan förekommer och därmed var risken för utbrott hos fjäderfä ökar. Andra virus hos fåglar som har övervakats under 2025 är nilfäbervirus och usutuivirus. Båda dessa virus har spridit sig norrut i Europa de senaste åren, men har ännu inte etablerat sig i landet.

Råttor som har avlivats av skadedjursbekämpare i olika städer har under 2025 undersökts för ett antal smittor som kan drabba människor eller tamdjur. Syftet är att få kunskap om risker från samhällsnära vilda djur.

Rävens dvärgbandmask hittades för första gången i Uppsala kommun under 2024. En uppföljande riktad övervakning runt Uppsala stad 2025 visade att smittan verkar etablerad i de norra delarna av stadens grönområden. Det är första gången parasiten har hittats i ett mer tätbefolkat område i landet. Under 2025 har SVA inlett planeringen för hur en avmaskning av rödrävarna i områdena skulle kunna gå till. I andra länder är det en

beprövad metod för att i bästa fall eliminera parasiten från ett smittat område.

Andra noterbara smittor och sjukdomar som har uppträtt hos vilda djur under 2025 är flera fall av harpest hos harar, enstaka fall av hudsår hos älg, flera rapporter om rådjursdiarré samt om salmonellainfektion hos vildsvin i flera delar av landet.

SVA har två särskilda program för hälso- och sjukdomsövervakning av vilt: dels för stora rovdjur, dels för marina däggdjur. I samverkan med Naturhistoriska riksmuseet undersöks döda sälar och valdjur gemensamt för att fastställa dödsorsaker, samt för att samla prover och biologiska data som ökar kunskapen om tillståndet hos dessa djur och deras miljö, havet.

På uppdrag av Naturvårdsverket arbetar SVA med undersökning och provtagning av alla stora rovdjur som hittas döda, alternativt fälls under skydds- eller licensjakt eller dör under andra omständigheter. Resultaten av undersökningarna är data och sparade prover som kan bidra till forskning och förvaltning av varg, brunbjörn, lodjur och järv. De vanligaste dödsorsakerna är jakt och trafikolyckor. De ökande rovdjurspopulationerna har över lag en god hälsa med några enstaka undantag. Främst gäller det rävs-kabb hos främst lodjur och ibland varg, samt en del fynd av missbildningar hos varg. Sådana förändringar påverkar vanligen inte individerna direkt, men ingår i problematiken med inavel i vargpopulationen.

Inom ramen för programmet för hälso- och sjukdomsövervakning av marina däggdjur har under året 20 tumlare, 33 sälar och en Sowerbys näbbval undersökts genom obduktion och provtagning på SVA. Prover från två gråsälskutar togs i fält för att utesluta sjukdom. Alla djur har analyserats med avseende på influensa A-virus och allmänna bakteriologiska undersökningar har genomförts. Hos tumlare och näbbval har även prover undersökts gällande förekomst av rödsjukebakterier. Hos sälar har prover undersökts med avseende på förekomst av morbillivirus som orsakar sälpest. Prover från 97 skjutna och bifångade sälar har också analyserats med avseende på influensa A-virus.

Arbetet med att bevaka hälsa och sjukdomar hos marina däggdjur bidrar till att förstå hur populationerna av marina däggdjur och ekosystemen de lever i mår, samt till övervakning av zoonoser.

Fisk, skaldjur och blötdjur

Svensk fiskproduktion anses ha ett relativt gott hälsoläge, men med ökande antibiotikaresistens och klimatförändringar i beaktande förutspås antalet utbrott av bakteriella infektioner öka. SVA ser för närvarande över tillgången av fiskvaccin på världsmarknaden som en strategi för att skydda fisken och säkra livsmedelsproduktionen.

Under året inleddes hälsoövervakning av återvändande lax med stöd av direktsänd kameraövervakning i Torneälven. Förhoppningen är att projektet fortsätter och att en större del av strömfåran kan täckas under 2026. SVA har dessutom beviljats medel för ett forskningssamarbete med

TABELL 6. Antal stora rovdjur som inkommit till SVA under det aktuella året, för 10-årsperioden 2015–2025, som helkropp, delar av kropp eller uttagna prover.

År	Totalt
2015	479
2016	441
2017	547
2018	535
2019	560
2020	673
2021	837
2022	987
2023	1165
2024	872
2025	687

flera av Östersjöländerna. Förhoppningen är att kunna ta fram diagnostiska metoder för och stärka övervakningen av algsvampen *Saprolegnia*.

Under sommaren genomfördes en kommunikationsinsats för att stärka hälsoövervakningen av vild fisk, kräftdjur och blötdjur, som SVA ansvarar för på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten. Under året sågs också en ökad rapportering till SVA, troligtvis kopplad till insatsen, vilket förbättrar möjligheterna att följa sjukdomsläget i dessa populationer.

Som ett resultat av vildfiskövervakningen påvisades parasiten *Gyrodactylus salaris* hos en laxunge i Munkedalsälven. Det är första gången som parasiten bekräftas i ett svenskt västkustvattendrag norr om Göta älv. Utökad provtagning påvisade ytterligare fynd, men av en annan variant. Det är oklart hur smittspridningen har gått till.

Efter det omfattande kräftpestutbrottet 2022 har flodkräftor åter utplanterats i Skellefteälven, med förhoppning om att beståndet ska kunna återetablera sig. Vattendraget konstaterades fritt från kräftpest vid årsskiftet 2024–2025.

Kvalitetssäkrade analysystem ger tillförlitliga provsvar. Automatisering ökar kapaciteten och ger ett bättre underlag för SVA:s riskvärdering.
Foto: iStock.

Diagnostik och analysverksamhet

Efterfrågan på SVA:s diagnostiktjänster har ökat under året. Uppbyggnaden av ett nationellt referenslaboratorium för växtskadegörare kommer att ge Sverige nya förmågor till skydd av jordbruket.

Uppdrag och verksamhetsmål

SVA är nationellt veterinärmedicinskt laboratorium, referenslaboratorium och utför diagnostik av zoonoser, epizootier och andra djursjukdomar. SVA utför också diagnostik och analyserar för smittämnen och kemiska risksubstanser i foder, arbetar förebyggande med fodersäkerhet och driver utvecklingsarbete. Undersökningar som önskas av Jordbruksverket och andra statliga myndigheter ska ges förtur enligt SVA:s instruktion.

Verksamhetens mål för 2025

- » Upprätthålla diagnostisk och logistisk beredskap för epizootiutbrott, zoonoser, anmälningspliktiga sjukdomar och fodersäkerhet.
- » Verka som nationellt referenslaboratorium (NRL) och EU:s referenslaboratorium (EURL).
- » Tillhandahålla och bedriva diagnostik och logistik för endemiska sjukdomar och dopning, samt för antimikrobiell resistens hos mikroorganismer från husdjur och djurprodukter.

Diagnostik och analysverksamhet vid SVA

SVA är Sveriges största veterinärmedicinska laboratorium och det enda med en komplett mikrobiologisk och patologisk verksamhet. Målet är att vara ledande i Norden utifrån ett kompetens- och breddperspektiv. SVA har utrustning och kunskap för obduktioner och mikroskopiska vävnadsundersökningar, samt erbjuder tjänster inom veterinärmedicinsk forensik och kemiska analyser av foder. Antibiotikaresistens, och de flesta smittor och substanser som kan orsaka sjukdom hos djur, kan diagnosticeras. Analyserna är en av SVA:s viktigaste källor till information om sjukdoms- och resistensläget i Sverige. Resistensundersökningar som utförs på de bakteriologiska prover som kunder lämnar in till SVA används även för övervakning

av antibiotikaresistens hos bakterier från svenska djur mer generellt. Det är avgörande för resistensövervakningen i landet.

SVA har skyddsnivå 3-laboratorier (säkerhetslaboratorier) för diagnostik av särskilt farliga smittämnen, som fågelinflensa och mjältbrand. Vid hantering av akuta sjukdomsutbrott inom myndighetsuppdraget kan SVA styra om analyskapacitet och andra diagnostiska resurser för att prioritera arbete med utbrottet.

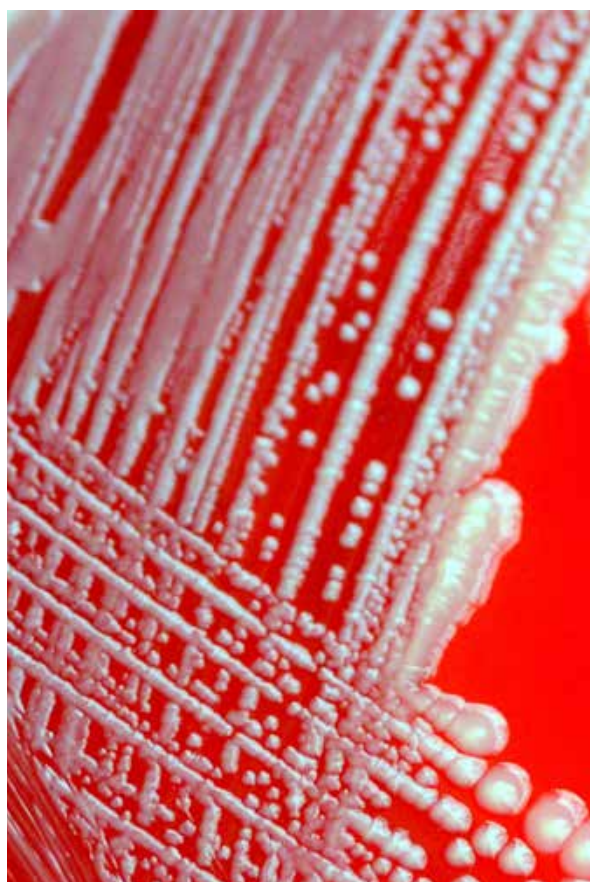

Växtskadegörare hotar livsmedelsproduktionen och risken för nya angrepp ökar. SVA:s och SLU:s nationella referenslaboratorium identifierar skadegörare. Foto: Laura Brodde/SVA.

Ett hundratal analyser är ackrediterade av Swedac, vilket är en kvalitetssäkring. SVA:s uppdrag som nationellt referenslaboratorium (NRL) omfattar ett trettiotal sjukdomar, smittämnen och substanser. Uppdraget både som NRL samt Europeiska unionens referenslaboratorium (EURL) för *Campylobacter* kräver en diagnostik med särskilt högt ställda krav på kvalitet och kompetens inom området. Blandningen av kunder stärker SVA:s myndighetsuppdrag. Dels kan SVA upprätthålla en kostnadseffektiv laboratedrift med bra logistiklösningar och hög servicenivå, dels ger prover från olika kundkategoriers djurpopulationer information om det aktuella sjukdomsläget och underlag för forskning.

Analys- och diagnostiktrender under året

Antalet analyser av prov för övervakning av djursjukdomar har varit högt under året. Det beror delvis på de återkommande övervakningsprogrammen. Stora mängder salmonellaprover från utbrott i stora svin- och fjäderfäbesättningar är en annan anledning till ökningen. SVA sekvenserar bakteriernas DNA, vilket visar var smittkällor finns och om olika besättningar har smittat varandra. Proverna för fågelinfluensa nådde sin topp under oktober månad. Fågelinfluensaanalyserna är arbetskrävande på grund av de stränga säkerhetskraven.

Bakterieodling på blodagar. Odlingar används för att upptäcka smittämnen och bedöma antibiotikaresistens. Foto: iStock.

Hältor i fjäderfäanläggningar har föranlett analyser av flera olika bakterier och virus för att komma fram till orsakerna. Undersökningar pågår.

Fodersäkerhet

Analys för salmonella i miljöprover från foderanläggningar är en del av den svenska salmonellakontrollen. Sett till antalet prover är det den största analysen för fodersäkerhet. Analyser utförs även för oönskade ämnen, fodertillsatser och för att kontrollera otillåtna animaliska beståndsdelar samt otillåtna material i foder. Analyserna är en grund i arbetet för säker svensk mat.

Digitalisering och logistik

Införandet av digitala tjänster för diagnostikkunderna fortsätter. Användare av SVA:s tjänster ska enkelt kunna följa sina beställningar digitalt. Direktintegration har upprättats för journalsystem som hanterar sport- och sällskapsdjur, men också för journalsystem som arbetar med animalieproducerande djur. Under året har andelen trikintest som kommer in via den nyutvecklade appen ökat till 40 procent.

TABELL 7. Antal mikroskopiska vävnadsundersökningar som har utförts vid SVA 2023–2025.

	2023	2024	2025
Animalieprod. djur (ej fjäderfä)	727	621	762
Fjäderfä	125	84	94
Sällskapsdjur och häst	6 283	5917	5866
Fisk, skaldjur och blötdjur	1377	714	661
Vilda djur/zoodjur	1 076	1458	426
Laboratoriedjur	53	82	35
Övriga djurslag	51	161	13
Total	9 692	9 037	7 857

Beredskap och uthållighet

Sverige ska ha tillgång till diagnostiska tjänster för smittskydd inom djurhållning och för livsmedelssäkerhet, även om samhället befinner sig i kris. Diagnostik av god kvalitet och på flera platser i landet är viktig för att kunna hantera sjukdomsutbrott och andra störningar i livsmedelskedjan. Grunden för att kunna utöka diagnostiken under höjd beredskap, kris och krig är att det finns god kompetens på plats.

Livsmedelsverket leder uppbyggnaden av ett nationellt beredskapslaboratorium för dricksvattenanalyser (NBV). Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och SVA är stödmyndigheter. Det nationella laboratoriet samlar kompetens och förmågor för att vidmakthålla och stötta en nationell laborieförmåga för analys av dricksvatten vid kris, höjd beredskap och krig. Målet för diagnostikverksamheten är att stärka flera aspekter av den mikrobiologiska beredskapen. Det inkluderar analysförmåga, samarbete med aktörer i dricksvattenkedjan, omvärldsbevakning och uppbyggnad av en bred och robust kompetens. Inom NBV bidrar SVA med analyskapacitet, analyskompetens och rutin för att utveckla ny diagnostik. Under året har arbetet gått

TABELL 8. Obduktioner, antal undersökningar 2023–2025.

	Sällskaps- djur och häst	Fjäderfä	Fisk och skaldjur	Animalie- produce- rande djur	Vilda djur/ zoodjur	Laboratorie djur	Övriga djurslag/ djurslag ej angivet	Totalt
2023								
Obduktioner	507	793	514	242	1 952	34	34	4 076
Hälsoinventering						443		443
Kremeringar	2 186	805	514	477	1 952	477	426	6 837
2024								
Obduktioner	891	564	499	227	1 549	5	16	3 751
Hälsoinventering						375		375
Kremeringar	2 037	568	499	361	1 517	380	410	5 772
2025								
Obduktioner	664	598	531	262	1 361	7	11	3 434
Hälsoinventering						259		259
Kremeringar	2 094	598	531	337	1 361	266	440	5 627

vidare med att komplettera och stärka förmågor som finns på plats.

Projekt och samarbeten

SVA deltar i många projekt och samarbeten som rör analys och diagnostik. Tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet

har myndigheten under 2025 fortsatt att undersöka effekten av att avmaska hästar och hundar mot bandmask och spolmask.

I samarbete med andra nationella referenslaboratorier för salmonella i Norge, Danmark, Finland och Estland arrangerade SVA under året ett ringtest, ett så kallat proficiency test, för att testa regionala laboratoriers förmåga att analysera salmonella i hönsträck. Många laboratorier från de olika länderna deltog.

Mikroskopisk analys av parasiter. Resultaten ger underlag för att följa smittläget och utveckla diagnostiska metoder. Foto: iStock.

TABELL 9. Antal undersökningar eller analyser per diagnostikområde utförda vid SVA 2023–2025.

	2023	2024	2025
Bakteriologi och resistensundersökningar			
Animalieproducerande djur (ej fjäderfä)	40 340	41 255	52 328
Fjäderfä	9704	11368	10137
Sällskapsdjur och häst	29280	31068	30 271
Fisk, skaldjur och blötdjur	418	497	763
Övriga djurslag	1806	1385	1192
Saknar djurslag	15290	14534	15857
Totalt antal undersökningar	96838	100107	110 548
Serologi och cellodlingar			
Animalieproducerande djur (ej fjäderfä)	66440	84125	87860
Fjäderfä	51007	45963	55436
Sällskapsdjur och häst	17621	15370	14334
Fisk, skaldjur och blötdjur	8692	8492	10202
Övriga djurslag	6186	4997	4829
Saknar djurslag	494	555	180
Totalt antal analyser	150 440	159 502	172 841
Molekylärbiologiska analyser			
Animalieproducerande djur (ej fjäderfä)	13633	18895	19070
Fjäderfä	8278	5540	4780
Sällskapsdjur och häst	24929	24984	27447
Fisk, skaldjur och blötdjur	2646	4062	3537
Övriga djurslag	6298	8720	6627
Saknar djurslag	2849	2622	3451
Totalt antal analyser	58663	64823	64912
Klassisk parasitologi			
Animalieproducerande djur (ej fjäderfä)	4045	3746	4172
Fjäderfä	1174	1205	1279
Sällskapsdjur och häst	34411	32684	32367
Fisk, skaldjur och blötdjur	106	142	173
Övriga djurslag	27655	49250	69415
Saknar djurslag	119	105	88
Totalt antal analyser	67510	87132	107494
Kemiska analyser foder, kliniska prover livsmedel			
Animalieproducerande djur (ej fjäderfä)	792	529	662
Fjäderfä	0	1	
Sällskapsdjur och häst	662	740	780
Fisk, skaldjur och blötdjur	0	0	
Övriga djurslag	161	104	116
Saknar djurslag	2551	2568	2600
Totalt antal analyser	4166	3942	4158
Övrig diagnostik			
Animalieproducerande djur (ej fjäderfä)	0	1	0
Fjäderfä	0	0	0
Sällskapsdjur och häst	0	0	0
Fisk, skaldjur och blötdjur	8	2	2
Övriga djurslag	809	181	112
Saknar djurslag	301	293	383
Totalt antal analyser/undersökningar	1118	477	497
Kemi Doping			
Animalieproducerande djur (ren)	1	3	1
Häst	8134	7856	7450
Hund	171	192	164
Totalt antal undersökningar	8306	8051	7615

Studenter i biomedicinsk analys har under året handledts och praktiserat på SVA. Analyser av leptospirabakterier har också gjorts i ett akademiskt samarbete med Norge.

Verksamhetsutveckling inom diagnostiken

SVA förbättrar kontinuerligt metoder och flöden för diagnostik och analys. Under året har förbättrade metoder också ackrediterats genom att kontrolleras av utomstående experter.

Arbetet med att inrätta ett nationellt referenslaboratorium för växtskadegörare som kommer att ge förutsättningar för skydd och bekämpning av skadegörare på nyttoväxter i Sverige har påbörjats under året. Löpande samarbeten med SLU och Jordbruksverket har kommit på plats och kontakter med andra EU-referenslaboratorier har etablerats. SVA deltar i aktiviteter på egen bekostnad fram till dess att myndigheten officiellt har utsetts till nationellt referenslaboratorium för växtskadegörare. Arbetet finansieras med anslagsmedel. Ny personal har anställts och studie- och konferensbesök har gjorts i flera europeiska länder för att säkra SVA:s kompetenser. Arbetet fortsätter under 2026.

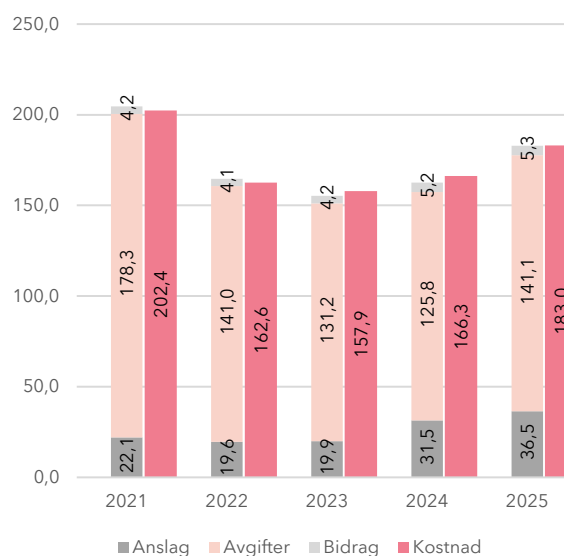
SVA:s tillverkningslinje av substrat, en viktig beståndsdel i laboratoriearbete, har under året renoverats.

Metoder för odling, typbestämning och diagnostik av sjukdomsframkallande mikrosvampar har utvecklats under året, vilket har lett till ett nytt intresse för SVA:s tjänster från aktörer med behov av sådana analyser.

Ekonomisk utveckling

Avgiftsintäkterna minskade under åren 2022–2024, främst beroende på att SVA har avslutat covid-19-analyserna åt human-sjukvården. Under pandemin gav SVA ett omfattande diagnostikstöd åt hälso- och sjukvården genom att ställa om och höja analyskapaciteten.

FIGUR 3. Huvudsaklig finansiering och kostnader för diagnostik och produkter, miljoner kronor.

Under tidigare år har generellt en nedgång setts i tillströmningen av prover och mindre utförd diagnostik. Under 2024 såg denna trend ut att ha stannat av, vilket bekräftas av utvecklingen under 2025. SVA ser en ökning av analyserna inom parasitområdet samt inom trikinområdet.

Förvaltningsanslaget används för att finansiera SVA:s säkerhetslaboratorier, upprätthålla en laborativ beredskap, spara biologiskt referensmaterial, samt bistå andra laboratorier med expertkunskap i uppdragen som nationellt referenslaboratorium (NRL). Bidragen avser främst EU:s referenslaboratorium (EURL).

Kostnaden för analyser och obduktioner framgår av tabell 10.

Bedömning

Med utgångspunkt från ovanstående redovisning bedömer SVA att diagnostik och analysverksamhet har bedrivits enligt myndighetens uppdrag och verksamhetsmål 2025.

TABELL 10. Kostnad för analyser och obduktioner, mkr.

	2021	2022	2023	2024	2025
Kostnad	182,2	145,5	140,6	145,9	150,0

Forskning och utveckling

SVA har under 2025 fortsatt att bedriva forskning och utveckling för att stödja och utveckla ett brett spektrum av myndighetens uppdrag.

Uppdrag och verksamhetsmål

SVA ska bedriva forsknings- och utvecklingsarbete inom sitt verksamhetsområde.

Verksamhetens mål för 2025

- » SVA är en synlig och eftertraktad samarbetspartner som är framgångsrik med avseende på att erhålla externa forskningsanslag.
- » Forskningen är målinriktad och baserad på behov inom SVA:s verksamhetsområde.
- » Den interna forsknings- och innovationsprocessen är tydligt beskriven och följer de direktiv som gäller för SVA som myndighet.
- » SVA:s målgrupper känner till att SVA tillhandahåller kunskapsstöd och bedriver forskning och kan ta del av denna.

Forskning och utveckling vid SVA

SVA:s forskning stödjer myndighetsuppdraget med nationell bredd och internationell spets. Forskningen är innovativ, samhällsviktig och behovsmotiverad och sker i nationell och internationell samverkan. Arbetet utvecklar SVA:s diagnostik, sjukdomsövervakning och riskvärderingar så att kunskap och beredskap finns när den behövs. SVA gör sin forskning synlig, nyttig och tillgänglig, både nationellt och internationellt. Forskning och utveckling inom verksamheten stärker SVA:s förmåga att klara myndighetens uppdrag på ett kostnadseffektivt sätt: att utreda smittsamma sjukdomars och zoonosers uppkomst, orsak och spridningssätt, samt hur de påvisas.

SVA deltar i Nätverket för forskande myndigheter där forskningens kvalitet diskuteras. Myndigheten har också ett vetenskapligt råd med nio ledamöter, varav två är externa. För att forskningen ska vara aktuell och relevant i förhållande till myndighetsuppdraget identifieras viktiga frågeställningar i dialog med näringsliv, organisationer och myndigheter.

Viktiga samhällsproblem, trender och nya forskningsrön diskuteras vid SVA:s årliga forskningsdag. Nya frågeställningar uppstår också i den omvärldsbevakning som SVA bedriver

genom diagnostik och analysverksamhet. Forskningsbehov identifieras i dialog med uppdragsgivare och i samspel med internationella forskningspartner. SVA:s övergripande arena är OneHealth, som innebär en helhetssyn på infektionssjukdomar och förutsätter tvärdisciplinära samarbeten. SVA är med i den europeiska OneHealth-organisationen EOHA och det svenska nätverket för OneHealth.

Under 2025 har SVA:s populärvetenskapliga seminarier fortsatt att sprida kunskap och hitta nya frågor. Seminarierna är öppna för alla intresserade och höjer kunskapsnivån för hela SVA. Teman under året har bland annat varit fästingar och fästingburna sjukdomar samt mul- och klövsjuka.

Forskningssamarbeten

Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala universitet och Karolinska institutet är SVA:s viktigaste akademiska samarbetspartner i Sverige. Flera personer vid SVA är adjungerade som professorer eller lektorer vid dessa universitet. SVA:s medarbetare bidrar vid utbildning och handledning av doktorand-, licentiat- och examensarbeten. Sammanlagt arbetade 14 doktorander på SVA under 2025. Alla har en koppling till och är inskrivna vid något av de akademiska lärosätena. Under året disputerade en av dem. Avhandlingen visade att antikroppar mot bakterien *Mycoplasma bovis* fanns hos ungefär fem procent av Sveriges mjölkkobesättningar. Det visade sig också att gårdar med sådana antikroppar, som tyder på infektion, hade högre kalvdödlighet och producerade mindre mjölk. Avhandlingen rekommenderar ett kontrollprogram mot *M. bovis* som en kostnadseffektiv och praktiskt genomförbar lösning.

Genom att SVA deltar aktivt i flera internationella nätverk får myndigheten snabbt information om nya forskningsresultat och tillgång till värdefull expertis i samband med utbrott av allvarlig djursjukdom. STAR-IDAZ är ett globalt forskningskonsortium för djurhälsa där SVA är medlem. Genom samarbeten och koordinering av forskning bidrar STAR-IDAZ till förbättrade djurhälsostراتيجier för ett 30-tal prioriterade sjukdomar. Forskningsbehov identifieras och förs vidare till möjliga finansörer. Epizone är ett annat nätverk för europeiska veterinära forskningsinstitut, inklusive SVA. Epizonens område är allvarliga

djursjukdomar, inklusive de som kan föras över till människor. De fem veterinärmedicinska instituten i Danmark, Frankrike, Nederländerna, Storbritannien och Sverige (SVA) samarbetar i nätverket CoVetLab. Ur CoVetLab har organisationen EAVLD för kommunikation om laboratoriediagnostik utvecklats, där SVA också är med. För forskare som arbetar med vektorburna sjukdomar finns VectorNet, där SVA är representerat.

EU:s partnerskapsprogram Animal Health & Welfare (EUPAHW) startade 2024 och beräknas pågå i 10 år. Programmet lägger tonvikten på livsmedelsproducerande djur. Målet är att skapa en hållbar animalieproduktion med avseende på djurhälsa och djurvelfärd. Totalt deltar ett 90-tal partner från 24 länder och fler kommer att inkluderas. SVA deltar i 10 av de hittills beviljade projekten där EU står för hälften av kostnaden och SVA medfinansierar resten.

I projektet MADCOV2 har verktyg för att förstå hur Krim-Kongoblödarfebvirus infekterar människor tagits fram. Små modeller av fladdermusvävnad har också utvecklats, vilket hjälper forskare att förstå hur virus överlever i fladdermöss utan att orsaka sjukdom. Detta bidrar till en bättre beredskap mot nya okända sjukdomar som sprider sig genom fladdermöss. Projektet avslutades under 2025.

För att stärka Sveriges förmåga att hantera störningar i livsmedelsförsörjningen bildar SVA Kunskapscentrum för livsmedelsberedskap tillsammans med bland annat Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och SLU. Centrumet kommer att samla och sprida kunskap för att kunna avskräcka, upptäcka och hantera attacker mot livsmedelssystemet. Livsmedelsförsörjningen är en kritisk samhällsfunktion såväl till vardags som i kristider. I krig är en trygg livsmedelsberedskap avgörande. För att framtidssäkra den svenska livsmedelsberedskapen kommer livsmedelssystemets olika aktörer samarbeta för att bygga upp kunskap och utveckla nya analysmetoder. Strategier för att hantera ekonomisk krigsföring och informationsmanipulation tas också fram. I förlängningen bidrar arbetet till att stärka det svenska livsmedelssystemets konkurrenskraft och att lösa hållbarhetsutmaningar som är kopplade till klimat- och miljöförändringar.

Aktuell forskning

SVA har under året bedrivit forskning inom många områden i EU:s partnerskapsprogram AHW.

I området för vattenlevande djur har ett register upprättats över olika odlade arter av fisk-, skal- och blötdjur och deras viktiga sjukdomar. Kontaktpunkter med vilda djur som kan bidra till smittspridning har kartlagts. Befintlig kunskap som är relevant för hela Europa har inventerats. Nästa år går arbetet vidare med identifierade områden där mer forskning behövs.

Programmets nätverk för vilda däggdjur och fåglar ska stärka, stödja och främja övervakning av vilda djurs hälsa i Europa. Målet är att förbättra bedömningen och hanteringen av risker för överföring av sjukdomar mellan vilda djur och produktionsdjur vilket leder till ett bättre skydd av människors och djurs hälsa, ekosystem och den biologiska mångfalden. Under året har projektet skapat en inventering och utvärdering av befintliga system för övervakning och rapportering av vilda djursjukdomar. En kartläggning av viltsjukdomsövervaknings behov och deras prioriteringar samt rekommendationer för förbättrad övervakning på europeisk nivå har gjorts.

SVA bidrar också till programmet område för snabba analyser av risker. SVA har genomfört en workshop om verktyg och modeller för snabba riskvärderingar inom djurhälsa, med deltagare från alla forskande organisationer inom projektet. Resultaten kommer att användas i projektets kommande aktiviteter. Med bättre riskanalyser av djurs hälsa kan åtgärder också sättas in snabbare. Flera andra projekt inom området startas upp. De handlar bland annat om modeller för sjukdomsutbrott som underlag för planering av beredskap.

Fälttester har också genomförts för att utveckla snabbare diagnostik. Ny utrustning för att snabbare kunna sekvensera genetiskt material har testats inom programmet. En passande sekvenseringsmetod för bärbar utrustning har identifierats. En snabbare sekvensering innebär att det går snabbare att fastställa en diagnos. I anslutning till detta har också förberedelser gjorts för att börja använda så kallade DNA-aptamerer vid sekvensering. Att använda denna typ av bindningar har flera fördelar när sekvenseringen behöver gå snabbt.

Agarplatta med odling av *Saprolegnia parasitica*. Foto: Suzana Stjelja Arvelius/SVA.

SVA forskar också om immunförsvar inom Animal Health and Welfare-programmet. Ett mål är att förbättra vaccinsvar hos fjäderfä. Under 2025 sattes bland annat metoder upp för fördjupade studier av hönsens monocytter; immunceller som är viktiga mål för vacciner. Nya metoder för att mäta immunförsvarets svar på sjukdomar ska också utvecklas. Under året har seminarium och arbetsmöten planerats för att sprida kunskap om metoder för att mäta antigen-specifika T-celler hos höns, gris, nöt och lax. Att kunna mäta hur T-celler reagerar är viktigt för att veta om vaccineringen har varit effektiv.

Även djursjukdomars påverkan på och kostnader för samhället är ett forskningsmål i programmet. Antibiotikaanvändning, folkhälsa och växthusgasutsläpp påverkas av djurens hälsa. SVA deltar i programmet med forskning om hur svenska mjölkbönder påverkas av salmonella. Under året har tidigare kunskap om hur salmonella påverkar produktivitet och djurhälsa sammanställts. SVA har arbetat vidare inom programmet med aktiviteter som rör tillgång på data för snabba riskvärderingar, utveckling av riskvärderingsverktyg för att värdera betydelsen av klimatförändringar i sjukdomsspridning och modeller som underlag för beredskapsplanering. Dessutom deltar SVA i arbetet med att skapa riktlinjer för snabba riskvärderingar inom djurhälsoområdet.

Afrikansk svinpest är en av de socialt och ekonomiskt svåraste djursjukdomarna i världen. När Sverige drabbades för första gången 2023 bekämpades utbrottet framgångsrikt. SVA deltar i det internationella projektet VAX4ASF tillsammans med 16 myndigheter och företag från 11 länder. Målen i projektet är nya effektiva test och en prototyp till ett vaccin för sjukdomen. SVA deltar med forskning kring sekvensering av virusets RNA och immunförsvarets svar på vacciner. Ett lättillgängligt vaccin blir ett genombrott i den globala bekämpningen av afrikansk svinpest.

Under året har SVA:s forskning om lokala jägares bidrag till bekämpningen av afrikansk svinpest sammanställts. Ett av skälen till den lyckade bekämpningen av sjukdomen var lokala jägares frivilliga arbete med eftersök av döda vildsvin och avskjutning inom utbrottets område. Intervjuer med deltagande jägare visar att deras kopplingar till den lokala jaktmarken var viktiga för deras motivation att ställa upp frivilligt. Lokal kunskap underlättade också arbetet. Att inte detaljstyras utan att kunna utnyttja den lokala kunskapen var viktigt för jägarna. Studien ger flera lärdomar för myndighetsarbete vid framtida utbrott.

Under 2025 fortsatte projektet som kartlägger hygienisk kvalitet i spannmål avsedd för djurfoder som lagras på gårdar. SVA har med hjälp av länsstyrelsernas kontrollanter under året samlat in spannmålsprover från olika delar av landet. I likhet med föregående år hade merparten av proverna anmärkningar på den hygieniska kvaliteten. En vanlig anmärkning var att torkad spannmål hade för hög vattenhalt. Det gör att spannmålet inte är lagringsstabil, vilket innebär risk för tillväxt av mögelsvampar som kan bilda skadliga mögelgifter. Nedsatt hygienisk kvalitet på spannmål som används i foder

kan förutom att ha negativ inverkan på djurhälsa och djurens produktionsnivå även påverka livsmedelssäkerheten.

SVA deltar som partner i det strategiska innovationsprogrammet SustainGov främst genom projektet HelhetsEnkelt – Systemdesign för minskad regelbörda för lantbrukare, som leds av Samhällsnytta Karlstad. Regelbördan inom lantbruket har valts ut som en lämplig utmaning för en systemförändring. Såväl lantbrukare som myndigheter upplever reglerna som betungande och de skapar stress för lantbrukarna. Med bättre genomföranden av regelverkets krav skulle det bli lättare att förstå och följa olika lagar och föreskrifter. SVA deltar med bland andra Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Tillväxtverket och Länsstyrelsen i Värmland. Projektets syfte är att med stöd av systemdesign utforska och minska den upplevda regelbördan för lantbrukare med mjölkproduktion.

Under året har lantbrukare, personer som arbetar med tillsyn från kommuner, länsstyrelser och myndigheter samt branschföreträdare bjudits in till träffar för att kartlägga den upplevda regelbördan. Det har framkommit att förutom reglerna i den offentliga kontrollen finns också en kontrollbörda från branschen. Andra viktiga aspekter är bemötande, dubbelkontroller och tidsåtgång samt vad lantbrukare upplever som kontroll. Även SVA:s inblandning i sjukdomsövervakning och vid utbrott av allvarlig djursjukdom kan uppfattas som kontroll.

Två projekt har inletts för att tackla sjukdomen saprolegnios som infekterar fiskar. I ett externt finansierat projekt ska prover från vild odlad fisk med symptom på saprolegnios samlas in till SVA. Vävnad från infekterade hudområden ska användas

SVA forskar bland annat om fästingburna sjukdomar på får. Foto: Marios Lazaros Michailidis/SVA.

TABELL 11. Största bidragsgivare till forskning (inbetalda medel under året, mkr).

	2021	2022	2023	2024	2025
Formas	11,8	12,7	9,5	11,0	9,4
Jordbruksverket	0,7	0,9	1,4	0,9	-
Naturvårdsverket	2,3	1,8	1,7	3,9	-
SMHI	0,1	0,1	0,8	1,2	0,4
Vetenskapsrådet	-3,1	2,9	4,1	1,5	3,7
Stiftelsen Lantbruksforskning	1,8	1,2	2,9	-	3,5
NordForsk	0,5	1,4	0,9	-	-
EU	18,5	11,6	8,7	13,6	9,7
Övriga	0,6	2,1	0,7	7,7	4,5
Totalt	33,2	34,7	30,7	39,8	31,2

Källa: SVA:s affärssystem

för att odla kulturer av algbakterien *Saprolegnia parasitica*, som orsakar infektionen. Kulturerna ska sedan användas för att ta fram DNA som sekvenseras. Målet är att beskriva hela algbakteriens genom. Denna DNA-data finns inte idag, men kommer att göra det möjligt att utforska variationer i genetik och smittsamhet.

I samarbete med fem partnerorganisationer i Norden och Polen ska SAPRO-BAL-projektet stärka diagnostik och övervakning av saprolegnios. En gemensam plattform med standardiserade laboriemetoder, provsamlingar och sekvenserad DNA-data ska byggas upp. Kameror kommer att användas för att övervaka vattensystem och se hur vanlig saprolegnios är. Ett stort urval prover ska samlas in från alla deltagande regioner och sekvenseras. Det kommer att starkt öka förmågan att diagnosticera saprolegnios som är ett uppmärksammat problem både för odlad och vild fisk.

Flera artiklar med resultat från SVA:s forskning om hästar har publicerats under 2025. En studie gällde vaccination av hästar under pågående utbrott av kvarka. Två studier gällde polyneuropati hos häst, en allvarlig nervsjukdom som orsakar problem med hästars gång. Den ena studien presenterade det första utbrottet av sjukdomen på Island och den andra gällde ny diagnostik.

Under 2025 har SVA också arbetat med nya forskningsprojekt kring ett antal olika hästsjukdomar. Bland virussjukdomar som kartläggs finns hästcoronavirus, parapoxvirus, fästingburet encefalitvirus (TBE), samt ekvint herpesvirus typ 4. Projekt om bakteriesjukdomar har handlat om smittsam livmoderinfektion (CEM) och kvarka. Det pågår också projekt om antibiotikaanvändning och antibiotikaresistens, samt om immunförsvaret och nervfunktionen hos hästar med polyneuropati.

SVA deltar idag i flera forskningsprojekt med fokus på övervakningsinsatser av vektorer (bärare av smittor). Verket Rapportera fästing ingår i det internationella projektet IDAlert och används för att med allmänhetens hjälp få information om utbredningen av inhemska fästingararter och rapporter om exotiska fästingararter. Verket har använts sedan 2023 och har i år utvecklats med en mobilapplikation för ökad användarvänlighet och snabbare återkoppling till användaren.

SVA har också publicerat en interaktiv karta som visar antalet rapporterade fästingfynd av inhemska och exotiska fästingsläkten i olika län under året. Rapporteringen visar fortsatt att de flesta fästingfynden görs under årets varma månader på grund av ökad fästingaktivitet och utevistelse. Rapporteringen är öppen för allmänheten året om, vilket har gett SVA information om att fästingarna fortsätter att vara aktiva vintertid i södra och mellersta Sverige, men då med färre rapporter per län och månad. Under 2025 har verket också använts för att samla in fästingar i syfte att kartlägga TBE-virus i fästingar från hela landet, i nära samarbete med forskare på Uppsala universitet. Målet var att samla in 10 000 fästingar och det är uppnått. Resultaten kommer att presenteras under 2026.

Under året har också ett nytt forskningsprojekt om den fästingburna infektionen anaplasmos inletts, en sjukdom som orsakar stort djurlidande och produktionsförluster. Projektet syftar till att minska påverkan av anaplasmos hos betande får. Förekomsten av anaplasma-bakterier i fästingar som har insamlats på beten och från lamm och får med sjukdomen på Gotland och i södra Sverige ska undersökas. Även blod- och organprover från lamm och får ska analyseras. Fårägares förebyggande rutiner mot fästingangrepp och behandlingsrutiner vid sjukdom kommer att kartläggas. Den nya kunskapen om vilka anaplasmaarter fästingarna bär på, eventuella saminfektioner, samt vilka riskfaktorer som föreligger för förekomst och sjukdomsförlopp, kommer att ligga till grund för uppdaterade och förbättrade råd kring sjukdomen och hur den kan förebyggas. Sammantaget kommer den nya kunskapen att skapa bättre förutsättningar för att sätta in förebyggande åtgärder i tid, vilket kan minimera djurlidandet, antibiotikaanvändningen och produktionsförlusterna, samt stärka den svenska fårproduktionens konkurrenskraft.

TABELL 12. Antal forskningsprojekt med extern finansiering.

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal projekt	78	71	62	77	50
Varav EU-projekt	21	22	14	16	24
Förbrukade medel (kostnader) i projekten, Mkr	40,0	40,7	35,7	49,4	39,0

Förmedling av resultat

Resultat från forskning som finansieras med offentliga medel ska tillgängliggöras som öppna data, så kallad "Open Access". SVA upprättar datahanteringsplaner för projekt. När projekten avslutas görs data tillgängliga genom öppen publicering eller via deponering av metadata i repositorer. Underlaget lagras hos SVA eller i särskilda databaser.

SVA delar biblioteksresurser med SLU. I samarbete med SLU-biblioteket och Svensk Nationell Datatjänst pågår ett arbete för att utveckla tillgängliggörandet och bevarandet av forskningsdata. Detta förutsätter ett samarbete mellan forskning, bibliotek, arkiv och it.

SVA:s forskning publiceras i internationella och nationella tidskrifter och rapporter. Under 2025 var medarbetare vid SVA medförfattare till sammanlagt 102 publiceringar i internationella vetenskapliga tidskrifter med granskningsförfarande, vilket visar att forskningen vid SVA håller hög vetenskaplig kvalitet. År 2025 var 96 procent av SVA:s vetenskapliga artiklar open access. Det kan jämföras med 94 procent 2024. Målet är 100 procent open access.

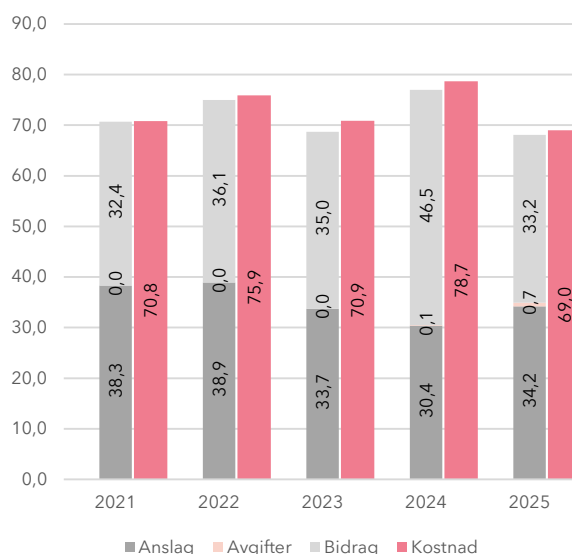
För att tillgängliggöra SVA:s forskning publiceras också populärvetenskapliga artiklar i olika sammanhang, bland annat på den externa webbplatsen.

SVA:s interna forskningsdag är tillgänglig för alla intresserade och hade i år temat Samarbete med SLU och UU. Forskningsdagen innehöll ett brett urval av ämnen som illustrerar SVA:s breda ansvarsområden: från växthälsa och smittskydd till globala intressekonflikter och användningen av neurala nätverk i mjölkproduktionen. I programmet ingick också planerad tid för interaktioner och diskussioner. Detta skapade en öppen och stimulerande atmosfär där kunskap kunde delas och nya idéer växa fram på sikt. Flera externa föreläsare deltog.

Ekonomisk utveckling

Medel söktes till 56 forskningsprojekt med startår 2025. Av dessa beviljades 20. Av de projekt som söktes i extern konkurrens med start under året har 36 procent beviljats.

FIGUR 4. Huvudsaklig finansiering och kostnader för forskning och utveckling, miljoner kronor.

Omfattningen på SVA:s forskningsverksamhet har sjunkit något jämfört med 2024 men är i stort sett i nivå med 2023 års verksamhet. Under pandemiåren 2020–2021 fick verksamhet ställas in, ställas om eller skjutas fram. Myndighetens största finansiärer av forskningsverksamhet är likt tidigare år EU och Formas.

Antalet aktiva externfinansierade projekt under 2025 uppgick till 50 stycken (77 under år 2024).

Bedömning

Med utgångspunkt från ovanstående redovisning bedömer SVA att forskning och utveckling har bedrivits enligt myndighetens uppdrag och verksamhetsmål 2025.

Kunskapsstöd och kommunikation

Ett centralt uppdrag för SVA som expertmyndighet är att förse omvärlden med kunskap som grund för vetenskapligt underbyggda beslut. SVA tar fram och kommunicerar kunskap bland annat i form av riskvärderingar, lägesbilder och nyheter samt experters personliga medverkan i arbetsgrupper, rådgivning, undervisning och mediekontakter.

Uppdrag och verksamhetsområden

Att utarbeta och erbjuda kunskapsstöd och kommunikation är viktiga delar i SVA:s uppdrag. Det handlar till exempel om att kartlägga och kommunicera förekomsten av smittsamma sjukdomar, samt att tillhandahålla kunskap som bidrar till att förebygga och bekämpa smittsamma djursjukdomar, antibiotikaresistens och fodersäkerhet.

Verksamhetens mål för 2025

- » Bidra med expertkunskap och erbjuda kunskapsstöd och rådgivning som bidrar till att omvärlden kan fatta vetenskapligt grundade beslut.
- » SVA:s målgrupper känner till att SVA tillhandahåller kunskapsstöd, bedriver forskning och att de kan ta del av detta.
- » Vara en eftertraktad samarbetspartner på kunskapsområdet.

Kunskapsstöd och kommunikation vid SVA

Omvärldens behov av kunskap för att kunna fatta vetenskapligt underbyggda beslut inom djurhälsa, folkhälsa och miljö är drivande för SVA. Det gäller både större beslut på nationell nivå och beslut hos enskilda. Kunskapen ska bidra till friska djur, vilket bidrar till en god djurvälstånd, en hållbar produktion och fungerande ekosystem. Detta påverkar i sin tur alla sammanhang där människan är beroende av djur eller interagerar med djur. Vidare ska kunskapen bidra till en minskad risk för spridning av smittämnen mellan djur och mellan djur och människor. Den ska också bidra till säkert foder och en rationell användning av antibiotika, samt ge stöd för att minimera konsekvenser och samhällskostnader av inträffade händelser som sjukdomsutbrott. I och med SVA:s nya uppdrag som nationellt referenslaboratorium för växtskadegörare bidrar SVA också

till en bättre växthälsa. SVA:s medarbetare arbetar både nationellt och internationellt med frågeställningar som kommer in till myndigheten. Det kan vara regeringsuppdrag, riskfrågor, rådgivningsfrågor eller kunskapsuppdrag som söks i konkurrens. SVA arbetar också proaktivt. Kunskapsunderlag som rapporter, lägesbilder, smittkartor och information till media produceras för att vara till nytta för omvärlden. Beslutsunderlagen bygger på kunskap hos SVA:s experter, men också på datainhämtning, analyser, litteratursökningar och den forskning som bedrivs vid SVA. Beroende på uppgift och målgrupp tillhandahålls kunskapen i olika kanaler. Det kan vara allt ifrån publikationer, yttranden, medverkan i expertarbetsgrupper, information på myndighetens webbplats, utbildningar och föreläsningar, till möten och dialoger.

Riskvärderingar och kunskapsunderlag

SVA är en riskvärderande myndighet och en del av kunskapsstöden som tas fram är riskvärderingar. Myndigheten gör både omfattande riskvärderingar och snabba, mindre omfattande bedömningar. Dessa utgör beslutsunderlag för riskhanterande aktörer som Jordbruksverket och Livsmedelsverket.

Under årets första del har frågeställningarna rört utbrott av mul- och klövsjuka samt lumpy skin disease i Europa. SVA har också arbetat med att ta fram kunskapsstöd inför ett eventuellt införande av vaccinationsprogram mot Newcastlejsjuka. Återkommande utbrott av sjukdomen ger omfattande konsekvenser för näringen.

SVA jobbar med forsknings- och utvecklingsprojekt som utgår från de kunskapsbehov myndigheten identifierar. Externfinansierad forskning om smittskydd på fjäderfägårdar och riskfaktorer för utbrott har inneburit att SVA har bättre kunskap om hur det ser ut på svenska gårdar. Kunskapen från studierna har vid flera tillfällen under året kommunicerats till näringens organisationer, djurägare och andra myndigheter.

Lägesbilder och smitthändelser

Enligt instruktionen ska SVA följa och analysera utvecklingen av sjukdomstillstånd hos tama och vilda djur. SVA strävar efter att kontinuerligt göra denna information tillgänglig. Särskilt i samband med pågående utbrott är en aktuell lägesbild relevant för andra aktörers beslutsfattande och agerande. Det kan gälla myndigheter, veterinärer, djurhållare och andra som behöver uppdaterad information. Sidan ”Smittläge” på sva.se presenterar förekomsten av olika smittor i Sverige, bland annat genom kartor och annan grafik. Det gäller till exempel vilda fåglar som har undersökts för fågelinfluensa, slaktkycklingar som har undersökts för campylobakter och vildsvin som har undersökts för salmonella eller afrikansk svinpest. Kartorna uppdateras regelbundet för att ge en så aktuell bild som möjligt. Vid pågående händelser, som utbrott, görs dagliga uppdateringar. Genom internationella kontakter vet vi att sidorna inte bara används av nationella aktörer, utan även av andra länder, bland annat i exportsammanhang. Att transparent redogöra för smittläget även för andra djurslag och smittämnen är viktigt ur handelssynpunkt och främjar trovärdighet i dessa sammanhang. SVA bidrar också vid inspektioner och frågeställningar om livsmedellexport till tredje land, exempelvis under året vid en inspektion från Sydkorea och en från Vietnam.

Utöver kartor och grafik sammanställer SVA också epidemiologiska lägesbilder som kan användas som beslutsunderlag av djurhållare och myndigheter, både i det förebyggande arbetet och i samband med bekämpning. Vid behov tas lägesbilder fram vid smitthändelser i Sverige eller i närområdet. Under året har sex lägesbilder för fågelinfluensa tagits fram och tre för blåtunga. Dessa används bland annat av länsstyrelser, Jordbruksverket och smittskyddsläkare. I bloggen ”Statsepidemiologen kommenterar” ger SVA fördjupade analyser om aktuella smitthändelser i Sverige och utomlands, till exempel vid sjukdomsutbrott, riskvärderingar och nya smittor på djur. Under året har bloggen bland annat tagit upp förekomst av blåtunga på kalv, riskvärdering med anledning av mul- och klövsjuka på vattenbuffel i Tyskland, utbrott av Peste des petits ruminants i Ungern, resultat av tankmjölksundersökningar för att kartlägga utbredning av blåtunga, mul- och klövsjuka i Ungern, samt utbrott av lumpy skin disease i Italien och Frankrike. Kopplat till smitthändelserna deltog SVA:s experter i flera informationsmöten med djurägare och veterinärer för att ge information om sjukdomen och utbrotten. Genom samverkan kunde LRF:s format för informationsmöten riktade direkt till djurägare användas.

En annan smitthändelse där SVA under året samverkade med näringen hela vägen ut till svensk handel för att kunna ge en samlad bild av resultatens innebörd var efter genomförandet av en baslinjestudie av MRSA på gris. Mer om detta finns i kapitlet om antibiotikaresistens.

Expertmedverkan och samarbeten

SVA bidrar med expertkunskap i olika arbetsgrupper och nätverk, både nationellt och internationellt. Dessa sammanhang

bidrar ofta till beslutsunderlag när nya riktlinjer eller lagstiftning tas fram. Det kan vara för ett långsiktigt agerande i en fråga eller för ett agerande i enskilda händelser. De bidrar också till kunskapsutbyten, både genom att SVA kan ta del av andras erfarenheter och genom att svenska erfarenheter sprids inom olika verksamhetsområden.

I internationella sammanhang medverkar SVA:s experter i Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhets expertpanel Animal Health and Welfare (EFSA, AHAW). AHAW genomför årligen ett antal riskvärderingar som ligger till grund för EU-kommissionens förslag om ändringar av EU-lagstiftningen inom djurhälsområdet. Under året har SVA:s experter också ingått i flera olika arbetsgrupper inom EFSA:s område, bland annat i en nystartad grupp med fokus på effektiv dataanvändning. SVA har också ingått i en arbetsgrupp om antibiotikafrågor som är knuten till Europeiska läkemedelsmyndighetens, EMA:s, vetenskapliga kommitté för veterinärläkemedel. En expert från SVA har sedan starten år 2012 deltagit i ECDC:s, EFSA:s och EMA:s arbete med en samlad analys av antibiotikaanvändning och antibiotikaresistens hos både djur och människor. Experter vid SVA har också ledande roller i den globala alliansen för forskning om afrikansk svinpest, samt i European Wildlife Disease Association (EWDA), vars syfte är att ta fram ny kunskap och främja kunskapsutbyten om vilda djurs sjukdomar. Experter från SVA ingår också i arbetsgrupper inom World Organisation for Animal Health (WOAH), både inom gruppen för nya sjukdomar (emerging diseases) och gruppen för viltsjukdomar. Arbetsgrupperna tar bland annat fram förslag på ändrade standarder för hälsokrav vid internationell handel. SVA har framgångsrikt upphandlats för att bistå EFSA med vetenskapliga tjänster, bland annat med att utveckla så kallade sjukdomsprofiler. Ett arbete som har fortgått under året. Sjukdomsprofilerna finns på en interaktiv sida som visar sjukdomarnas utbredning, påverkan på människor och djur, smittspridning och smittämnets överlevnad i livsmedel och miljö. Sidan uppdateras regelbundet och tillgängliggörs på så vis uppdaterad kunskap för myndigheter och näringar i hela EU.

Utöver detta ingår SVA i ett konsortium med flera institut som väger samman data från olika källor, till exempel databaser för djurförflyttningar mellan länder, för att vid smitthändelser kunna göra snabba riskvärderingar som ligger till grund för vidare hantering. På motsvarande sätt ska verktyget, när det är klart, vara tillgängligt på EFSA:s webbplats. SVA ingår också i flera delprojekt i European Partnership for Animal Health and Welfare, ett nytt europeiskt partnerskap som startade 2024. Syftet är att främja forskning, utveckling och innovation som bidrar till djurvälstånd och att kontrollera infektionssjukdomar hos djur. Detta partnerskap beskrivs mer utförligt i kapitlet Forskning och utveckling.

SVA ingår också i flera nätverk för veterinärinstitut, bland annat Epizone som fokuserar på allvarliga, smittsamma sjukdomar som drabbar djur. Inom ramen för smittskyddsstrategin har SVA och Jordbruksverket identifierat att Sverige kan arbeta mer strategiskt för att påverka i frågor som är nationellt

prioriterade, till exempel i samband med att EU-lagstiftning tas fram. Det finns ett behov av ökad kunskap bland medarbetarna om hur årscyklar och påverkansfönster ser ut i olika internationella sammanhang. I strategin har behovet av sekundering och den nytta Sverige skulle kunna ha av det också lyfts. I en internationell jämförelse har Sverige få personer som finansieras av svenska staten för att jobba med djurhälsofrågor i internationella organ. Behov av bättre avstämningar med näringen för att veta vilka frågor de prioriterar och att fånga upp vad som sker i deras internationella sammanhang har också identifierats.

Nationellt bidrar SVA med expertkunskap i flera olika sammanhang. Allt fler problem som samhället har ställts inför de senaste åren är komplexa och kräver samarbete mellan flera aktörer. Ett exempel är hela kedjan från jord till bord, där SVA bidrar med kunskap. Det kan handla om smittämnen som förekommer bland djur utan att de blir sjuka, men som kan orsaka sjukdom hos människor, så kallade zoonoser. SVA koordinerar det myndighetsgemensamma Zoonosrådet som arbetar långsiktigt med zoonosfrågor, och där samverkansmöten sammankallas vid akuta smitthändelser. Behovet av ytterligare samarbeten med myndighetsövergripande riskvärderingar har identifierats. Ett sådant arbete pågår där SVA bidrar till smittskyddsläkarnas kunskapsunderlag.

SVA deltar också i arbetet med Sveriges nationella läkemedelsstrategi, inom fokusområdet tillgänglighet till nya och gamla läkemedel. Andra exempel är Läkemedelsverkets vetenskapliga råd för veterinärläkemedel, Nationella viltsjukdomsrådet, Nordiskt nätverk om mjölkors juverinflammationer, Föreningen Veterinär foderkontroll, Nationella samrådsgruppen för mögel och mögeltoxiner, Forum foder, samt Sveriges nationella kommitté för skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål. Under året har SVA tillsammans med Jordbruksverket återstartat dialoggruppen Smittskydd där animalieproduktion och hästnäring är representerade. I sin nuvarande form blir gruppen ett forum för avstämning av prioriteringar som är kopplade till smittskyddsstrategin. SVA samverkar också med universitet och andra myndigheter, samt bidrar med kunskap i totalförsvaret. Ett övergripande mål är en hållbar och robust djurproduktion i både fred och krig. Det är en utmaning då till exempel producenter kan behöva anpassa sin verksamhet till en situation där det är brist på foder, drivmedel, personal, läkemedel och diagnostik.

Rådgivning

En del av SVA:s kunskapsstöd och kommunikation är rådgivning som riktas till näringen och till veterinärer som direkt använder kunskapen i sitt arbete eller förmedlar råden vidare till djurägare. Rådgivning förmedlas via olika kanaler, bland annat SVA:s webbplats som är en viktig kunskapskälla för många veterinärer och djurägare. SVA:s medarbetare finns också tillgängliga för direkta dialoger när andra informationskällor är otillräckliga. Exempel på detta är när veterinärer i fält utreder besättningsproblematik, det vill säga sjukdomsproblem som förekommer i en besättning över längre tid men

där orsaken inte är tydlig. Att veterinärer i sådana situationer har möjlighet att få stöd från experter är viktigt för en lönsam och hållbar produktion. Rådgivning förmedlas dessutom i direkt dialog med SVA:s målgrupper vid branschmöten, kongresser, seminarier och mässor. SVA:s experter bidrar också till det nya kunskapsnavet inom animalieproduktion som samordnas av RISE. Kunskapsnavet syftar till att stärka produktivitet, lönsamhet och konkurrenskraft inom svensk animalieproduktion.

Undervisning och kunskapsförmedling

SVA har ett mångårigt undervisningssamarbete med svenska lärosäten, främst SLU. Det handlar exempelvis om handledning av doktorander, masterstudenter och studenter som gör praktik på SVA. Det finns också fortbildningsplatser för veterinärer som utbildar sig till specialister inom patologi, samt inom viltpopulationshälsa. SVA:s medarbetare föreläser återkommande på universitets- och högskoleutbildningar, samt håller utbildningar och föreläsningar för yrkesverksamma, till exempel veterinärer som deltar i sjukdomsbekämpning, samt för olika yrkeskategorier vid djursjukhus, myndigheter, näring och branschorganisationer. Utbildningar har exempelvis hållits om HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) som är kontrollstandarder anpassade för foder- och foderråvarutillverkning. Under 2024 och 2025 har SVA i projekt som finansieras av Jordbruksverket kartlagt den hygieniska kvaliteten på gårdslagrat spannmål som är avsett för foder. Kunskapen om hur den hygieniska kvaliteten kan höjas och bibehållas under lagring fram till utfodring har SVA kommunicerat i både en populärvetenskaplig rapport och via flera seminarier riktade till länsstyrelserna, Jordbruksverket och - tillsammans med LRF till lantbrukare i Sverige.

Inom ramen för ett samarbetsprojekt som finansieras av Myndigheten för civilt försvar har SVA bidragit till ett studiematerial som Lantbrukarnas riksförbund nu erbjuder i form av studiecirkel inom ramen för Studieförbundet Vuxenskolan. SVA har även tagit fram en instruktionsfilm om hur provtagning bör genomföras inom den offentliga foderkontrollen. Ett digitalt kursmaterial om giftiga växter som kan orsaka problem på beten finns också tillgängligt. SVA har dessutom utbildat instruktörer till viltundersökningsutbildningen. En genomgången utbildning är nödvändig för att jägare ska kunna lämna vilt till en vilthanteringsanläggning för vidare försäljning. En annan utbildningsinsats är det SIDA-finansierade ITP-projektet där SVA bidrar till att utbilda nyckelpersoner i östafrikanska länder inom djurhälsa, livsmedelssäkerhet och en ansvarsfull antibiotikaanvändning (se sidan 47). Smittämnen och bakterier som är resistenta mot antibiotika korsar landsgränser och den kunskapsuppbyggnad som Sverige bidrar med i andra länder minskar i förlängningen riskerna och konsekvenserna i Sverige.

Kunskap förmedlas även vid de projektråd för fjäderfä och lantbrukets djur som SVA håller varje år för branschföreträdare och personer vid andra myndigheter och universitet. Fokus ligger på dialogen med målgrupperna och att förmedla

resultat från forskning, diagnostik och övervakning, men också på att fånga upp nya frågeställningar från näringen och övriga deltagare. I december anordnade SVA och Jordbruksverket en smittskyddskonferens med temat Biosäkerhet 2.0 – från reaktiv till proaktiv. Temat är i linje med Jordbruksverkets och SVA:s gemensamma smittskyddsstrategi som beslutades 2024. På konferensen belystes utmaningar såväl som möjliga vägar framåt för att förbättra biosäkerhet och minska risken för utbrott. Bland talarna fanns djurägare, djurhälsorganisationer samt forskare. Resultat från flera forskningsprojekt som har genomförts av SVA presenterades.

Information via SVA.se

Den externa webbplatsen är en av många kanaler för SVA:s utåtriktade kommunikation med 44 854 besök per vecka under 2025. Veterinärer, djurägare, studenter och jägare är några av besökskategorierna, men även internationella aktörer besöker webbplatsen i samband med sjukdomsutbrott. Webbplatsens sidor uppdateras regelbundet. Innehållet uppdateras också vid sjukdomsutbrott och när SVA:s frågor uppmärksammas i medierna.

Många övervakningsinsatser bygger på att en intresserad allmänhet känner till övervakningen och rapporterar fynd av döda djur till SVA. Under året har riktade kommunikativa insatser gjorts för fisk, vilket har resulterat i en bättre rapportering och därmed ett bättre underlag för att följa sjukdomsläget på fisk. SVA:s externa webbplats har behövt en teknisk uppdatering och en ny version lanserades i januari 2025. I samband med detta genomfördes även andra förändringar i syfte att underlätta för användarna att hitta den information de söker. Dit hör förbättrad sökbarhet för rapporter och andra kunskapsunderlag. Detta arbete har fortgått under året.

TABELL 13. Antal besök per vecka på sva.se (2022-2025)

2022	2023	2024	2025
52 956	65 385	55 201	44 854

Öppna data

För att den kunskapen och de öppna data som tas fram vid SVA ska kunna göra nytta för omvärlden är det viktigt att den tillgängliggörs. Detta gäller både forskningsdata och data som har tagits fram utanför forskningsprojekten. Det finns externa krav på att data ska tillgängliggöras, till exempel från forskningsfinansiärer, uppdragsgivare och EU- regelverk. Det finns också ett starkt internt driv att data som tas fram vid SVA ska komma till nytta. Redan nu tillgängliggörs mycket och behoven kommer att öka.

Samtidigt som data tillgängliggörs behöver en balans råda mellan tillgänglighet, öppenhet och säkerhet. Arbete pågår med dessa frågor.

Artificiell intelligens (AI)

Den snabba utvecklingen inom AI-området öppnar upp för nya möjligheter, både när det gäller analys av data och som stöd i skrivande och bearbetning av texter. Samtidigt som möjligheterna finns behöver hänsyn tas till informationssäkerhet. Under året har en AI-kommitté tillsatts på SVA och riktlinjer för användning av AI-verktyg har tagits fram.

Aktiviteter i media

Medarbetare på SVA är återkommande skribenter i branschtidningar. Därmed bidrar SVA med artiklar som riktar sig till näringen och till veterinärprofessionen. SVA vänder sig också direkt till etermedier, tidskrifter och tidningar via pressmeddelanden, webbnyheter och personliga kontakter. SVA:s statistik för räckvidd i media (tabell 14) visar en minskning jämfört med tidigare år. 2023 års utbrott av afrikansk svinpest gav SVA ett exceptionellt stort genomslag, som är svårt att jämföra med andra år. Den snabba omvandlingen i mediafältet gör också statistiken svårare att tolka. Nyhetsmedier publicerar allt mindre eget och inköpt material, bland annat för att anpassa sig till regler för presstöd. I år har statistik för radio och tv också tagits med i tabell 14, till skillnad från tidigare år. Det ger en tydligare bild av det medielandskap SVA befinner sig i.

TABELL 14. SVA i media. Mängden artiklar i tryckt press och webb minskar något, medan en kraftig ökning har skett i radio och tv. Ökningen kan delvis tillskrivas ett långsiktigt arbete för att experter ska kunna medverka i radio och tv. Det har bidragit till att SVA i år når fler och har en mer framträdande roll i många reportage. 2025 präglades av en mängd aktiviteter och nyheter utan större utbrott. Till exempel har övervakningsprojekt som är beroende av allmänhetens rapportering fått stor synlighet. Det bidrar till de data SVA får in. Klimateffekter gör att nya arter av fästingar och myggor kan överleva i Sverige. Intresset för de smittor som de kan bära med sig, och övervakningen av dem, har varit stort. Riktad information till sportfiskare har ökat rapporterna om sjuka fiskar. Fynd av fårstyng och nya fynd av rävens dvärgbandmask har också väckt intresse.

	+/-	2025	2024	2023	2022
Antal artiklar/inslag					
Tryckt press + webb	-4 %	3 018	3 135	8 650	4 027
Radio + tv	58 %	1 078	682	978	445
Total	7 %	4 096	3 817	9 628	4 472
Räckvidd miljoner					
Tryckt press + webb	12 %	430	384	953	364
Radio + tv	23 %	144	118	224	39
Total	15 %	574	501	1 178	402
Annonsvärde Mkr					
Tryckt press + webb	22 %	97	79	199	98
Radio + tv	68 %	22	13	22	10
Total	28 %	118	92	221	109

Mediebevakning: SVA analyserar effekter på fisk efter Nord Stream-läckan. Foto: Joakim Nordblom/SVA.

Ekonomisk utveckling

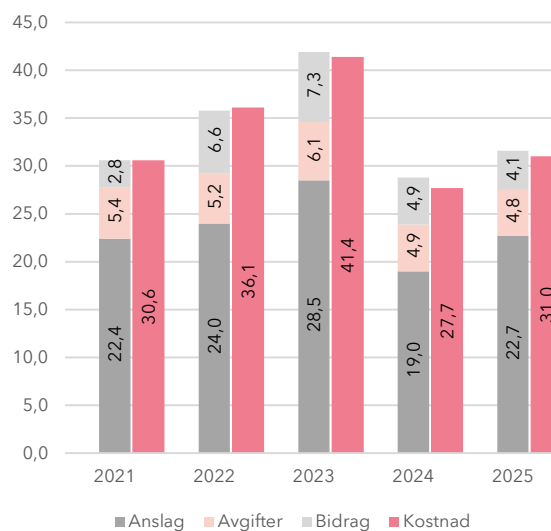
Kostnaderna för arbetet med kunskapsstöd vid SVA uppgår till 31 miljoner kronor under 2025 (27,7 miljoner kronor under 2024). Huvudfinansieringen av kunskapsstöd är SVA:s förvaltningsanslag (figur 5). Myndigheten är dock beroende av de externa bidrag vi söker och får för forskning och utveckling för att kunna upprätthålla SVA:s breda epidemiologiska kompetens. Den varit avgörande för utarbetande av kunskapsstöd som grund för bekämpningen av till exempel fågelinfluensa, afrikansk svinpest och blåtunga.

Avgiftsintäkterna härrör främst från expertuppdrag samt intäkter från kurser och konferenser.

Bedömning

Med utgångspunkt från ovanstående redovisning bedömer SVA att kunskapsstöd och kommunikation har bedrivits enligt myndighetens uppdrag och verksamhetsplan 2025. Samtidigt ser vi att de uppdateringsbehov som finns inom SVA:s stödstrukturer behöver prioriteras och andra utvecklingsbehov får stå åt sidan. En finansieringsmodell för delar av kunskapsstödet, där expertkunskapen är starkt beroende av extern finansiering som inte kan tas för given, är också en fråga som behöver beaktas för framtiden.

FIGUR 5. Huvudsaklig finansiering och kostnader för kunskapsstöd och kommunikation, miljoner kronor.

Civilt försvar

SVA:s roll i det civila försvaret är i huvudsak att arbeta för god tillgång till säker mat och säkert vatten i fredstid, kris och i höjd beredskap, samt att bidra till Försvarsmakten.

Under 2025 har SVA fått i uppdrag från regeringen att säkerställa proaktivitet och handlingskraft vid fredstida krissituationer och vid krig och krigsfara. Alla SVA:s avdelningar arbetar med civilt försvar och bidrar till att utveckla proaktivitet, och en stödfunktion finns för att bistå i avdelningarnas arbete. Myndigheten ska stärka en kultur som utgår ifrån de krav ett krig ställer.

Mot denna bakgrund har bland annat följande genomförts.

Civilförsvarskoordinatorer

SVA har under året stärkt och systematiserat arbetet inom området genom att etablera en fast organisation med koordinatorer för civilt försvar. Koordinatorerna, som representerar alla avdelningar på myndigheten, har deltagit i kunskapshöjande åtgärder, återkommande avstämningsmöten och bidragit med informationsinsamling för SVA:s rapporteringar om civilt försvar till Livsmedelsverket, Myndigheten för civilt försvar (MCF) och Regeringskansliet. Den nya organisationen sprider kompetensen bredare och inför en långsiktighet i arbetet som krävs i SVA:s roll som beredskapsmyndighet.

Beredskapsbibliotek

Under 2025 har ett projekt inletts för att möjliggöra tillgång till relevant vetenskaplig litteratur i händelse av driftstörningar inom it. Åtgärden ska underlätta myndighetens tillgång till nödvändig information för dess olika expertroller. Arbetet fortsätter tillsammans med flera myndigheter inom olika beredskapssektorer.

Övningar och utbildningar

SVA har fortsatt att öva för att stärka förmågan att motstå hot och risker, hantera fredstida kriser, klara höjd beredskap och krig samt minska sårbarheter. Under året genomfördes övningar både internt och med andra myndigheter. Alla nivåer från ledningsgrupp till enskilda medarbetare har övat, från seminarieövningar till praktiska övningar där system testas. SVA har även deltagit i alla övningar som har genomförts inom beredskapssektorn, till exempel test av larmkedjan och samverkan inom krigsorganisationen.

Lokaler och basförsörjning

SVA har börjat kartlägga lokalutnyttjandet på alla avdelningar för att säkerställa tillgången på rätt kvantitet och typ av

utrymmen för verksamhetens behov. SVA:s långsiktiga behov av lokaler har redovisats till regeringen i form av en utredning. Tre alternativ har utretts: att bara underhålla dagens lokaler, att bygga om respektive att bygga nytt. SVA har kommit fram till att det första alternativet är ohållbart. Den mest intressanta vägen framåt är att bygga om och bygga till lokalerna som används idag. Både att bygga nytt och att bygga till måste utredas vidare, och det är bråttom om myndighetens beredskapsansvar ska kunna ligga på de nivåer som krävs idag och i framtiden.

Ett förslag för att säkerställa myndighetens basförsörjning har tagits fram efter en utvärdering av olika alternativ. En åtgärdsplan för destruktionsugnen har också utarbetats och börjat genomföras.

Beredskapslager

SVA arbetar med att bygga upp ett beredskapslager för vaccin till djur, inklusive fisk. Arbetet under året har till exempel handlat om att kartlägga erfarenheter rörande vaccinbrist för fjäderfä och möjligheter att expandera lagerutrymmet för att på så vis kunna utöka vaccinvolymen. Arbetet kommer att fortsätta med djurslagsspecifika vaccin- och lagerfrågor.

Centrallagret har utökat sin volym av materiel som är nödvändigt för att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter. SVA har upgraderat sin ERP (Enterprise Resource Planning) där också myndighetens ekonomisystem ingår. Detta är en förutsättning för att SVA ska kunna arbeta vidare med processerna för försäljning, lagerhantering, ekonomi, elektronisk fakturahantering samt materielförsörjning för diagnostik och beredskap.

Stöd åt Försvarsmakten och arbete i Nato

Under 2025 har SVA fortsatt med operationsplaneringen och deltagit i flera aktiviteter och åtgärder.

Personal har deltagit i utbildningsinsatser som arrangerats av Nato, liksom av Myndigheten för civilt försvar, MCF. Nato utbildade i informationshantering: att identifiera, hantera, överföra och förvara den på ett korrekt sätt. Personal från SVA har även genomfört grundutbildningen Nato Response System Orientation.

SVA har under året också medverkat i nationella totalförsvarsövningar, samt i Steadfast Duel 2025 tillsammans med deltagare från ett flertal länder. Under hösten deltog

Livsmedelsverket, Jordbruksverket och SVA i en stor stabsövning där den civila förmågan övades tillsammans med Nato och Försvarsmakten. Natoövningen Steadfast Duel 2025 handlade bland annat om ledning och samordning under realistiska kris-situationer. Inom ramen för den nationella operationen övades totalförsvarssamverkan: dels som stöd till militära operationer, dels för att bibehålla ett fungerande samhälle i en krigssituation. MCF agerade för att leda och samordna det civila försvaret. Det interna målet för Livsmedelsverket, Jordbruksverket och SVA var att öka kunskapen om vilket stöd Försvarsmakten och Nato behöver under höjd beredskap, både på svenskt territorium och i vårt närområde. De givande och lärorika erfarenheterna från övningen kommer att följas upp och integreras i den fortsatta, framtida planeringen och samverkan.

Uppbyggnad av livsmedelsberedskapen

SVA ingår i beredskapssektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten tillsammans med Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Naturvårdsverket och länsstyrelserna. Under året har det praktiska arbetet tagit fart. Arbetstakten och ambitionsnivån inom beredskapssektorn är hög.

Myndigheten har under året medverkat i uppstarten av Investeringsprogrammet. Målet för programmet är att stödja till exempel kommuner, regioner, livsmedelsföretag och primärproducenter när de investerar för en starkt livsmedelsberedskap. SVA deltog främst i utformningen av programmets styrdokument, men har också bidragit med underlag till uppbyggnaden av beredskapslager. SVA bidrar främst till följande viktiga samhällsfunktioner: smittskydd för djur, djurens hälso- och sjukvård, livsmedelssäkerhet och primärproduktion.

Smittskydd

SVA:s roll i livsmedelsberedskapen är att snabbt kunna hitta, smittpåra och analysera smittsamma sjukdomar hos produktionsdjur och i vatten. Myndigheten har bibehållit robusta förmågor till detektion och analys och har utvecklat den diagnostiska förmågan. Svar kan nu ges snabbare och systemen är mer motståndskraftiga mot störningar. SVA har även i viss mån ökat styrkan i sin analytiska förmåga genom att minska beroendet av fungerande it-system.

Veterinärmedicinsk laboratorieberedskap

Under 2025 genomfördes konsekvensanalyser för bortfall av diagnostisk förmåga. Analyserna ska fungera som beslutsunderlag i det fortsatta arbetet med upprätthållandet av en nationell laboratoriekapacitet och nödvändiga prioriteringar. För sjukdomsövervakning, sjukdomsberedskap, diagnostik för hälsokontroller och sjukdomsutredningar är en nationell laboratoriekapacitet nödvändig för att säkra livsmedelssäkerhet, djurhälsa och djurvelfärd. Materiel har köpts in för effektivare analys av relevanta mykotoxiner, vilket bidrar till analysförmågan av foder och livsmedel.

SVA och Jordbruksverket forskar för att öka kännedomen om långtidslagring för bibehållen kvalitet av spannmål genom screeningprojekt. För att undvika sjukdomar hos produktionsdjur behöver deras foder hålla tillräcklig hygienisk kvalitet. Med mer kunskap om de vanligaste problemen med lagrat foder kan fodret lagras under längre perioder. Det ger en ökad robusthet vid livsmedelsproduktion under kriser. Kunskapen behöver också spridas till producenterna. Data från lagrat foder samlas in och analyseras för att ge en bild av den hygieniska foderkvaliteten i Sverige. Datainsamlingen fortsätter under 2026. Mer om projektet finns att läsa i kapitlet om forskning och utveckling.

Expertstöd åt Jordbruksverket

SVA ingår i Jordbruksverkets projekt för beredskapslagring av sjukvårdsprodukter med syfte att öka tillgängligheten för förebyggande och behandlande samhällsviktig djursjukvård inom landet. Projektet ska därmed bidra till en ökad driftsäkerhet för djursjukvården, vilket i förlängningen även kommer livsmedelsförsörjningen samt tjänste- och servicedjuren till del. Myndigheten bidrar med djurslagsexperter till sju områden inom ämnet.

Krisberedskapsprojekt

SVA har fått medel ur anslag 2:4 från MCF och här presenteras några av de projekt som finansieras.

C-nätverket

Övningar har genomförts inom CBRN- och C-nätverket. CBRN är en förkortning för kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära ämnen. CBRN-nätverket är ett myndighetsgemensamt nätverk för beredskapsmyndigheter med ansvar för området i kris och krig.

Sektorn har nu genom bland andra SVA:s förmågor en ökad kapacitet att hantera en oförutsedd kemisk påverkan på dricksvatten. Utöver vatten har även dryck, jord och tyg testats. Nätverket fortsätter arbetet med att stärka analysmöjligheterna för beredskapssektorns samarbetsaktörer.

Forum för beredskapsdiagnostik

SVA har under 2025 varit ordförande för Forum för beredskapsdiagnostik. Samverkan inom nätverket Forum för beredskapsdiagnostik (FBD) pågår sedan 2007 mellan Livsmedelsverket, SVA, Folkhälsomyndigheten och Totalförsvarets forskningsinstitut. Från 2017 har Försvarsmakten och från 2019 har även Polismyndigheten deltagit i FBD-nätverkets gemensamma projekt med syfte att stärka den civil-militära samverkan och förmågan till beredskapsdiagnostik i kris och krig. Ett av forumets huvudmål är harmonisering av kunskap, metoder och utrustning mellan de deltagande myndigheterna för att öka beredskapen i Sverige inför en eventuell B-händelse.

Flera nya projekt har initierats och kommer att genomföras under 2026 och 2027.

Under året har åtgärder påbörjats för den mikrobiologiska analyskedjan, sekvensering som beredskapsdiagnostiskt

verktyg och dataanalys. Dessutom har ett arbete pågått för att säkerställa säkerhetslaboratoriernas interoperabilitet vid SVA, Totalförsvarets forskningsinstitut och Folkhälsomyndigheten.

Centrum för veterinär katastrofmedicin

Djur har en viktig roll i samhället i såväl fredstid som vid kris och krig. Produktionsdjur utgör en väsentlig resurs för Sveriges livsmedelsförsörjning. Förmågan att upprätthålla en god djurhälsa är central för att bibehålla produktionskapaciteten. Även tjänstedjur inom Försvarmakten, Polismyndigheten och Tullverket är en kvalificerad och unik resurs som stödjer flera viktiga samhällsfunktioner. Vidare så stödjer servicedjur som exempelvis ledarhundar människor med särskilda medicinska behov. Sällskapsdjur spelar en viktig roll för försvarsviljan genom att bidra till människors välbefinnande och uthållighet i orostider.

Under året startade ett projekt tillsammans med SLU med syfte att undersöka möjligheten att bilda ett Centrum för veterinär katastrofmedicin. Projektet ska samla kunskap för att kunna trygga djurhälsa, djurvälstånd och livsmedelssäkerhet vid kris och i höjd beredskap. Det kan till exempel vara klimatrelaterade katastrofer, olyckshändelser som medför spridning av kemiska, biologiska eller radionukleära ämnen, eller andra händelser som medför ett behov av masskadehantering eller en storskalig utrymning av djur.

Centret ska också kunna bygga upp en förmåga kring frågor runt katastrofmedicinsk ledning samt utbildnings- och övningsverksamhet. En säker, snabb och effektiv kommunikation mellan myndigheter och andra organisationer behöver utvärderas för att fungera på bästa sätt. Flera andra myndigheter ingår i projektgruppen. Arbetet finansieras av MCF.

Ekonomisk utveckling

Inom ramen för förvaltningsanslaget har myndigheten erhållit 80 miljoner kronor för att förstärka arbetet med civilt försvar. Under 2024 uppgick tilldelningen till 55 miljoner kronor.

Under 2025 har fokus bland annat legat på att fortsätta bygga myndighetens egna robusthet. Arbetet med etablering av ett nationellt dricksvattenlaboratorium för biologi tillsammans med Livsmedelsverket och Totalförsvarets forskningsinstitut har även det fortsatt. Inom beredskapssektorn livsmedel ligger myndighetens fokus kring de viktiga samhällsfunktionerna livsmedelssäkerhet, inklusive dricksvatten, primärproduktion, smittskydd för djur samt djurens hälso- och sjukvård.

Antibiotikaresistens

Sveriges långsiktiga arbete med att förebygga sjuklighet och främja en ansvarsfull antibiotikaanvändning är framgångsrikt. Försäljningen av antibiotika till svenska djur är relativt låg och resistensläget är gott. Friska djur behöver inte antibiotika.

Uppdrag och verksamhetsmål

SVA ska redovisa hur myndighetens verksamhet har bidragit till att uppfylla regeringens mål för att bekämpa antibiotikaresistens. Myndigheten ska också följa och analysera utvecklingen av resistens mot antibiotika och andra antimikrobiella medel bland mikroorganismer hos djur och i livsmedel, samt verka för en rationell antibiotikaanvändning. Vidare ska myndigheten bistå Jordbruksverket i arbetet med att uppfylla vissa delar som är kopplade till antibiotikaanvändning i EU-förordningarna 2019/4 och 2019/6.

SVA:s uppdrag – att som veterinärmedicinsk expertmyndighet främja en god djurhälsa – bidrar i sig till samhällets arbete med att motverka antibiotikaresistens. Vidare stärker det arbetet med civilt försvar genom att bidra till en hållbar djurhållning och animalieproduktion i Sverige.

Mål i regeringens strategi mot antibiotikaresistens

Regeringens strategi mot antibiotikaresistens syftar till att bevara möjligheten till effektiv behandling av bakteriella infektioner hos människor och djur.

SVA arbetar aktivt inom alla de sju målen i strategin som även griper in i varandra. Arbetet mot antibiotikaresistens är nära kopplat till djurhälsa och berör därför SVA:s verksamhet i stort. Följande text fokuserar på det arbete som är direkt kopplat till antibiotikafrågor.

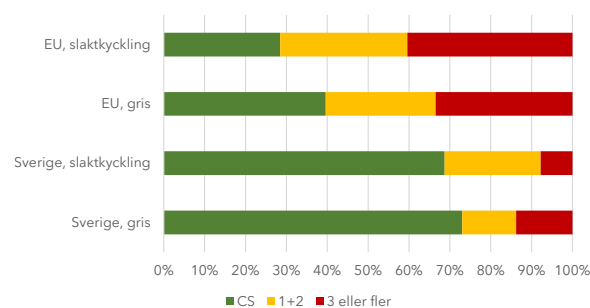
Tillsammans med myndigheter och olika samarbetspartner arbetar SVA nationellt, inom EU och internationellt med att exempelvis utveckla riktlinjer och regelverk inom området. SVA tar också fram och kommunicerar kunskap om sjukdomsförebyggande åtgärder, antibiotika och antibiotikaresistens till olika målgrupper.

Resistensövervakning

SVA övervakar förekomsten av antibiotikaresistens bland djur och livsmedel genom programmen Svarm och SvarmPat. Det senare programmet drivs av SVA i samarbete med intressenter inom näringen. Där undersöks aktuella sjukdomsproblem som påverkar förbrukning av antibiotika, samt att resistensen hos viktiga sjukdomsframkallande bakterier från lantbrukets djur övervakas.

Material från forskningsprojekt och diagnostik vid SVA ger viktig kompletterande information. Övervakningen omfattar både resistenstyper som har en potentiell betydelse för folkhälsan och resistens hos bakterier som kan orsaka sjukdom hos djur. SVA bedömer att insatserna ger en god bild av resistensläget bland djur, även om bilden inte är heltäckande.

Resultaten från resistensövervakningen sammanställs och analyseras årligen av SVA och Folkhälsomyndigheten i den gemensamma rapporten Swedres-Svarm. Resistensdata rapporteras också till Europeiska myndigheten för livsmedels-säkerhet (EFSA). De rapporter som årligen publiceras av EFSA och ECDC (EU:s centrum för smittskydd) visar att resistens-situationen bland svenska djur är fördelaktig i jämförelse med situationen i många andra europeiska länder. Figur 6 redovisar resultaten för en indikator på antibiotikaresistens i de länder som rapporterar in data: andel av undersökta tarmbakterier från friska slaktkycklingar respektive grisar som är känsliga för alla antibiotika som inkluderas i analysen (CS), resistenta mot ett till två antibiotika (gult) och resistenta mot tre eller fler antibiotika (data från 2022 och 2023).

FIGUR 6. Andel av undersökta kolibakterier (*Escherichia coli*) från friska kycklingar (2022) respektive grisar (2023) som är känsliga för alla antibiotika som inkluderas i analysen (grönt), resistenta mot ett till två antibiotika (gult) och resistenta mot tre eller fler (rött) i Sverige, respektive alla EU-medlemsstater samt Nordirland. Källa: Europeiska myndigheten för livsmedels-säkerhet (EFSA).

Ansvarsfull användning av antibiotika

SVA och Jordbruksverket samverkar kring beräkningar och analyser av statistiken för försäljning och användning av antibiotika till djur i Sverige. Enligt en EU-rapport från 2025 var Sverige, Finland, Norge och Island de länder som hade den lägsta försäljningen av antibiotika för djur under 2024, av de 29 länder som rapporterar data till EMA. Medeltalet för alla rapporterande länder var 86 mg per populationskorrektionsenhet (PKU). PKU motsvarar ungefär den sammanlagda vikten av levande djur i ett land, uttryckt i kilo. I Sverige är motsvarande siffra 11 mg per PKU. I Sverige är även andelen penicillin av den totala antibiotikaförsäljningen högre än i de flesta andra länder, vilket är fördelaktigt eftersom penicillinets effekt på resistensläget är mindre än effekten av den antibiotika som dominerar i många andra länder. Försäljningen av antibiotika för gruppbehandling till livsmedelsproducerande djur är också lägre i Sverige än genomsnittet för de övriga rapporterande länderna, och försäljningen av de typer av antibiotika som enligt EMA bör användas särskilt restriktivt är jämförelsevis mycket låg. Sedan mitten av 1980-talet har försäljningen av antibiotika till djur i Sverige minskat med cirka 70 procent (figur 7).

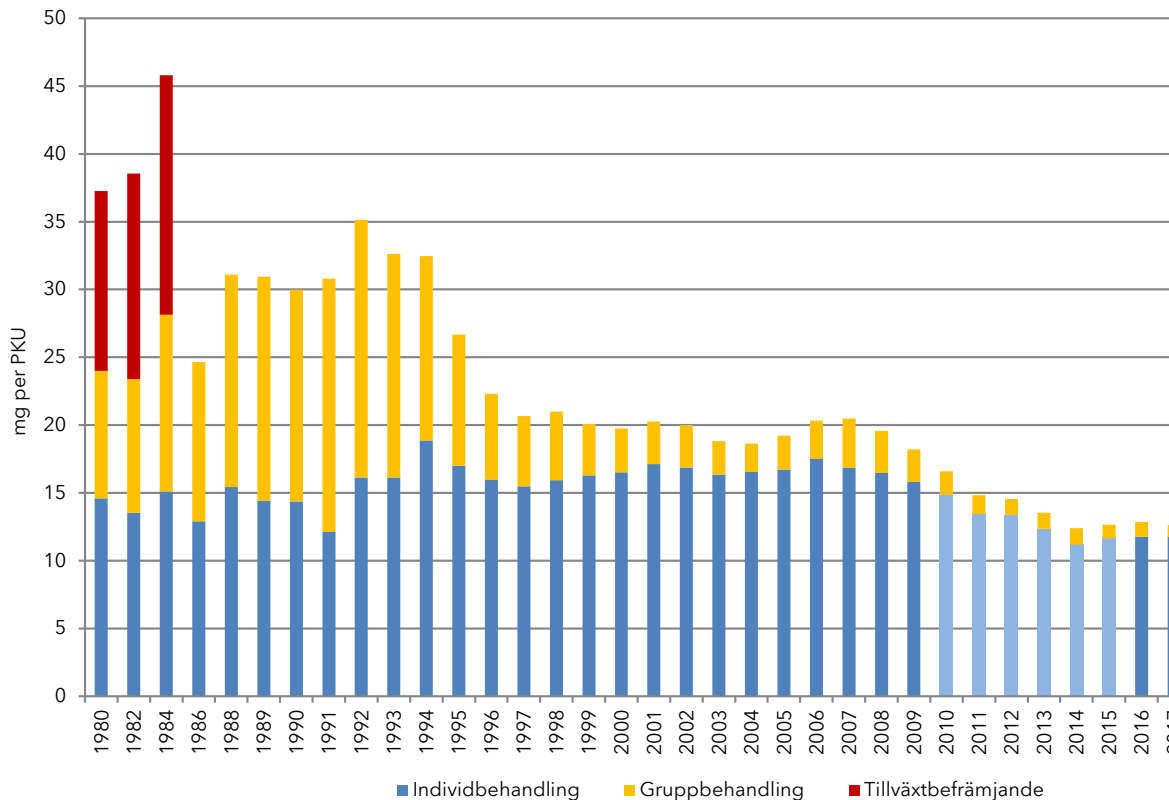
Det goda svenska läget beror till stor del på ett gott förebyggande arbete: friska djur behöver inte antibiotika. SVA arbetar

kontinuerligt med rådgivning kring förebyggande rutiner, smittskyddsråd och hygienrutiner. Arbetet sker i samverkan med andra myndigheter, djurägarorganisationer och djurägare. Kunskaperna kommuniceras i många olika kanaler, exempelvis via SVA:s och branschorganisationernas webbsidor, i föredrag och i populärvetenskapliga artiklar.

SVA:s bedömning är att merparten av antibiotikan för djur används på ett ansvarsfullt sätt i Sverige. De tydliga riktlinjerna för hur antibiotika bör användas till olika djurslag bidrar till detta. Riktlinjerna utvecklas fortlöpande av Läkemedelsverket och SVA ingår i de expertgrupper som deltar i arbetet. Under 2025 har till exempel Läkemedelsverket publicerat uppdaterade riktlinjer för antibiotikabehandling av nötkreatur och får.

Bättre övervakning

Övervakningen utvecklas fortlöpande. Sedan flera år arbetar SVA tillsammans med experter i andra länder för att stödja utvecklingen av ett samordnat system för övervakning av resistens hos bakterier som kan orsaka sjukdom hos djur. SVA har inlett ett samarbete med ett konsortium av europeiska länder för att ta fram ett sådant program: European Antimicrobial Resistance Surveillance in Veterinary Medicine (EARS-Vet). En fortsatt utveckling av EARS-vet kommer att ske genom projektet EU-JAMRAI 2 som startade 2024. Bland annat

FIGUR 7. Försäljning av antibiotika för djur i Sverige uttryckt som mg aktiv substans per populationskorrektionsenhet (PKU). PKU motsvarar ungefär den sammanlagda levandevikten av djur i ett land i kilo. Data för 2010–2015 är något osäkra på grund av ett visst bortfall. Detta markeras med ljusare färg. Källa: Rapporten Swedres-Svarm 2024.

gjordes en andra insamling av resistensdata till EARS-vet. Dessutom har harmoniserade paneler för resistensundersökning av bakterier som kan orsaka sjukdom hos djur designats. Förhoppningen är att övervakningen ska vara ett stöd för en ansvarsfull användning av antibiotika och ett underlag för regionalt anpassade behandlingsrekommendationer. Inom ramen för JAMRAI2 är SVA även involverat i arbetet för en klokare användning av antibiotika (antibiotic stewardship) till djur, samt övervakning av antibiotika och antibiotikaresistens i miljön. Under 2025 har också forskningsprojektet EUP AH&W fortsatt. Även här har harmoniserade paneler för resistensundersökning designats, men med fokus på bakterier som kan orsaka sjukdom hos fisk.

Från och med 2023 ska alla EU-länder samla in uppgifter om antibiotikaförsäljning och -användning till olika djurslag. Uppgifterna ska sedan rapporteras till EMA. Även under 2025 har SVA bistått Jordbruksverket i arbetet med förbättringar av insamlingssystemet för användningsdata, analys av kvaliteten på inrapporterade data, samt rapportering till EMA. Rapporterade data sammanställs av EMA och publiceras i en årlig rapport. Den första EU-rapporten publicerades i mars 2025 och den andra i december 2025.

Under 2025 har det genomförts en baslinjestudie gällande förekomst av meticillinresistent *Staphylococcus aureus* (MRSA) hos gris inom EU. I Sverige provtogs slaktgrisar från 208 slaktgrupper på ett antal slakterier och MRSA-fynd gjordes i prover från flera av de deltagande slakterierna. Detta har under året kontinuerligt kommunicerats med andra myndigheter, näringen samt andra relevanta aktörer. Att MRSA har påvisats

i Sverige inom baslinjestudien har också kommunicerats offentligt via SVA:s webbsidor och i media.

Genom kommunikationen med olika intressenter har betydelsen av att undersöka förekomsten av MRSA på gårdsnivå belysts. I slutet av 2025 initierades även en sådan undersökning av SVA med hjälp av finansiering från Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF). Vidare har SVA i samarbete med andra myndigheter och näringen jobbat med att uppdatera informationsmaterial kring bland annat arbetsmiljörisker och rutiner som kan förhindra att MRSA förs in på en grisgård.

Eftersom MRSA är vanligt förekommande bland grisar i andra länder och bland personer som jobbar med gris i många länder så är det inte förvånande att sådana bakterier finns även hos grisar i Sverige. Inom näringen finns dock utarbetade hygien- och smittskyddsrutiner för att undvika att MRSA sprids mellan djur och människor och mellan gårdar.

Diagnostik som grund för förskrivning

Mikrobiologisk diagnostik av god kvalitet är ett viktigt stöd för en ansvarsfull användning av antibiotika. SVA erbjuder diagnostik och är nationellt referenslaboratorium för antibiotikaresistens hos bakterier från djur och livsmedel.

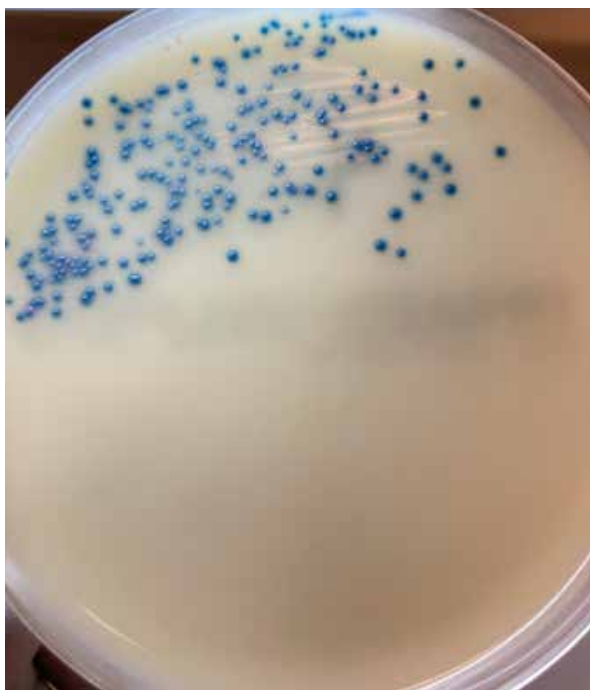
SVA samordnar ett nätverk med svenska veterinärmedicinska laboratorier som gör analyser av antibiotikaresistens. Under året har bland annat ett årligt nätverksmöte anordnats. Dessutom har de deltagande laboratorierna undersökt ett antal bakterier som har valts ut av SVA i syfte att kontrollera kvaliteten vid resistensundersökningar. Inom ramen för nätverket ger SVA även råd till andra laboratorier kring deras resistensundersökningar. Med stöd från Jordbruksverket erbjuder SVA dessutom kostnadsfri konfirmering när veterinärmedicinska laboratorier misstänker fynd av vissa varianter av antibiotikaresistens (ESBL, ESBLCARBA, MRSA, MRSP).

En ansvarsfull användning av antibiotika stöds också genom att praktiserande veterinärer har tillgång till olika faktablad och aktuella sammanställningar av resultaten från resistensundersökningar av bakterier som orsakar sjukdom hos djur genom Svarm-IT (ett interaktivt webbaserat verktyg för att visa förekomst av resistens bland olika typer av bakterier från djur).

Forskning och kommunikation

Förutom den övervakning som görs bidrar forskning till ökad kunskap om mekanismer och orsaker till att resistens sprids och om de risker som är förknippade med resistensutvecklingen. SVA är involverade i olika forsknings- och utvecklingsprojekt, bland annat kring spridning av resistent bakterier och utveckling av diagnostik.

Totalt har tio vetenskapliga artiklar om antibiotika där experter från SVA medverkar publicerats 2025. Under 2025 har SVA-medarbetare även hållit ett femtiotal föredrag för att öka kunskapen och medvetenheten om antibiotikafrågor och hur resistens kan minskas, samt berättat om den låga antibiotikaförsäljningen och det goda hälsoläget hos svenska djur.

Multiresistenta stafylokocker på platta. Foto: Annica Landén/SVA

Nätverk och samarbeten

SVA är kontaktpunkt och kunskapscentrum för Strama VL, ett nätverk för resistensfrågor som rör djur och livsmedel. Strama VL vill möjliggöra erfarenhetsutbyten mellan olika aktörer på djur- och livsmedelssidan. Antibiotikafrågor diskuteras också vid återkommande möten med SVA:s projektråd för olika djurslag, där bransch- och myndighetsrepresentanter deltar. Under 2025 stod SVA även värd för ett årligt möte inom nätverket SVASP där veterinärer med ett särskilt intresse för antibiotikafrågor möts.

På nationell nivå leder Folkhälsomyndigheten och Jordbruksverket sedan tio år en samverkansfunktion med berörda myndigheter och några organisationer. Årligen arrangeras Antibiotikaforum som riktas till en bredare målgrupp och där SVA deltar aktivt. De deltagande myndigheterna kommunicerar också budskap och information på forumets gemensamma webbplats ”Skydda antibiotikan”.

SVA deltar på olika sätt i det internationella arbetet mot antibiotikaresistens. Dels genom att bistå andra svenska myndigheter (inklusive Regeringskansliet) med expertstöd och kunskapsunderlag, dels genom eget engagemang i olika arbetsgrupper och expertnätverk inom EU och internationellt.

SVA deltar aktivt vid möten med EU:s referenslaboratorium för antibiotikaresistens, i möten anordnade av EFSA om EU:s övervakning och i andra samverkansgrupper. SVA är också medlem i två arbetsgrupper om antibiotikafrågor som är knutna till EMA:s vetenskapliga kommitté för veterinärläkemedel. Dels Antimicrobial Working Party (AWP) som jobbar med diverse olika antibiotikafrågor, dels European Sales and Use of Antimicrobials for veterinary medicine working group (ESUAvet WG) som jobbar mer specifikt med frågor kring rapportering av antibiotikaförbrukning.

Sedan 2023 ingår SVA i ett konsortium som på uppdrag av EFSA analyserar data om antibiotikaresistens bland bakterier från livsmedelsproducerande djur och livsmedel som alla medlemsstater ska rapportera, samt producerar en årlig rapport och interaktiva verktyg för att visualisera resistensläget i EU. I konsortiet ingår förutom SVA vårt systerinstitut i Danmark samt ett företag i Frankrike som är specialiserat på datahantering. SVA leder arbetet med att analysera data och producera den årliga rapporten.

Under 2025 avslutades projektet Baltohop. Projektets syfte var att stötta de baltiska ländernas arbete med att införa och tillämpa sina nationella handlingsplaner mot antibiotikaresistens. Från svensk sida har projektet letts av Folkhälsomyndigheten och Jordbruksverket och arbetet har även involverat andra nordiska länder.

Under återrapporteringen av SVA:s bidrag till Sveriges politik för en global och hållbar utveckling redovisas internationella projekt där SVA deltar och där antibiotikafrågor är en komponent (se nästa sida).

Agenda 2030

SVA är en expertmyndighet som bidrar till målen i Agenda 2030 genom att främja djur- och folkhälsa, hållbar djurhållning och vår naturmiljö. Som expertmyndighet kan SVA bidra med kunskap och ge andra myndigheter och medborgare stöd i att fatta beslut för en hållbar samhällsutveckling.

Uppdrag och verksamhetsmål

I SVA:s strategi 2025 är ett av målen att SVA är en positiv kraft för djurhälsa, djurvälstånd och livsmedelssäkerhet och därigenom bidrar till de globala målen och en hållbar utveckling av samhället. SVA ska också arbeta med klimatanpassning (förordning [2018:1428] om myndigheters klimatanpassningsarbete), integrera miljöhänsyn i verksamheten (förordning [2009:907] om miljöledning i statliga myndigheter) och bidra till genomförandet av Sveriges politik för global utveckling (förordning [2009:1394] med SVA:s instruktion), både i den egna verksamheten och i samarbete med andra aktörer.

Så bidrar SVA till att målen nås

Genom arbetet med olika myndighetsuppdrag bidrar SVA till många av målen i Agenda 2030. Det grundläggande uppdraget – att bidra till en god djurhälsa – är särskilt starkt kopplat till mål nummer 2: ingen hunger, 3: god hälsa och välbefinnande, 12: hållbar konsumtion och produktion, 13: bekämpa klimatförändringarna och 17: globalt partnerskap för hållbar utveckling.

Uppdraget att övervaka hälsoläget bland vilda djur innebär att SVA också bidrar till mål 14: hav och marina resurser samt mål 15: ekosystem och biologisk mångfald. SVA:s arbete med Sveriges politik för global utveckling bidrar bland annat till mål 1: ingen fattigdom, 5: jämställdhet, samt mål 8: anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. Målen i Agenda 2030 är integrerade med varandra och därför bidrar ofta samma aktivitet eller projekt till flera mål.

SVA bidrar till Sveriges politik för global utveckling

Sveriges politik för global utveckling är ett viktigt instrument för att genomföra Agenda 2030. Syftet är att alla politikområden ska bidra till en rättvis och hållbar utveckling genom samstämmiga beslut. SVA bidrar aktivt, framför allt genom internationella utvecklings- och forskningssamarbeten. Tryggad djurhälsa, och därmed en tryggad livsmedelsförsörjning, är ett av flera viktiga verktyg för att bekämpa fattigdom och hunger och skapa förutsättningar för fredliga samhällen, med utrymme för att jämställt utöva demokratiska fri- och rättigheter.

Under 2025 pågick sex forskningssamarbeten mellan SVA och låg- och medelinkomstländer, exempelvis Bangladesh, Kenya, Laos, Uganda, Vietnam och Zambia. En del projekt är inriktade på åtgärder som kan motverka antibiotikaresistens, medan några är inriktade på att förbättra djurhälsan hos kor, getter och grisar eller på att minska spridningen av allvarliga djursjukdomar och zoonoser på global och lokal nivå. Att utveckla diagnostik samt att förbättra och lokalanpassa sjukdomsförebyggande åtgärder och sjukdomsövervakning, är viktiga inslag. Det är också åtgärder som kan få fler att tillämpa hygien- och biosäkerhetsrutiner som förhindrar smittspridning.

I låginkomstländer produceras livsmedel i stor utsträckning av fattiga småbrukare och herdefolk. Utbrott av smittor eller en ständig förekomst av djursjukdomar påverkar djurens välbefinnande och produktionen negativt, och därmed djurägarnas inkomst, hälsa och levnadsförhållanden. Projekt som förbättrar djurhälsa och sjukdomskontroll bidrar till att motverka hunger och fattigdom, stärker förutsättningarna för

Kor på den svenska västkusten. Foto: Gunilla Hallgren/SVA.

en hållbar konsumtion och produktion, samt bidrar även till andra mål i Agenda 2030. Mindre djur är ofta kvinnors eller barns ansvar och om djuren är friska stärks deras position. I vissa länder och kulturer tillfaller inkomster från mjölk och mjölkprodukter alltid kvinnan i familjen, även om det är män som formellt äger djuren. Metoder för att fånga upp fattiga och marginaliserade djurägares perspektiv, prioriteringar och åsikter utvecklas i några forsknings- och utvecklingsprojekt för att göra resultaten mer relevanta för den målgruppen. I ett projekt undersöks smittrisker i informella marknader i Laos och Bangladesh. Prover tas både från fåglar som säljs på marknaderna, och från gnagare som befinner sig i marknadsmiljön. Dessutom tas prover från luften, och alla prover analyseras för förekomst av influensa och coronavirus. Både försäljare och kunder på marknaderna intervjuas för att förstå hur de ser på smittrisker och vad de känner till om viktiga zoonoser, såsom fågelinfluensa och salmonella.

Under 2025 avslutades det fleråriga, SVA-ledda forskningsprojektet Förbättrad sjukdomskontroll genom ökad aktörsmedverkan – exemplet afrikansk svinpest i norra Uganda. Afrikansk svinpest förekommer ständigt i småskalig grisproduktion i Uganda. Projektet visade att småbrukare i norra Uganda har låg tillgång till veterinärer och att grissjukdomar, inklusive afrikansk svinpest, är en av många dagliga utmaningar. Man fann också att metoder som uppmuntrade till ett lokalt ägandeskap av problem och lösningar, liksom samverkan mellan olika aktörer i värdekedjan, underlättade genomförandet av sjukdomsförebyggande åtgärder.

Friska djur och säkra livsmedel i södra och östra Afrika

År 2017 inleddes ett kapacitetsutvecklingsprogram på temat Friska djur – säkra livsmedel i samverkan med sju länder i södra och östra Afrika. Programmet finansieras av Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) och genomförs som ett internationellt utbildningsprogram (International Training Programme, ITP). Det leds av SVA och genomförs i samarbete med Jordbruksverket och SLU.

Sammanlagt har fem omgångar med deltagare nu genomfört programmet och en sjätte omgång påbörjades under 2025. Programmet bidrar till Sidas övergripande mål om att minska fattigdomen på landsbygden i partnerländerna Burundi, Kenya, Rwanda, Tanzania, Uganda och Zambia. Sedan 2023 ingår även Zimbabwe som har haft deltagare med i de senaste två omgångarna. Det övergripande målet ska uppnås genom att stärka kapaciteten hos myndigheter och organisationer inom livsmedelssektorn. Därmed ökar förutsättningarna för en sund och hållbar livsmedelsproduktion med en ansvarsfull användning av antibiotika.

Praktiskt genomförs programmets omgångar under cirka ett år vardera. I varje programomgång deltar runt 25 nyckelpersoner från utvalda organisationer inom flera olika livsmedelskedjor i länderna: från jord till bord och gård till gaffel. Deltagarna representerar rådgivningsföretag, privata företag

i producentledet, civilsamhällets organisationer, veterinära sammanslutningar, högre lärosäten och myndigheter från lokal till central nivå. De nyckelpersoner som rekryteras förväntas kunna driva förändringsprocesser så att deras organisationer kan arbeta med förbättrad djurhälsa, livsmedelssäkerhet och minskad antibiotikaförbrukning på ett sätt som gynnar fattiga småbrukare. I varje programomgång träffas deltagarna i Sverige och i ett av deltagarländerna. Det skapar möjligheter till samverkan mellan olika typer av organisationer inom och mellan länder. Föreläsningar, studiebesök och övningar ingår, samt ett individuellt arbete i form av ett förändringsprojekt som deltagarna och deras organisationer själva väljer, planerar och genomför. De individuella arbetena är den viktigaste delen av programmet och finansieras via ett lokalt projektägarskap, vilket är en medveten strategi. Det är viktigt att få en utvecklingsplattform som är uthållig utan externa bidrag och med hög relevans för individuella deltagare, organisationer och länder. Genom ITP-deltagarna har en kapacitetsutveckling skett inom djurhälsa, livsmedelssäkerhet och ansvarsfull antibiotikaanvändning på personlig, organisatorisk, regional och nationell nivå i partnerländerna. Några exempel på resultat från de mer än 100 projekt som hittills har genomförts redovisas i faktarutan nedan.

Andra internationella insatser

SVA arbetar med sjukdomskontroll- och smittskyddsfrågor åt bland annat Europeiska myndigheten för livsmedels säkerhet (EFSA) och bidrar med expertkunskap inom dessa frågor till FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO), samt andra svenska och internationella nätverk.

FAKTA: EXEMPEL PÅ RESULTAT FRÅN ITP-PROJEKTEN

Flera projekt har fokuserat på förebyggande djurhälsovård för att minska sjukdomar och öka produktiviteten. Några projekt har fokuserat på juverinflammation hos mjölkkor med målet att minska antibiotikabehandling, samt öka produktionen av säker mjölk. Ett annat exempel är implementeringen av ett vaccinationsprogram mot Newcastlejuka. Det har införts i fjäderfäbesättningar i Kibaha-distriktet i Tanzania för att öka djurhälsa, produktivitet och på så sätt även livsmedelssäkerheten. Likaså har besättningsbiosäkerhetsprogram implementerats i till exempel Zambia.

Övervakningen av antibiotikaförbrukning och antibiotikaresistens har förbättrats genom flera förändringsprojekt. Ett projekt i Tanzania har exempelvis lett till att den nationella övervakningen har ökat från 40 till 600 prover per år.

Förmågan att förstå, följa och motverka förekomst av antibiotikaresistens i mjölk och kött har stärkts i alla partnerländer.

Livsmedelshygien och livsmedelskontroll inom mjölk- och slakterinärigen har förbättrats. Ett exempel är ett slakteri i Zambia som nu för en kontinuerlig dialog med myndigheterna.

Standardisering och kontroll har införts i flera värdekedjor, till exempel genom introduktion av kvalitetsbaserad ersättning för mjölk i Tanzania.

Biosäkerheten på gårdsnivå har förbättrats genom flera projekt.

Den regionala och nationella sjukdomsövervakningen och samverkan kring zoonoser har stärkts, till exempel genom implementering av ett online-verktyg för sjukdomsrapportering i Kenya.

Hållbarhet och beredskap

SVA är en expertmyndighet med beredskapsuppdrag. Beredskap och hållbarhet går hand i hand. Ett mer robust samhälle innebär ett mer hållbart samhälle där ekonomiska, ekologiska och sociala aspekter beaktas. För att säkra primärproduktionen av animaliska livsmedel krävs bland annat en välutvecklad och kostnadseffektiv sjukdomsövervakning. Det krävs också ett sjukdomsförebyggande arbete som tar hänsyn till effekterna av klimatförändringar och risker för smittspridning, som följer av globalisering och geopolitiska konflikter där människor, djur och livsmedel flyttas mellan länder och världsdelar.

SVA har under 2025 fortsatt att koppla ihop vårt arbete inom totalförsvaret med hållbarhet. Målen för civilförsvaret sammanfaller ofta med målen i Agenda 2030. Ett exempel är projektet ”När krisen eller kriget kommer – beredskapsplanering i primärproduktionen av svenska livsmedel”. Projektet finansieras av MSB och genomförs tillsammans med andra relevanta organisationer, som Lantbrukarnas riksförbund, länsstyrelserna och flera av lantbrukets branschorganisationer. Projektet startade 2023 och är treårigt.

SVA har även under 2025 inlett ett mer samordnat arbete inom CBRNE-området (kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva hot). SVA har fokus på och förmågor inom framför allt B och C, men jobbar aktivt tillsammans med andra myndigheter inom beredskapssektorn för livsmedel och dricksvatten och det arbetet täcker alla bokstäverna.

Under året har också arbetet för att starta ett katastrofmedicinskt centrum för djur inletts. SVA samarbetar brett med myndigheter och andra aktörer i projektet. Målet är att ett katastrofmedicinskt centrum ska stärka en hållbar djurhållning även i kris och krig.

Ett hållbart samhälle har en hållbar djurhållning

Som expertmyndighet ska SVA vägleda myndigheters och enskildas beslut och aktiviteter och bidra med kunskap som belyser hållbarhet i olika djurhållningssystem. Om en smitta eller giftiga substanser hittas hos djur eller i foder kan det leda till beslut om att djuren eller foderpartierna ska destrueras. Stora resurser går då förlorade. Det är därför viktigt att åtgärden är välmotiverad, både ur ett smittskydds- och hållbarhetsperspektiv.

SVA:s kontinuerliga arbete med att utveckla sin metodik för riskbedömningar kan också fungera som ett verktyg för omställningen till ett hållbart samhälle. Om smittämnen som är mer eller mindre allvarliga kan skiljas åt kan bekämpningen också anpassas utifrån den bedömda risken och onödigt drastiska åtgärder och stora förluster kan undvikas. Det sjukdomsförebyggande arbetet har också stor betydelse för en hållbar djurhållning. Några exempel är SVA:s sjukdomsövervakning, vaccinutveckling och studier som undersöker rutiner och uppfödningmetoder som stärker djurhälsan. Utbrotten av afrikansk svinpest i Sverige 2023 och blåtung 2024 upptäcktes

via rutinmässig sjukdomsövervakning. Det visar hur viktig sjukdomsövervakningen är för ett hållbart samhälle.

En utmaning i SVA:s arbete för hållbarhet är att hitta fler sätt att stödja beslut som integrerar hållbarhetsdimensionerna ekonomi, miljö och sociala förhållanden. SVA:s medarbetare bidrar till det arbetet och en hållbarhetskommitté samordnar och driver arbetet framåt. Ett exempel på SVA:s arbete med social hållbarhet är att det under 2025 har anordnats språkkaféer för de medarbetare på SVA som vill utveckla sin svenska.

Kommunikation och samverkan

SVA:s hållbarhetsarbete ger framför allt effekt genom att kunskapen delas med andra myndigheter, organisationer och enskilda. Det sker genom expertutlåtanden, nätverkande, vetenskapliga publikationer, undervisning, direkt rådgivning och medverkan på mässor och konferenser.

Samverkan med andra aktörer innebär att kunskap delas och bidrar till att resurser används på ett effektivare sätt. SVA deltar i två myndighetsnätverk med syfte att skapa bättre förutsättningar för samhället att nå alla målen i Agenda 2030. GD-forum för Agenda 2030 är en plattform för samverkan mellan nationella myndigheter för att genomföra Agenda 2030 i statsförvaltningen. Fokus är på ökad samverkan och erfarenhetsutbyte kring arbetet med målen. Myndigheterna för en strategisk dialog på högsta ledningsnivå och samverkar konkret på andra nivåer. Under 2025 har SVA varit aktivt i både nätverkets ledningsgrupp och den operativa gruppen. Som exempel arrangerades en nätverksträff på temat ”Samverkan mellan myndigheter och näringslivet för den gröna omställningen och ökad resiliens”.

Agenda 2030-nätverket för myndigheter i Uppsala syftar till att driva arbetet med hållbar utveckling framåt genom inspiration, erfarenhetsutbyte och diskussion om gemensamma utmaningar. Under 2025 har nätverket haft fyra möten och utökats med två organisationer. Frågor som har diskuterats har bland annat varit social hållbarhet och jämlikhet i hela länet samt hållbarhetsredovisningar i årsredovisningen.

På regional nivå medverkar SVA med två hållbarhetslöften i länsstyrelsens färdplan för ett hållbart län: löftet om minskad klimatpåverkan, samt löftet för ekosystem och biologisk mångfald. Under 2025 har arbetet med att minska klimatpåverkan av energi och plast påbörjats. Inom åtgärdsprogrammet för biologisk mångfald har SVA bland annat bidragit genom 75 år av kontinuerlig viltsjukdomsövervakning för att följa förändringar i hälsa- och sjukdomstillstånd hos vilda djur.

SVA:s klimatuppdrag

SVA:s arbete med klimatanpassning bygger mycket på samverkan. Ett exempel från 2025 är arbetet i Myndighetsnätverket för klimatanpassning (MNKA) och de samarbetsprojekt som finansieras via det. SVA har koordinerat och genomfört två kunskapsbyggande projekt tillsammans med andra myndigheter i MNKA under 2025; ett om katastrofutfodring av renar

Bildtext: En fiskare i Sverige. Foto: iStock.

med hjälp av drönare och ett om stickmyggors förmåga till övervintring i ett förändrat klimat.

Vid extremväder, till exempel torka, kan både redan förekommande och nya giftiga växter öka i fodergrödor och på beten. Olika djurarter kan vara olika känsliga för växtgifter och utveckla olika symptom. SVA får många frågor kring giftiga växter och hur dessa påverkar djur och har under 2025 utvecklat och hållit webbaserade kurser om giftiga växter och djurhållning. Olika kurser för hästar och idisslare har hållits för länsstyrelser under året.

SVA har en handlingsplan för klimatanpassning med mål som ska bidra till struktur och systematik i planering, genomförande, uppföljning och förbättring av SVA:s arbete med klimatanpassningen. SVA gjorde en klimat- och sårbarhetsanalys samt tog fram mål för arbetet med klimatanpassning under 2022 och en handlingsplan för arbetet under 2023.

SVA:s kontinuerliga arbete med klimatanpassning av primärproduktionen av djur för livsmedelsändamål visar

allt tydligare på sårbarheter i ett förändrat klimat. Förutom att klimatförändringen kan leda till ett försämrat hälsoläge bland djur är också tillgången på insatsvaror och förnödenheter avgörande. De insatser som görs med det civila försvaret för att utveckla försörjningsfrågorna kring djurens hälso- och sjukvård bidrar också till att göra samhället mer robust mot klimatförändringarna.

SVA:s miljöuppdrag

Enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter ska SVA ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att hänsyn tas till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt. En utredning som kartlägger hur SVA påverkar miljön och vad som ger störst miljöpåverkan stöder arbetet. Utifrån kartläggningen upprättas mål och åtgärdsförslag för att minska den negativa direkta miljöpåverkan. Åtgärder som kan synliggöra och utveckla SVA:s positiva, indirekta miljöpåverkan tas också fram. Indirekta miljöaspekter som bedöms betydelsefulla är hur SVA bidrar med fakta och kunskap som kan minska miljöpåverkan från livsmedelsproduktionen. SVA:s miljöledningssystem är certifierat enligt ISO 14001:2015.

Myndigheters miljöpåverkan bedöms både ur ett renodlat miljö- och hållbarhetsperspektiv och med utgångspunkt från de globala målen. Materialanvändning, tjänsteresor, transporter, upphandling och inköp är de miljöaspekter som har störst betydelse vid SVA. Målen följs upp varje år med hjälp av indikatorer.

Under 2025 ökade koldioxidutsläppen från SVA:s flygresor jämfört med 2024. På grund av covid-19-pandemin minskade resandet under 2020 och 2021, för att sedan öka under 2022 till 2025, men det är inte tillbaka på 2019 års (höga) nivåer. Andelen digitala möten är fortfarande hög och har ökat något under 2025 jämfört med 2024.

SVA utför klimatanpassade upphandlingar när det är proportionerligt och relevant. Vid provning av anbud använder SVA sig av livscykelkostnadsanalyser för att säkerställa varan eller tjänstens totala kostnad under dess livslängd. I vissa fall omfattar analyserna också elanvändning och förbrukningsartiklar. Under 2025 ställdes specifika miljökrav vid 8 upphandlingar och förnyade konkurrensutsättningar till ett värde av cirka 10 miljoner kronor. Andelen upphandlingar med miljökrav var 33 procent av den totala andelen upphandlingar och förnyade konkurrensutsättningar.

Uppdragsverksamhet

SVA får utföra uppdragsverksamhet. Den ska dock ske i enlighet med myndighetens uppdrag och ansvar. Verksamheten får inte hämma en effektiv konkurrens på marknaden om det inte finns särskilda skäl. Behovet av att utföra uppdragsverksamhet ska analyseras och dokumenteras löpande.

Andra myndigheter är fortsatt viktiga uppdragsgivare för SVA:s diagnostik. År 2025 finansierades cirka 55 procent av SVA:s verksamhet med bidrag och avgifter från uppdragsverksamhet (figur 8). SVA:s förmåga att vara ett veterinärmedicinskt expert- och serviceorgan och att upprätthålla de förmågor som en expert- och beredskapsmyndighet förutsätts ha är starkt beroende av uppdragsintäkterna. Uppdrag med marknadskonkurrens finns främst inom Diagnostik och analysverksamhet. Uppdragsverksamheten är viktig för alla delar av SVA:s myndighetsuppdrag, till exempel sjukdomsövervakning, beredskap och att vara ett veterinärmedicinskt referenslaboratorium med kapacitet för diagnostik av viktiga smittämnen och risksubstanser.

SVA utför uppdrag åt näringen och myndigheter, till exempel Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (EFSA) som anlitar SVA. Det är en verksamhet som har ökat de senaste åren. Ett annat exempel är årliga revisioner på foderanläggningar åt föreningen Veterinär Foderkontroll (VFK). Analyser görs också på uppdrag av veterinärer och djursjukhus. SVA anlitas dessutom för utbildningar, konferenser och kurser.

Att upprätthålla en effektiv vaccinberedskap för smittsamma djursjukdomar och zoonoser ingår också i uppdragsverksamheten.

Under 2025 har särskilt inkomsterna från trikinanalyser ökat. Det kan antas bero på att en ny applikation förenklat handhavandet för kunden. Även vaccinförsäljning och salmonellaanalyser har ökat.

Behovs- och konkurrensprövning

SVA har en rutin för att bedöma ny uppdragsverksamhet och pröva relevansen av befintliga uppdrag i förhållande till myndighetsuppdraget och marknadsförutsättningarna. Bedömningen har delats upp i ny och befintlig uppdragsverksamhet. Nya uppdrag bedöms med utgångspunkt i förordning (2009:1394) med instruktion för Statens veterinärmedicinska anstalt. Befintlig uppdragsverksamhet tar också hänsyn till förändringar på den aktuella marknaden, försäljningens omfattning och andra omständigheter som kan indikera ändrade konkurrensförutsättningar. Konsekvenserna av att avveckla

analysområden och behovet av att sätta upp eller utveckla nya metoder i egen regi utvärderas också löpande. Ambitionen är att tydliggöra behov och ekonomiska konsekvenser i förhållande till SVA:s övriga uppdrag.

Marknadsanalys

Den senaste marknadsanalysen genomfördes av en extern konsult 2020. En analys ska göras var tredje till femte år. I ett längre perspektiv har SVA:s marknadsandelar minskat tydligt under åren 2004–2019, samtidigt som den totala marknaden för veterinärmedicinsk diagnostik har ökat. Marknaden för veterinär laboratoriediagnostik har växt stabilt under en längre tid, men tillväxten har troligen bromsats upp efter pandemin beroende på de allmänt sämre ekonomiska förhållandena i samhället.

SVA behöver en stabil finansiering av verksamheten, inte minst utifrån ett beredskapsperspektiv. En handlingsplan för detta behöver bland annat utgå från en marknadsplan, grundad på en marknadsanalys av produkter, tjänster och prissättning. SVA har identifierat behoven av sådana analyser i sin verksamhetsplan för 2026.

FIGUR 8. finansiering av SVA:s verksamhet 2021–2025, miljoner kr.

Tjänsteexport

SVA:s tjänsteexport har en begränsad omfattning och avser främst diagnostiska uppdrag.

Av 2025 års totala tjänsteexport utgör diagnostiska uppdrag cirka 66 procent.

Under covid-19-pandemin påverkades tjänsteexporten hårt (särskilt dopingkontrollanalyserna) på grund av inställda evenemang i Sveriges grannländer. Därefter har intäkterna ökat och ligger numera på en relativt stabil nivå, se tabellen nedan.

I övrigt avser tjänsteexporten olika analysuppdrag av mindre omfattning för ett relativt stort antal kunder utanför Sverige. Samt även uppdrag som rör vetenskapliga tjänster, främst från EFSA.

TABELL 15. Tjänsteexport, miljoner kronor.

	2021	2022	2023	2024	2025
Intäkter	10,9	13,0	13,6	13,3	14,0
Kostnader	11,3	12,5	12,8	12,4	12,6
Resultat	-0,4	0,5	0,8	0,9	1,3
Utgående ackumulerat resultat	-0,2	0,3	1,1	2,0	3,3

Kompetensförsörjning

En långsiktig och hållbar kompetensförsörjning är en förutsättning för att SVA ska kunna fullgöra sitt uppdrag och möta förändrade krav i omvärlden.

Myndigheten arbetar systematiskt och strategiskt med kompetensförsörjning i syfte att säkerställa att rätt kompetens finns tillgänglig vid rätt tid och i tillräcklig omfattning. Arbetet utgår från verksamhetens behov och omfattar såväl tillgång till som utveckling och bibehållande av kompetens.

SVA eftersträvar att vara en attraktiv arbetsgivare och att erbjuda goda och hållbara arbetsförutsättningar för medarbetare med olika kompetenser. Detta innefattar bland annat förutsättningar för balans mellan arbete och privatliv, samt möjligheter till flexibilitet i hur arbetet utförs, i den utsträckning verksamheten tillåter.

Kompetensskattning – en grund för planering och utveckling

Under 2025 har SVA fortsatt arbetet med kompetensskattning i syfte att skapa en samlad bild av befintliga kompetenser, samt att bedöma framtida behov. Arbetet har omfattat kartläggning och analys av kompetenser, erfarenheter och utvecklingsområden i relation till myndighetens uppdrag och långsiktiga inriktning.

Kompetensskattningen utgör ett centralt underlag för planering av kompetensutveckling, rekrytering och andra kompetensförsörjningsåtgärder. Genom arbetet har myndigheten identifierat kompetenser som bedöms vara särskilt sårbara eller svåra att ersätta på kort sikt, vilket tydliggör behovet av framförhållning och planering.

Arbetet följs upp och integreras i myndighetens ordinarie styrning och uppföljning, bland annat genom dialog och koppling till myndighetens mål och långsiktiga kompetensstrategi.

Som ett led i detta arbete pågår framtagande av ett gemensamt ramverk för avdelningarnas handlingsplaner avseende kompetensförsörjning och kompetensöverföring.

Samarbetsavtal om personallån

I enlighet med uppdragsdirektivet arbetar SVA med att utveckla och tillämpa samarbetsöverenskommelser om personallån mellan myndigheter.

Genom samarbetsöverenskommelser kan tillfälliga in- och utlån av personal, efter lämplighetsprövning, möjliggöras mellan myndigheter. Det kan vara exempelvis vid fredstida krissituationer, förändrade uppdrag, tillfälliga resursbehov eller tidsbegränsade insatser. Samtidigt är det viktigt att beakta eventuella säkerhetsskyddsaspekter vid personallån. Under året har SVA ingått samarbetsöverenskommelser med andra myndigheter i syfte att underlätta personallån när ett behov uppstår. Ambitionen är att successivt utöka antalet överenskommelser för att möjliggöra snabbare och mer ändamålsenliga beslut vid framtida behov. Sammantaget kan samarbetsavtal om personallån, i kombination med SVA:s arbete med kompetensskattning, vara ett viktigt verktyg för en mer strategisk och hållbar kompetensförsörjning inom staten.

TABELL 16. Statistik över anställda på SVA.

	2021	2022	2023	2024	2025
Medelantal anställda	380	376	378	385	392
varav kvinnor	259	260	263	268	269
Ledningsgrupp	9	9	10	10	11
varav kvinnor	5	5	6	6	6
Övriga chefer	33	34	30	32	31
varav kvinnor	22	22	20	20	19
Veterinärer	98	92	96	91	89
Biomedicinska analytiker/laboratorieingenjörer	62	63	57	60	59
Forskare/forskningsingenjör/forskningsassistent	68	71	88	89	91
Disputerade	104	101	107	105	102
Personalomsättning %	13	13	11	10	13
Årsarbetskraft	349	343	339	344	389
Medelanställningstid år	12,2	12,2	11,4	11,4	11,2 *

*Uppgifterna baseras på utfall av årets 10 första månader på grund av byte av personaldatasystem.

TABELL 17. Sjukfrånvaro åren 2021–2025 i procent.

	2021	2022	2023	2024	2025
Total sjukfrånvaro	4,0	4,9	5,0	5,5	4,6
Andel långtidssjukskrivna i procent av total sjukfrånvaro	49,0	40,0	49,8	55,6	57,3
Kvinnors sjukfrånvaro	4,8	5,1	5,4	6,0	5,4
Mäns sjukfrånvaro	2,3	3,6	4,3	4,5	2,9
Ålder <30 år	3,0	4	3,6	4,1	5,6
Ålder 30-49 år	3,1	4,7	4,8	4,3	4,2
Ålder ≥50 år	4,9	5,1	5,5	6,9	4,8

Systematisk verksamhetsutveckling

SVA:s verksamhet ska vara ändamålsenlig, effektiv och inriktad på samarbeten som ger fördelar för enskilda och för staten som helhet.

Verksamhetens kvalitetsmål för 2025

SVA arbetar på ett sätt som säkrar en förutsägbar och överenskommen kvalitet.

Organisation och styrning

Av 4§ myndighetsförordningen framgår att myndighetens ledning ska besluta om en arbetsordning. I den ska ledningen bland annat besluta om de närmare föreskrifter som behövs för myndighetens organisation. Under 2025 har arbetet med att ta fram en ny arbetsordning och delegationsordning för SVA slutförts, med beslut om en ny arbetsordning den 30 april och en ny delegationsordning den 18 juni. Arbetsordningen är SVA:s högsta internt styrande dokument och beskriver hur arbetet har organiserats inom myndigheten. Delegationsordningen är ett komplement till arbetsordningen där generaldirektören delegerar beslutanderätten inom allmänna och vissa specifika områden.

Av 6§ första stycket myndighetsförordningen följer att myndigheten fortlöpande ska utveckla verksamheten. Verksamheten styrs med hjälp av ett ledningssystem som är uppbyggt och certifierat enligt kraven i ledningsstandarderna ISO 9001 (kvalitet), ISO 14001 (miljö) och ISO 45001 (arbetsmiljö). Varje chef ansvarar för den egna verksamheten och för att ledningssystemet följs. Chefer och övrig personal har stöd av kvalitetssamordnare som finns på varje avdelning och av annan administrativ personal. Informationssäkerhet är ett annat område där SVA arbetar utifrån standardens principer, ISO 27001.

SVA har en verksamhetsplan som fokuserar på verksamhetsutveckling. Uppföljningen utgår från verksamhetsplanen och SVA:s fyra huvudprocesser. Ledningen fastställer mål som avdelningarna ska bidra till. För 2025 har uppföljning skett efter sju respektive tolv månader.

Kvalitetsarbete

Ett hundratal analysmetoder på SVA är ackrediterade enligt den europeiska kvalitetsstandarden för provningslaboratorier, ISO/IEC 17025. Vissa tjänster är dessutom kvalitetssäkrade enligt gällande principer för läkemedelssubstanser. SVA arbetar även

enligt ett ledningssystem för hantering av biorisker och följer standarden ISO 35001.

Interna revisioner av SVA:s avdelningar och processer genomförs regelbundet. Syftet är främst att stödja och utveckla verksamheten och säkerställa att SVA arbetar enligt lagkrav, kundkrav, standarder och internt styrande dokument. De interna revisionerna är ett förbättringsverktyg för verksamheten, kompetensutvecklande för personalen och har fokus på kundperspektivet. Vid 12-månadersuppföljningen kan de reviderade avdelningarna, sektionerna och staberna återkoppla om de vidtagna åtgärderna har haft önskad effekt. Ett utvecklingsarbete pågår för att öka robustheten hos myndighetens interna revisioner.

Under hösten 2025 granskades SVA:s certifiering inom kvalitet, miljö och arbetsmiljö av ett externt granskningsorgan, Bureau Veritas, och de ackrediterade metoderna av Swedac.

Arbetet med ständiga förbättringar och uppföljningar efter sju och tolv månader är viktiga delar i SVA:s kvalitetsarbete. Till årets uppföljningar rapporterades bland annat att:

- » Driftsäkerheten för säkerhetslaboratorierna har förbättrats.
- » SVA har återrapporterat avseende civilt försvar.
- » En proformafaktura skapas nu direkt via ett it-system, vilket avskaffar en extra avgift och innebär att kunder i länder utanför EU får snabbare leveranser.

Verksamhetsutveckling

Under 2025 har SVA drivit flera myndighetsövergripande arbeten för att utveckla och förbättra verksamheten.

När det gäller e-tjänster arbetar SVA med att skapa digitala tjänster som gör diagnostikprocessen mer kundvänlig och kostnadseffektiv. Arbetet har fortsatt under 2025. Ett exempel är införandet av den nya appen Trikinest, som har blivit en stor framgång. Upp till 30 procent av trikinanalyserna kommer in via appen, vilket sparar mycket arbete vid kundregistrering.

Uppbyggnaden av Nationellt referenslaboratorium för växtskadegörare går enligt plan. En grupp bestående av ett antal medarbetare startar upp den nya verksamheten.

Arbetet med säkra dataflöden vid smitthändelser med många parallella sjukdomsmisstankar går framåt och kommer att fortsätta nästa år.

Ett stort fokusområde är SVA:s arbete med att stärka förmågan under höjd beredskap och i yttersta fall krig. Arbetet omfattar flera delar, till exempel:

- » Kontinuitetsplanering för att utveckla SVA:s förmåga och att myndigheten blir mindre sårbar. Det handlar om att planera för att kunna upprätthålla kritisk verksamhet och processer så att myndigheten kan fungera oavsett vad som händer.
- » Informationssäkerhet för att kunna vidta rätt skyddsåtgärder. En modell för säkerhetsklassning av information har tagits fram och ska börja användas under 2026.
- » Ett utökat internt samarbete för att effektivisera utvecklingsarbetet och för att kunna bredda myndighetens deltagande inom beredskapssektorn utifrån expertområden.

Under 2025 har affärssystemet IFS uppdaterats och Heroma har införts som personaladministrativt system istället för Palasso.

Utöver dessa större arbeten pågår mycket annan utveckling inom SVA. Under året har till exempel verksamhetsplaneringsprocessen utvecklats. Arbetet med att ta fram en ny strategi pågår och kommer att slutföras under 2026.

FINANSIELL REDOVISNING

Avgiftsbelagd verksamhet

TABELL 18. Avgiftsbelagd verksamhet (belopp i tkr)

Verksamhet	Ack över-/underskott t. om. 2023	Över-/underskott 2024	Intäkter 2025	Kostnader 2025	Resultat 2025	Utgående ack. över-/underskott
Beräknad budget i regleringsbrevet						
Diagnostik m.m.	9 885	-6 000	184 000	187 000	-3 000	885
Tjänsteexport	1 158	0	13 000	13 000	0	1 158
Summa budget	11 043	-6 000	197 000	200 000	-3 000	2 043
Utfall						
Diagnostik m.m.	9 885	-9 961	196 114	197 514	-1 400	-1 476
Tjänsteexport	1 158	859	13 988	12 647	1 341	3 358
Summa utfall	11 043	-9 102	210 102	210 161	-59	1 882

Resultaträkning

TABELL 19. Resultaträkning (belopp i tkr).

	Not	2025	2024
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		227 842	193 857
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	210 102	195 142
Intäkter av bidrag	2	80 701	88 498
Finansiella intäkter	3	1 265	1 705
Summa intäkter		519 910	479 202
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-325 832	-307 510
Kostnader för lokaler	5	-42 501	-42 627
Övriga driftkostnader	6	-135 794	-120 551
Finansiella kostnader	7	-1 250	-1 832
Avskrivningar och nedskrivningar	10-12	-13 625	-15 783
Summa kostnader		-519 002	-488 304
Verksamhetsutfall		908	-9 102
Transfereringar			
	8		
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		22 274	11 794
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		9 098	3 109
Lämnade bidrag		-29 735	-16 541
Saldo		1 638	-1 638
Årets kapitalförändring	9	2 546	-10 740

Balansräkning

TABELL 20. Balansräkning (belopp i tkr).

	Not	2025-12-31	2024-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	10		
Balanserade utgifter för utveckling		15 064	12 206
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		243	354
Summa immateriella anläggningstillgångar		15 307	12 560
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	10 623	13 756
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	16 966	17 214
Pågående nyanläggningar	13	14 671	5 636
Summa materiella anläggningstillgångar		42 260	36 606
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	14	16 530	15 337
Summa varulager m.m.		16 530	15 337
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		17 349	16 759
Fordringar hos andra myndigheter	15	14 392	11 025
Övriga kortfristiga fordringar	16	11	60
Summa kortfristiga fordringar		31 752	27 845
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	17	13 982	12 926
Upplupna bidragsintäkter	18	17 848	14 133
Övriga upplupna intäkter	19	142	878
Summa periodavgränsningsposter		31 972	27 936
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	20	1 253	2 604
Summa avräkning med statsverket		1 253	2 604
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	21	36 155	43 060
Kassa och bank		71	2 392
Summa kassa och bank		36 226	45 452
SUMMA TILLGÅNGAR		175 300	168 339

BALANSRÄKNING

TABELL 20. Fortsättning.

	Not	2025-12-31	2024-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	22		
Statskapital		0	0
Balanserad kapitalförändring		303	11 043
Kapitalförändring enligt resultaträkning	9	2 546	-10 740
Summa myndighetskapital		2 849	303
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	3 183	2 555
Övriga avsättningar	24	3 445	4 678
Summa avsättningar		6 628	7 233
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	25	54 482	45 358
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	26	12 828	11 055
Leverantörsskulder		19 381	18 726
Övriga kortfristiga skulder	27	4 427	6 651
Summa skulder m.m.		91 118	81 790
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	28	27 143	28 296
Oförbrukade bidrag	29	42 478	46 794
Övriga förutbetalda intäkter	30	5 083	3 924
Summa periodavgränsningsposter		74 704	79 014
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		175 299	168 339
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Anslagsredovisning

TABELL 21. Anslagsredovisning (belopp i tkr).

Anslag UO 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	Ingående överföringsbelopp	Tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt						
Ap. 1 Förvaltningsanslag	-2 604	227 537	0	224 933	226 186	-1 253
1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet						
Ap. 2 Civilt försvar – till SVA ¹	0	5 000	0	5 000	1 656	3 344
Summa	-2 604	232 537	0	229 933	227 842	2 091

FINANSIELLA VILLKOR

Anslag UO 23 1:3 ap.1

1. SVA ska betala 275,5 tkr till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som abonnemangsavgift för det gemensamma radio-kommunikationssystemet Rakel. Beloppet är betalat.
2. Av anslaget får 80 000 tkr användas för att förstärka arbetet med civilt försvar, varav högst 2 000 tkr får användas för administration av omsättningslager. 74 600 tkr har nyttjats, varav 790 tkr för administration av omsättningslager.
3. SVA:s anslagskredit uppgår till 6 826 tkr.

Anslag UO 23 1:27 ap.2

1. Anslagsposten får användas för etablering av omsättningslager.

Noter till anslagsredovisningen

¹ Utfallet avviker med 68 procent. Utfallet förklaras med att myndighetens hantering av omsättningslager sedan tidigare är avgiftsfinansierad och att frågan hur anslaget bör hanteras i relation till detta har utretts med stöd av Ekonomistyrningsverket.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

TABELL 22. Sammanställning över väsentliga uppgifter (belopp i tkr).

	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Låneram i Riksgäldskontoret						
Beviljat belopp	78 000	67 000	67 000	65 000	63 000	60 000
Utnyttjat belopp	54 482	45 358	40 243	48 544	57 569	55 263
Kontokredit Riksgäldskontoret						
Beviljat belopp	41 000	25 000	9 000	24 000	24 000	20 000
Utnyttjat belopp	-	-	-	-	-	-
Räntekonto Riksgäldskontoret						
Ränteintäkter	992	1 427	1 897	578	-	-
Räntekostnader	-	-	-	-	-	3
Avgiftsintäkter						
Utfall	210 102	195 142	198 553	220 645	256 738	248 485
Budget	197 000	192 000	192 000	180 000	214 500	170 000
Anslagskredit						
Beviljad kredit	6 826	5 755	5 140	4 957	4 836	4 602
Utnyttjad kredit	1 253	2 604	3 594	-	-	-
Årsarbetskrafter och anställda m.m.						
Antal årsarbetskrafter ¹	389	344	339	343	349	328
Medelantal anställda	392	385	378	376	380	367
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 296	1 368	1 362	1 330	1 358	1 358
Kapitalförändring						
Årets kapitalförändring	2 546	-10 740	-11 300	-4 110	1 085	9 516
Balanserad kapitalförändring	303	11 043	21 955	25 549	23 948	13 915

¹ Pga systembyte av personalsystem har uppgifterna rörande antalet årsarbetskrafter och medelantalet anställda baserats på utfallet för årets 10 första månader.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Årsredovisningen har upprättats enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Alla belopp i de finansiella delarna redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma.

Fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Kundfordringar och leverantörsskulder i utländsk valuta har inte omräknats till balansdagens kurs eftersom avvikelser understiger tjugotusen kronor per balanspost. Upplupna bidrag i utländsk valuta, främst EU-projekt, värderas till balansdagens kurs.

Periodavgränsningsposter

Inkomsterna och utgifterna periodiseras enligt bokföringsmässiga grunder. Som periodavgränsningspost bokförs belopp som överstiger femtiotusen kronor. Inom resultatområden och externa projekt kan det förekomma periodiseringar som understiger detta belopp för att visa ett mer rättvisande resultat för den specifika verksamheten/finansiären.

Varulager

SVA har två typer av varulager: inköpta varor respektive egenproducerade varor. Varulagret som består av inköpta preparat värderas enligt ett viktat medelvärde. Substrattillverkning, kemiska lösningar och cellodlingsmedia värderas enligt standardkostnad.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst 30 tkr redovisas som anläggningstillgångar. Beloppsgränsen för egenutvecklade

datasystem uppgår till 200 tkr och dito för förbättringsutgifter på annans fastighet är 100 tkr. På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis och linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Normalt gäller följande avskrivningstider:

- » IT-utrustning (exklusive persondatorer och skrivare) 3 år
- » Övrig utrustning 5 eller 7 år
- » Förbättringsutgifter på annans fastighet 7 år
- » Uppförande av säkerhetslaboratorium 20 år
- » Förbättringsutgifter avseende säkerhetslaboratorium i befintlig huskropp 7 år
- » Ombyggnation brännugn 10 år
- » Immateriella anläggningstillgångar 3 eller 5 år
- » Laboratoriedatasystemet SVALA 10 år

SVA:s äldre säkerhetslaboratorium uppfördes i en separat byggnad och har en avskrivningstid på 20 år. SVA:s nyare säkerhetslaboratorium uppfördes i en befintlig huskropp och har en avskrivningstid på sju år, det vill säga SVA:s normala avskrivningstid när det gäller förbättringsutgifter på annans fastighet.

De immateriella anläggningstillgångarna består i huvudsak av it-relaterade tillgångar. Det egenutvecklade laboratoriedatasystemet SVALA har en avskrivningstid på tio år.

Tidredovisning

SVA använder tidredovisning för att fördela kostnaderna till verksamhetsområden och finansieringskällor. Det är tid i kärnverksamhet som tidsredovisas (huvuddelen av kostnaderna). En mindre del av kostnaderna blir ofördelade. Denna post fördelas ut med fördelningsnyckel.

Noter

	2025	2024
NOT 1. Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Diagnostik och hälsokontroll	132 678	121 423
Diagnostika och laboratorieprodukter	3 173	2 892
Vaccinförsörjning	46 967	37 512
Övriga avgiftsintäkter	27 283	33 315
	210 102	195 142

Varav

Tjänsteexport	13 988	13 277
Avgifter enligt § 4 avgiftsförordning	307	328
Ersättningar enligt 6 kap § 1 kapitalförsörjningsförordning	0	0

NOT 2. Intäkter av bidrag

Intäkter av bidrag, annan statlig myndighet	54 624	66 409
Intäkter av bidrag, ej statliga	26 077	22 089
	80 701	88 498

NOT 3. Finansiella intäkter

Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	992	1 427
Valutakursvinster	213	144
Övriga finansiella intäkter	60	134
	1 265	1 704

NOT 4. Kostnader för personal

Löner och andra skattepliktiga ersättningar	-205 526	-194 836
Arbetsgivaravgifter, premier och pensioner enligt avtal	-114 468	-107 303
Övriga personalkostnader	-5 838	-5 371
	-325 832	-307 510
Varav andel som avser arvoden	-55	-34

NOT 5. Kostnader för lokaler

Kostnaden ser oförändrad ut. Dock har kostnader för säkerhet och investeringar ökat (avskrivningar) till följd av ett stort underhållsbehov. Samtidigt ser vi minskade kostnader för media i form av kyla, ånga, el till följd av nedläggning av del av verksamheten (djurhuset).

	2025	2024
NOT 6. Övriga driftkostnader		
Övriga driftkostnader har ökat med 15 miljoner kronor jämfört med 2024. De största ökningarna ses på övriga varor (utomstatliga) som i huvudsak kan hänföras till den ökade volymen analyser. SVA ser även en ökning på varulagret där myndigheten förstärker sin lagerhållning i händelse av kris och krig. En annan post som ökat är köp av it-tjänster, liksom posthanteringen.		

NOT 7. Finansiella kostnader

Ränta på lån i Riksgäldskontoret	-1 021	-1 528
Valutakursförluster	-225	-302
Övriga finansiella kostnader	-3	-2
	-1 250	-1 832

NOT 8. Transfereringar

Avser medel som har transfererats via SVA till övriga partner i projekt, där finansiären eller partnern är en svensk statlig myndighet. Även ersättning till privatpersoner avseende trikinalyser i vildsvinskött redovisas här från och med år 2022.

Övriga erhållna medel är medel från:

EU, avseende forskningsprojekt	0	0
EFSA	8 722	3 224
Stiftelser, avseende forskningsprojekt	376	-115
	9 098	3 109

Lämnade bidrag

Forskning och utveckling	-6 952	-6 168
Krisberedskap, finansierat av MSB	-6 612	-3 439
Subvention av trikinanalys i vildsvinskött	-7 695	-4 836
Övrigt t. ex. story maps finansierat av EFSA med flera	-8 476	-2 098
	-29 735	-16 541

Myndigheten hade år 2024 ett netto i transfereringsavsnittet om -1 638 tkr beroende på en sen rekvisition av bidrag från SLU som inte hann utbetalas innan årsskiftet. Denna utbetalades under 2025 varför vi får en motsvarande differens även i år.

NOT 9. Årets kapitalförändring

Anslagsfinansierad verksamhet	0	0
Avgiftsfinansierad verksamhet	908	-9 102
Bidragsfinansierad verksamhet	1 638	-1 638
Summa	2 546	-10 740

	2025	2024
NOT 10. Immateriella anläggningstillgångar		
IB Anskaffningsvärde	48 505	41 436
Årets anskaffningar	4 363	8 472
Avgår anskaffningsvärde utrangerade/sålda tillgångar	0	-1 404
UB Anskaffningsvärde	52 868	48 504
IB Ackumulerade avskrivningar	-35 945	-34 428
Årets avskrivningar	-1 616	-2 920
Avgår ack. avskrivningar utrangerade/sålda tillgångar	0	1 404
UB Ackumulerade avskrivningar	-37 561	-35 944
Bokfört värde	15 307	12 560
Kommentar: Uppställningen i noten har gjorts om för att bättre passa mot statsredovisningen. Omräkning för jämförelsetal 2024 har gjorts.		

NOT 11. Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	2025	2024
IB Anskaffningsvärde	106 613	105 362
Årets anskaffningar	1 183	1 581
Avgår anskaffningsvärde utrangerade/sålda tillgångar	0	-330
UB Anskaffningsvärde	107 796	106 613
IB Ackumulerade avskrivningar	-92 857	-88 010
Årets avskrivningar	-4 316	-5 177
Avgår ack. avskrivningar utrangerade/sålda tillgångar	0	330
UB Ackumulerade avskrivningar	-97 173	-92 857
Bokfört värde	10 623	13 756
IB pågående till- och ombyggnad	0	0
Årets anskaffningar	0	438
Aktiverat/kostnadsfört	0	0
UB pågående till- och ombyggnad	0	438
Bokfört värde	10 623	13 756
Kommentar: Uppställningen i noten har gjorts om för att bättre passa mot statsredovisningen. Omräkning för jämförelsetal 2024 har gjorts.		

	2025	2024
NOT 12. Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
IB Anskaffningsvärde	135 404	130 349
Årets anskaffningar	14 229	7 317
Avgår anskaffningsvärde utrangerade/sålda tillgångar	-9 937	-2 262
UB Anskaffningsvärde	139 696	135 404
IB Ackumulerade avskrivningar	-118 190	-114 242
Årets avskrivningar	-14 251	-7 685
Avgår ack. avskrivningar utrangerade/sålda tillgångar	9 711	3 737
UB Ackumulerade avskrivningar	-122 730	-118 190
Bokfört värde	16 966	17 214
Reavinst	0	0
Reaförlust	0	0

NOT 13. Pågående nyanläggningar		
Ackumulerade anskaffningar	5 636	1 590
Årets anskaffningar	10 666	4 046
Årets omföringar	-1 631	0
Bokfört värde	14 671	5 636

NOT 14. Varulager och förråd		
Lager av vacciner	11 148	10 219
Centralförråd	5 115	4 784
Egentillverkade laboratorieprodukter	267	334
	16 530	15 337

NOT 15. Fordringar hos andra myndigheter		
Momsfordran	5 661	4 981
Skattekonto	47	40
Kundfordringar, annan statlig myndighet	8 684	6 003
	14 392	11 025

NOT 16. Övriga kortfristiga fordringar		
Fordran anställda	11	60
Övrig fordran	0	0
	11	60

NOT 17. Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda lokalkostnader	7 129	7 085
Övriga förutbetalda kostnader	6 853	5 841
	13 982	12 926

NOT 18. Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter, annan statlig myndighet	6 540	3 580
Upplupna bidragsintäkter, ej statliga	11 308	10 553
	17 848	14 133

NOTER

	2025	2024
NOT 19. Övriga upplupna intäkter		
Upplupna avtalsintäkter, annan statlig myndighet	142	878
Upplupna avtalsintäkter, ej statliga	0	0
	142	878

NOT 20. Avräkning med statsverket

Anslag i icke räntebärande flöde		
Redovisat mot anslag	1 656	3 000
Medel som betalats till icke räntebärande flöde	-1 656	-3 000
Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	2 604	3 594
Redovisat mot anslag	226 186	190 857
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-227 537	-191 847
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Fordran avseende anslag i räntebärande flöde	1 253	2 604
Utgående balans	1 253	2 604

NOT 21. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Beviljad kreditram	41 000	25 000
Utnyttjat belopp	0	0

NOT 23. Avsättningar för pensioner och likande förpliktelser

Ingående avsättning	2 555	1 396
Årets pensionskostnad	1 582	1 702
Årets pensionsutbetalningar	-954	-543
Utgående avsättning	3 183	2 555
Varav kortfristig del	690	850

NOT 24. Övriga avsättningar

Avsättning för lokalt aktivt omställningsarbete enligt kollektivavtalet		
Ingående avsättning	4 678	5 893
Årets förändring	-1 233	-1 215

Utgående avsättning aktivt omställningsarbete	3 445	4 678
--	-------	-------

Varav kortfristig del	700	700
-----------------------	-----	-----

NOT 25. Lån i Riksgäldskontoret

Beviljad låneram	78 000	67 000
Ingående balans	45 358	40 243
Nya lån under året	22 032	20 923
Amortering under året	-12 908	-15 807
Utgående balans	54 482	45 358

NOT 26. Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Leverantörsskulder, statliga	4 843	3 767
Arbetsgivaravgifter	5 289	5 091
Mervärdesskatt	2 696	2 198
	12 828	11 055

NOT 27. Övriga kortfristiga skulder

Källskatt	4 284	4 313
Ofördelade projektmedel till partners	120	2 333
Övriga skulder	23	6
	4 427	6 651

NOT 28. Upplupna kostnader

Upplupna semesterlöner inkl. soc. avg.	22 602	22 687
Upplupna löner inkl. soc. avg.	3 719	3 645
Övriga upplupna kostnader	822	1 964
	27 143	28 295

NOT 22. Förändring av myndighetskapitalet, tkr.

	Statskapital	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2024	0	11 043	-10 740	303
Ingående balans 2025	0	11 043	-10 740	303
Föregående års kapitalförändring	0	-10 740	10 740	0
Årets kapitalförändring	0	0	2 546	
Summa årets förändring	0	-10 740	13 286	2 546
Utgående balans 2025	0	303	2 546	2 849

	2025	2024
NOT 29. Oförbrukade bidrag		
Oförbrukade bidrag, annan statlig myndighet	30 900	31 640
Oförbrukade bidrag, ej statliga	11 578	15 154
Oförbrukade donationer	0	0
	42 478	46 794

Av oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet förväntas de tas i anspråk:

Kassamässigt förbrukade bidrag (inköpta anläggnings-tillgångar)		
inom tre månader från årsskiftet	2 458	2 517
inom mer än tre månader till ett år	7 718	7 903
inom mer än ett år till tre år	18 273	18 711
inom mer än tre år	2 450	2 509
	30 900	31 640

NOT 30. Övriga förutbetalda intäkter

Förbetalda trikinkit	1 447	1 479
Förutbetalda intäkter, annan statlig myndighet	552	462
Förutbetalda intäkter, ej statliga	3 084	1 983
	5 083	3 924

NOT 31. Skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till ledande befattningshavare och ledamöter i myndighetens insynsråd

Ledande befattningshavare

Lindberg Ann, generaldirektör	529	1 398
Även rätt till förmånen av fri bil. Nettolöne- avdrag 4,4 tkr per månad.		
Cedervärn Jan, Vikarierande generaldirektör	960	
Gavier-Widén Dolores, professor	1 120	1 108
Ståhl Karl, statsepizootolog	962	955

SVAs insynsråd

Agné, Hans	4	6
Bergheden, Sten	8	4
Eilertz, Ingrid	10	6
Gisslén, Magnus	6	4
Skönnbrink, Sofia	8	6
Sonesson, Ulf	10	4
Tiblom, Victoria	8	6

SVA:s insynsråd 2025

Hans Agné
VD Svenska Köttföretagen AB
Avträdde under 2025

Sten Bergheden
Riksdagsledamot (M)

Carin Bunnvik
Enhetschef Jordbruksverket

Jan Cedervärn
T.f. generaldirektör SVA
Avträdde under 2025

Ingrid Eilertz
Veterinär,
Lantbrukarnas riksförbund

Magnus Gisslén
Professor i infektionssjukdomar,
Sahlgrenska akademien

Ann Lindberg
Tidigare generaldirektör SVA
Avträdde under 2025

Sofia Skönnbrink
Riksdagsledamot (S)

Ulf Sonesson
Forsknings- och affärsutvecklare
RISE

Victoria Tiblom
Riksdagsledamot (SD)

ÖVRIGA UPPDRAG UNDER 2025

Övriga uppdrag innefattar styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller styrelseuppdrag i aktiebolag.

Hans Agné: Styrelseledamot i Svenskt kött i Sverige AB, Styrelseordförande i Gård & Djurhälsan Sverige AB.

Ingrid Eilertz: Styrelseledamot i Svenskmärkning AB och Svenskt Kött i Sverige AB.

Sofia Skönnbrink: Ledamot i Livsmedelsverkets insynsråd.

Victoria Tiblom: Styrelseledamot i PR-konsulterna TISVA AB.

Organisationsschema

GENERALDIREKTÖR		INSYNSRÅD
AVDELNINGAR » Digitalisering, infrastruktur och säkerhet » Djurhälsa och antibiotikafrågor » Epidemiologi, sjukdomsövervakning och riskvärdering » Kemi, miljö och fodersäkerhet » Mikrobiologi » Patologi och viltssjukdomar » Styrning och förvaltningsstöd		STAB » HR och kommunikation

VERKSAMHETSÖVERGRIPANDE STRUKTURER

- » Zoonoscenter
- » Huvudprocesser: Diagnostik och produkter, Forskning och utveckling, Kunskapsstöd och kommunikation, Sjukdomsövervakning och beredskap

Förkortningar och ordförklaringar

Agenda 2030 – 17 mål för global utveckling antagna av FN 2015. Varje lands regering ansvarar för att målen nås, både lokalt och globalt.

ASF – Engelsk förkortning för Afrikansk svinpest, en allvarlig virus-sjukdom som drabbar tamgrisar och vildsvin. Under 2023 inträffade det första utbrottet i Sverige, på vildsvin i Fagerstatrakten.

Blåtungevirus (BT-virus, BTV) – En allvarlig virusjukdom som drabbar tama och vilda idisslare och kameldjur. Sjukdomen sprids via svidknott.

Bonamios – en infektion av en encellig parasitär organism hos platta ostron. Infektionen kan medföra försvagning och ökad dödlighet.

Campylobacter – Flera arter bakterier som smittar från djur till människa och är den vanligaste orsaken till bakteriell tarminflammation hos människor i Sverige.

CBRNE – Kemisk, biologisk, radiologisk, nukleär, explosiv. Förkortningen används ofta i arbetet mot hot med dessa komponenter.

COST – Europeiskt nätverksprogram mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor. Främjar teknisk, samhällsvetenskaplig och medicinsk forskning.

CoVetLab – Collaborating Veterinary Laboratories, ett samarbete mellan fem veterinärmedicinska institut i Danmark, Frankrike, Nederländerna, Sverige och Storbritannien.

Denguefeber – Virusinfektion som sprids av myggor.

ECDC – European Centre for Disease Prevention and Control, EU:s smittskyddsmyndighet.

EEA – European Environment Agency, EU:s miljöbyrå.

EFSA – European Food Safety Authority, EU:s livsmedelssäkerhetsmyndighet.

EMA – European Medicines Agency, EU:s myndighet för utvärdering av läkemedel.

Epizone – Ett internationellt veterinärmedicinskt forskningsnätverk för institutioner som arbetar med epizootiska och zoonotiska djursjukdomar.

Epizootisjukdom – Smittsam, allmänfarlig djursjukdom som omfattas av särskild lagstiftning.

ESSENCE – Expertnätverk för övervakning av sjukdomar burna av myggor i Östersjöregionen.

EUP AH&W – European Partnership Animal Health and Welfare, EU:s partnerskap för forskning om hållbar produktion, sjukdomskontroll och begränsad antibiotikaanvändning.

EURL – European Union Reference Laboratory, EU:s gemensamma referenslaboratorium.

EU4Health – EU:s fjärde hälsoprogram. Programmets mål är att stärka EU:s hälsosystem efter covid-19-pandemin och göra dem mer tillgängliga.

FAO – FN:s fackorgan för jordbruk, fiske och skogsbruk.

FOI – Totalförsvarets forskningsinstitut.

Forensik – Att planera, säkra, extrahera, analysera och värdera spår.

Fågelinfluensa – Sjukdom med mycket hög dödlighet som drabbar fjäderfä. Olika fågelinfluensavirus har också smittat människor.

HACCP – Hazard Analysis and Critical Control Points, riskanalys och kritiska kontrollpunkter. Internationell standard för arbetet med kontroll av säker livsmedelsproduktion.

IDAlert – Internationellt forskningsprojekt om övervakning av smittsamma sjukdomar.

IPN (infektiös pankreasnekros) – Virusjukdom som angriper laxfiskar. Visar sig ofta som plötslig hög dödlighet bland fiskyngel. Anmälningspliktig enligt epizootilagstiftningen.

Lawsonia – Bakteriefamilj som orsakar diarré och dålig tillväxt hos grisar.

MedVetNet – Europeiskt nätverk för organisationer som arbetar med zoonosforskning.

MRSA – Meticillinresistent Staphylococcus aureus. MRSA-bakterier är resistent mot en stor och mycket viktig grupp antibiotika. Infektioner är därmed svåra att behandla.

NBV – Nationellt beredskapslaboratorium för dricksvattenanalyser. SVA deltar med flera andra myndigheter för att bygga upp en analysförmåga av dricksvatten i kris och krig.

Newcastlesjuka – Anmälningspliktig, mycket smittsam virusjukdom som drabbar fjäderfä. Kan bland annat orsaka sänkt äggproduktion och ökad dödlighet.

Nilfeber – En inflammation som drabbar hästar och sällsynt också människor. Kan ge upphov till hjärnhinneinflammation.

NRL – Nationellt referenslaboratorium. Varje EU-land ska utse NRL inom de områden där det finns EURL (EU:s referenslaboratorium).

One Health – En internationell modell för hälsoarbete. Modellen är en vägledning för SVA:s arbete och pekar på hur människors, djurs, växters och ekosystems hälsa hänger nära samman.

OHEJP – One Health European Joint Programme, ett europeiskt forskningskonsortium med 38 partnerorganisationer.

Pasteurellos – Bakterieinfektion som kallas hönskolera när den orsakar hög dödlighet hos höns.

Patologi – Vetenskap och verksamhet som arbetar med de kroppsliga förändringar sjukdomar ger upphov till och bakomliggande orsaker. Inom patologin studeras sjukdomseffekter bland annat vid obduktion. Observationerna kompletteras med studier av vävnadsprover i mikroskop.

PCR – Metod för att mångfaldiga DNA-sekvenser. Används i många olika analyser.

PMWS – Virusjukdom som orsakar en ofta dödlig och plötslig avmagring hos gris.

Rödsjuka – Bakterieinfektion som främst drabbar grisar, men också många andra djur och människor.

RAISE – Svensk myndighetssamverkan mot rabies.

Salmonella – En familj tarmbakterier som ofta smittar mellan djur och människa.

Schmallenbergvirus – Kan orsaka missbildningar eller dödfödsel hos får, getter och nötkreatur.

Serologi – Diagnostik för att påvisa antikroppar mot olika smittämnen.

Serotyp – Ett sätt att dela in mikroorganismer efter vilka strukturer som finns på mikroorganismernas yta. Ett immunförsvar bildar antikroppar mot sådana specifika strukturer och kan undersökas för att se vilka organismer som infekterat organismen.

SKRUV – Samarbete mellan SVA och flera andra myndigheter för att höja kompetensen om antibiotikaresistens i Sverige.

SLU – Sveriges lantbruksuniversitet.

STAR-IDAZ – Globalt forskningskonsortium om djurhälsa. Finansieras av myndigheter, branschorgan och andra intressenter.

Statsepizootolog – I regeringens förordning med instruktion för Statens veterinärmedicinska anstalt anges att det vid SVA ska finnas en statsepizootolog med ansvar för frågor som rör allvarliga infektionssjukdomar hos djur.

SvarmPat – Samarbetsprogram mellan SVA, myndigheter och andra intressenter. Syftet är att motverka utveckling av antibiotikaresistens hos lantbrukets djur.

Swedac – Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll.

TBE – Sjukdom som sprids genom fästingbett till människor och hundar. På svenska: fästingburen hjärnhinneinflammation.

VectorNet – Samarbete mellan ECDC och EFSA för att förbättra övervakningen av vektorburna sjukdomar.

WOAH – World Organisation for Animal Health, internationell djurhälsoorganisation som bland annat publicerar en kod för landlevande djurs hälsa.

Zoonos – Infektion som kan smitta mellan djur och människa.

Omslagsbild: iStock

Samtliga arkivbilder i årsredovisningen har godkänts för publicering med utgångspunkt från att SVA är ett skyddsobjekt

Besöksadress: Ulls väg 2B, 751 89, Uppsala

Telefon: +46 18 67 40 00

E-post: sva@sva.se

Webbplats: www.sva.se

SVAKOM0003.2025

© 2026 Statens veterinärmedicinska anstalt

STATENS
VETERINÄRMEDICINSKA
ANSTALT